

Služba

Sveto

OPRAVILO

očitne službe božje

za

Lavantinsko škofijo.

V Marburgi 1860.

Natisnil E. Janžič.

Vse naj se pošteno in po redu godi.

Sv. Pavl. I. Kor. 14, 40.

R 208

Z 13/1965

Popoldenska služba božja.

M o l i t e v

pred keršanskim naukom.

Pridi sveti Duh, — napolni serca — svojih
vernih, — in užgi v njih ogenj — svoje lju-
bezni, — ki si ljudstva — vseh jezikov — v
edinosti svete vere združil. — Izlij — svojega
Duha — črez nas, — ter bomo prerajeni, —
ino prenovil — boš zemlje obraz.

O Bog, — kteri si serca — svojih vernih —
skoz razszetljenje — svetega Duha učil, —
daj nam — po ravno tem Duhu — razumeti, —
kar je prav, — ino se njegove tolažbe —
vselej veseliti; — po Jezusu Kristusu, — Gos-
podi našem. Amen.

Oče naš, kteri si v nebesih, posvečeno bodi
tvoje ime. Pridi k nam tvoje kraljestvo. Izidi
se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji.
Daj nam dnes naš vsakdenji kruh. Odpusti
nam naše dolge, kakor tudi mi odpustimo svo-
jim dolžnikom. Ino ne vpelji nas v skušnjavo,
temoč reši nas zlega. Amen.

Češena si Maria, gnade polna, Gospod je s tebo. Žegnana si med ženami, ino žegnan je sad tvojega telesa, Jezus! Sveta Maria, mati božja, prosi za nas grešnike zdaj ino našo smertno uro. Amen.

Verjem v Boga Očeta, vsegamogočnega stvarnika nebes ino zemlje, ino v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega, kateri je spočet od svetega Duha, rojen iz Marie device, terpel pod Poncjem Pilatom, križan bil, umerl, ino v grob položen; je šel pred pekel, tretji den od mertvih vstal, je šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsegamogočnega. Odonod bo prišel sodit žive ino mertve. Verjem v svetega Duha, sveto katoljško cerkev, občestvo (gmajno) svetnikov, odpušenje grehov, vstanjenje mesa, ino večno življenje. Amen.

M o l i t e v

po keršanskem nauku.

Zahvalimo te, o Bog, za vse te svete nauke našega zveličanja. Prosimo te, daj nam po teh svetih naukih živeti in umreti, po smerti se pa v nebesih vekomaj veseliti; po Jezusu Kristusu, Gospodi našem. Amen.

I. Tri božje čednosti na kratko.

V e r a.

Verjem ino spoznam vse, — kar si ti, — o Bog! razodel — ino kar sveta, — rimska katoliška cerkva — vervati zapoveduje; — ker si ti, o Bog! — večna ino neskončna — resnica ino modrost, — ki ne moreš ne golufati, — ne golufau biti. — O Bog! — pomnoži mojo vero.

U p a n j e.

Upam ino se zanašam, — o Bog! da mi boš — skoz neskončno zasluženje — Jezusa Kristusa — v tem življenji — odpušenje mojih grehov podelil, — po smerti pa — večno zveličanje dal, — ker si ti to obljubil, — ki si vsegamogočen ino zvest, — neskončno dobrotljiv in usmiljen. — O Bog! — poterdi moje upanje!

L j u b e z e n.

O moj Bog! — ljubim te — iz vsega svojega serca — črez vse, — ker si naj večja — ino vse ljubezni — vredna dobrot. — Iz ljubezni do tebe — hočem tudi — svojega bližnjega ljubiti, — kakor sam sebe. — Ker pa želim, — te resnično — ino priserčno ljubiti, — — mi je iz serca žal, — kar sem te kedaj

žalil. — **Terdno sklenem**, — s tvojo gnado — se vseh grehov, — pa tudi vseh grešnih priložnosti varvati. — **O Bog!** — vnemaj (užigaj) v meni — bolj ino bolj — ogenj svoje ljubezni. **Amen.**

II. Tri božje čednosti na dalje.

Djanje vëre.

Verjem v tebe, — pravi trojedini **Bog**, — **Oče**, **Sin** ino **sveti Duh**, — kateri si vse stvaril kateri vse ohraniš — ino vladaš, — kateri dobro plačuješ — ino hudo strahuješ. — **Verjem**, — da je **Sin božji** — za nas človek postal, — da nas je s svojo smertjo — na križu odrešil, — da nas **sv. Duh** — s svojo gnado posvečuje. — **Verjem** — ino terdim vse, — kar si ti, — o **Bog**, razodel, — kar je **Jezus Kristus** učil, — kar so apostoli oznanovali — ino kar nam sveta — rimska katoljška cerkev — verovati zapoveduje. — **Vse to verjem**, — ker si ti, — o **Bog**, — večna ino neskončna — resnica ino modrost, — ki ne moreš golufati, — ne golufan biti. — **O Bog**, — pomnoži mojo vero!

Djanje upanja.

Upam ino se zanašam — na tvojo neskončno dobroto — ino milost, — o Bog, — da mi boš — po neskončnem zasluženji — svojega edinorojenega Sina — Jezusa Kristusa — v tem življenji — spoznanje, — pravo obžalovanje — in odpušenje mojih grehov, — po smerti pa — večno zveličanje dal — ino dodelil, — tebe od obličja do obličja — gledati, — ljubiti — ino brez konca uživati. — Upam tudi od tebe — potrebnih pripomočkov, — vse to doseči. — Upam to od tebe za to, — ker si ti to obljubil, — kateri si vsega-mogočen, — zvest, — neskončno dobrotljiv — in usmiljen. — O Bog! — poterdi moje upanje.

Djanje ljubezni.

O moj Bog! — ljubim te — iz vsega svojega serca — ino črez vse zato, — ker si ti — naj večji dobrota, — neskončno popolnoma, — ino vse ljubezni vreden; — ljubim te tudi zato, — ker si do mene — ino do vseh stvari — neskončno dobrotljiv. — Želim si — iz vsega serca, — da bi te ravno — tako ljubil, — kakor so te — tvoji naj zvestejši služebniki — ljubili — ino te še sedaj ljubijo. — Ž njih ljubeznijo sklenem — svojo

nepopolnoma ljubezen; — pomnoži jo v meni, — o dobrotljivi Gospod! — čedalje bolj ino bolj. —

Ker te tedaj resnično — in iz serca ljubiti želim, — ino si zavoljo tega — veliko prizadevam, — mi je iz serca žal, — da sem tebe, — svojo neskončno dobroto, — katero črez vse ljubim, — tebe, — svojega Stvarnika, — Odrešnika — ino Posvečevavca razserdil. — Žal mi je, — da sem grešil, — da sem tebe, — svojega vsegamogočnega Gospoda, — svojega naj boljšega Očeta — žalil. — Terdno sklenem, — vse grehe — ino vse grešne prilžnosti — zapustiti, — storjene grehe — čedalje bolj obžalovati, — ino nikdar več — zoper tvojo sveto voljo — ne ravnati. — Vzemi me spet — za svojega otroka, — ino dodeli mi gnado, — te svoj sklep dopolniti. — To te prosim — po neskončnem zasluženji — tvojega Sina, — našega Gospoda — ino Zveličarja — Jezusa Kristusa. Amen.

Očitna spoved.

Jaz ubogi grešni človek se odpovem hudiču, vsemu njegovemu vdajanju, svetvanju ino djanju. Verjem v Boga Očeta, ino Sina ino svetega Duha. Verjem vse, kar sveta keršanska

katoliška cerkev verovati zapoveduje. S to sveto katoliško vero spoznam, ino se spovem Bogu vsegamogočnemu, Devici Marii, njegovi častiti materi, ino vsem ljubim svetnikom, ter se obtožim, da sem se od svojih mladih dni do zdajne ure dostikrat pregrešil z mislijo, z besedami, z djanjem ino z zamudo veliko dobrih del; kakor se je vse to zgodilo na skrivnem ali očitno, vedoma ali nevedoma; zoper deset božjih zapovedi, v sedmih poglavitnih grehih, na petih počutkih mojega telesa; zoper Boga, zoper svojega bližnjega ino zoper zveličanje moje uboge duše. Ti ino vsi moji grehi so mi močno žal ino me iz serca grevajo.

Za to tebe večnega, milostivega, Boga pohlevno prosim, da mi svojo božjo milost dodeliš, ino mojemu življenju toliko odloga daš, da se bom mogel spovedati ino spokoriti, tvojo dobroto ino prijateljstvo zadobiti, ino po tem revnem življenji večno veselje ino zveličanje doseči. Zato udarim na svoje grešno serce ino rečem z očitnim grešnikom: O Gospod Bog! bodi milostljiv, meni ubogemu grešniku Amen.

Kes ali grevenga.

Moj Bog! — vsi moji storjeni grehi — so mi iz serca žal, — ker sem tebe, — svojega

preljubeznivega Boga, — naj veči — ino neskončno dobroto, — katero iz vsega serca ljubim — ž njimi žalil. — Terdno sklenem — s tvojo gnado — svoje življenje poboljšati — ino rajši vse, — tudi smert preterpeti, — kakor tebe, — svojega Boga, — naj večo dobroto — še kdaj s kakim grehom — žaliti. — Daj mi gnado, — moje naprejevzetje spolniti! — To te prosim — po neskončnem zasluženji — tvojega božjega Sina, — našega Gospoda — ino Zveličarja — Jezusa Kristusa. Amen.

Ponovljenje kerstne obljube.

Vsegamogočni, — večni Bog — nebeški Oče! — stvarnik in ohranik — vseh stvari! — ti si me — po svoji božji podobi stvaril, — pri svetem kerstu prerodil, — za svojega otroka — ino za erbiča (dediča) — nebeškega kraljestva — sprejel. — Bog Sin — Jezus Kristus — edinorojeni večnega Očeta! — ti si za mene — človek postal, — na križu si me — večnega pogubljenja — odrešil, — ino pri svetem kerstu — za svojega brata — (sestro), — v sveto keršansko cerkev — vzel — da bi me srečno — v nebeško kraljestvo — pripeljal. — Bog, sveti Duh — tretja

osoba (peršona)! — ti si me — pri svetem kerstu — posvetil, — ino mi v svetih zakramentih — svojo posvečujočo gnado deliš. — Presveta Trojica! — v treh peršonah — en sam Bog! — v tebe verjem — tebe molim — ino hvalim za vse, — posebno pa — za naj večí milost — ino dobroto — svetega kersta, — ki je velika — in imenitna, — da ne kraljevska krona tako. — O kako srečen sem, — da si me v svojo sveto — cerkev poklical, — me vseh mojih grehov — očistil — ino mi vse dal, — česar za večno zveličanje — potrebujem. — Kar sem nekda — pri svetem kerstu — po svojih hotrih obljubil, — to obljubo — tudi zdaj — s hvaležnim srcem — ponovim. — Odpovem se hudiču — ino vsemu njegovemu djanju, — kakor tudi — vsem zapeljivcem, — njegovim najemnikom — Odpovem se napuhu, — vsem napačnim šegam, — ino vsem drugim pregreham, — kakor vsemu — zapeljivemu svetu. — Verjem v Boga Očeta — vsega-mogočnega stvarnika — nebes ino zemlje; — verjem v Jezusa Kristusa — edinorojenega Sina božjega, — ki je rojen bil — ino je terpel; — verjem v svetega Duha; — sveto keršansko, — katoliško cerkev; — občestvo (gmajno) svetnikov; — odpušenje grehov —

ino večno življenje. Po nauku -- svete keršanske — katoliške cerkve — hočem kakor njeni pokorni otrok — do smerti živeti, — svete zakramente — vredno prijemati, — ino skoz te vrata — v večno zveličanje priti — po Jezusu Kristusu, — Gospodi našem, — skoz prošnjo Marie — vselej device, — vseh božjih angelov, — svetnikov ino svetnic, — posebno mojega angela varha — ino mojih patronov Amen.

Litanije vseh svetnikov.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Oče nebeški, vsegamogočni Bog, — usmili se nas!

Sin, vsega sveta rešnji Bog, — usmili se nas!

Sveti Duh, resnični Bog, — usmili se nas!

Sveta Trojica, en sam Bog, — usmili se nas!

Sveta Marija, — prosi za nas!

Sveta mati božja, — prosi za nas!

Sveta devic Devica, — prosi za nas!

Sv. Mihael, — prosi za nas!

Sv. Gabriel, — prosi za nas!

Sv. Rafael, — prosi za nas!

Vsi sveti angeli in arhangeli, — prosite za nas!

Vse svete verste zveličanih duhov, — prosite za nas!

Sv. Joanez kerstnik, — prosi za nas!

Sv. Jožef, — prosi za nas!

Vsi sveti očaki ino preroki, — prosite za nas!

Sv. Peter,

Sv. Pavl,

Sv. Andrej,

Sv. Jakob,

Sv. Joanez,

Sv. Tomaž,

Sv. Jakob,

Sv. Filip,

Sv. Jernej,

Sv. Matej,

Sv. Simon,

Sv. Tadej,

Sv. Matija,

Sv. Barnaba,

Sv. Lukež,

Sv. Marko,

Vsi sveti apostoli in evangelisti, — prosite za nas!

Vsi sveti učenci Gospodovi, — prosite za nas!

Vsi sveti nedolžni otroci, — prosite za nas!

Sv. Štefan, — prosi za nas!

Sv. Lovrenc, — prosi za nas!

Sv. Vincenc, — prosi za nas!

Sveti Fabjan ino Sebastjan, — prosita za nas!

prosi za nas!

Sveti Joanez ino Pavl, — prosita za nas!

Sveti Kozma ino Damian, — prosita za nas!

Sveti Gervazi ino Protazi, — prosita za nas!

Vsi sveti marterniki, — prosite za nas!

Sv. Silvester,

Sv. Gregor,

Sv. Ambrož,

Sv. Avguštin,

Sv. Hieronim,

Sv. Martin, prosi za nas!

Sv. Miklavž, prosi za nas!

Vsi sveti škofi ino spoznovavci, prosite za nas!

Vsi sveti učniki, — prosite za nas!

Sv. Anton, — prosi za nas!

Sv. Benedikt, — prosi za nas!

Sv. Bernard, — prosi za nas!

Sv. Dominik, — prosi za nas!

Sv. Francišk, — prosi za nas!

Vsi sveti mešniki ino leviti, — prosite za nas!

Vsi sveti menihi ino pušavniki, — prosite za nas!

Sv. Maria Magdalena,

Sv. Agata,

Sv. Lucia,

Sv. Neža,

Sv. Cecilia,

Sv. Katarina,

Sv. Anastazia,

prosi za nas!

prosi za nas!

Vse svete device ino vdove, — prosite za nas!
Vsi svetniki ino svetnice božje, — prosite za nas!
Bodi nam milostljiv, — zanesi nam, o Gospod!
Bodi nam milostljiv, — usliši nas, o Gospod!
Od vsega hudega,
Od vsega greha,
Od svoje jeze,
Od šibe potresa,
Od nagle ino neprevidene smerti,
Od skušnjav hudičevih,
Od jeze, sovražtva ino vse hude volje,
Od duha nečistosti,
Od treska ino hudega vremena,
Od kuge, lakote ino vojske,
Od večne smerti,
Skozi skrivnost svojega svetega včlovečenja,
Skozi svoj prihod,
Skozi svoje rojstvo,
Skozi svoj kerst ino sveti post,
Skozi svoj križ ino svoje terpljenje,
Skozi svojo smert ino svoj pokop,
Skozi svoje sveto vstanjenje,
Skozi svoj čudežni vnebohod,
Skozi prihod tolažnika svetega Duha,
Na den sodbe,
Mi grešniki, prosimo te, usliši nas!
Da nam zanesesh, prosimo te, usliši nas!

reši nas, o Gospod!

- Da nam odpustiš, prosimo te, usliši nas!**
Da nas k pravi pokori pripelješ, prosimo te,
usliši nas!
Da svojo sveto cerkev vladaš in ohraniš,
Da pastirja apostoljskega ino vse cerk-
vene stanove v svoji sveti veri
ohraniš,
Da sovražnike svete cerkve ponižaš,
Da keršanskim kraljem in oblastnikom
mir ino pravo edinost podeliš,
Da nam cesarja ovarješ,
Da vsemu keršanskemu ljudstvu mir in
edinost daš,
Da nas vse v svoji sveti službi poterdiš
in obderžiš,
Da naše misli k nebeškim željam povzdigneš,
Da vsem našim dobrotnikom večne dari podeliš,
Da duše naše ino naših bratov, bližnjih ino
dobrotnikov večnega pogubljenja rešiš,
Da sad zemlje daš in ohraniš,
Da vsem vernim dušam večni pokoj podeliš,
Da nas uslišiš,
Sin Božji,
Jagne božje, ki grehe sveta odjemplješ, —
zanesi nam, o Gospod!
Jagne božje, ki grehe sveta odjemplješ, —
usliši nas, o Gospod!

prosimo te, usliši nas!

**Jagne božje, ki grehe sveta odjemlješ, —
usmili se nas, o Gospod!**

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Oče naš — Češena si Maria . . .

M o l i t v e p o l i t a n i j a h.

(Na svet. Marka den ino križev teden).

O Bog! pridi mi na pomoč;

Gospod! hiti mi pomagat.

**Kri jih sprehajaj in osramočeni naj bodo,
kteri mi strežejo po življenji.**

**Odstopijo naj ino sram jih bodi, kteri mi ho-
čejo hudo.**

**Obernejo naj se precej osramočeni, kteri se
mi posmehujejo.**

**Vsi pa, kteri tebe išejo, naj se veselijo ino v
tebi radujejo.**

**Vselej naj rečejo: Visokohvaljen bodi Gospod!
kteri ljubijo tvoje odrešenje.**

**Jaz pa sem revež ino siromak, Bog pomagaj
mi.**

**Moj pomočnik ino moj odrešnik, Gospod! nikar
se ne mudi.**

Čast bodi Očetu, ino Sinu, ino svetemu Duhu, kakor je bilo v začetku, ino zdaj, ino vselej ino na večne čase. Amen.

V. Pomagaj svojim služebnikom.

R. Ki v tebe zaupajo, moj Bog!

V. Bodi nam, Gospod, močen turn.

R. Pred sovražnikom.

V. Nič naj ne opravi sovražnik pri nas.

R. In otrok krivice naj se ne loti nam škodovati.

V. Gospod! ne ravnaj z nami po naših grehah.

R. Ino ne povračuj nam po naših hudobijah.

V. Molimo za našega papeža I.

R. Ohrani jih, o Gospod! oživljaj in osrečuj jih na zemlji, ino ne daj jih v voljo njihovih sovražnikov.

V. Molimo za našega škofa I.

R. Gospod! ohrani ino varji jih vsega hudega.

V. Molimo za našega cesarja I.

R. Ohrani, o Gospod, našega cesarja, in usliši nas na den, ko za njih prosimo.

V. Molimo za svoje dobrotnike.

R. Poverni, Gospod, milostljivo zavoljo svojega imena večno življenje vsem, kateri nam kaj dobrega storijo.

V. Molimo za verne mertve.

R. Gospod! daj jim večni mir ino pokoj, ino večna luč naj jim sveti.

V. Naj počivajo v miru.

R. Amen.

V. Molimo za svoje brate, katerih ni tukaj.

R. Pomagaj svojim služebnikom, ki v tebe zaupajo, moj Bog!

V. Pošlji jim, Gospod! pomoč iz svetišča.

R. Ino varji jih s Siona.

V. Gospod! usliši mojo molitev.

R. Ino moje vpitje naj k tebi pride.

M o l i m o.

O Bog, ki ti je lastno, usmiliti se vselej ino prizanesti, usliši naše pohlevne prošnje, da nas ino vse svoje služebnike, ktere grehov veriga veže, milost tvoje dobrote odveže.

Usliši, prosimo te, o Gospod, našo pohlevno molitev, in odpusti nam grehe, ki se ti jih obtožimo, da nam dobrotljivo z odpušenjem vred mir podeliš.

Skaži nam dobrotljivo, o Gospod! svojo neizrečeno milost, da nas ne samo vseh grehov odvežeš, temoč tudi šib, ktere za nje zaslužimo, odrešiš.

Bog! ki te greh žali ino pokora tolaži,

oglej se milostljivo na prošnjo k tebi kličejočega ljudstva, ino šibe svoje jeze, ki jih za svoje grehe zaslužimo, odverni.

O Bog, od kterega izhajajo svete želje, dobre misli ino pravične dela, daj svojim služebnikom tak mir, ki ga svet dati ne more, da bodo naše serca tvojim zapovedim vdane, ino časi s tvojo pomočjo brez straha pred sovražniki varni ino mirni.

O Bog! užgi naše serca z ognjem svetega Duha, da ti bomo s čistim telesom služili in očišenim srcem dopadli.

O Bog, stvarnik in odrešnik vseh vernih! podeli dušam svojih služebnikov ino služebnic, da odpušenje, kterega so vselej želeli, po bogaboječih prošnjah dosežejo.

Začni, prosimo, Gospod! s svojim duhom naše djanje, ino spremljaj ga s svojo pomočjo, da se vse naše molitve ino dela vselej iz tebe začnejo ino v tebi začete končajo.

Vsegamogočni, večni Bog! ki gospoduješ črez žive ino mertve, ino se usmiliš vseh, ktere iz vere ino dobrih del za svoje spoznaš, prosimo te pohlevno, da vsi, za ktere smo se namenili moliti, kteri so še pri življenji ali se že iz sveta ločili, po prošnjah vseh tvojih

svetnikov od tvoje dobrote odpušenje vseh svojih grehov dosežejo. Po Gospodi našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, kateri s teboj živi ino kraljuje v edinosti sv. Duha Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

V. Gospod! usliši mojo molitev.

R. Ino moje vpitje naj k tebi pride.

V. Vsegamogočni in usmiljeni Bog naj nas usliši.

R. Amen.

V. Ino vernih duše naj po milosti božji počivajo v miru.

R. Amen.

Molitve po litanijah

ob nedeljah ino praznikih, ki niso Matere božje.

K presv. rešnj. Telesu.

M o l i m o.

O Bog! kateri si nam v prečudežnem zakramentu spomin svojega terpljenja zapustil, daj nam, te prosimo, svete skrivnosti tvojega telesa ino tvoje kervi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo. Kteri živiš ino kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti sve-

tega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Z a p a p e ž a , š k o f a i n o c e s a r j a .

Vsegamogočni, večni Bog! usmili se svojega služebnika našega papeža I. ino vodi jih po poti večnega življenja, da bodo s tvojo pomočjo, kar je tebi prijetno, želeli, ino s vso močjo storili.

O Bog, pastir ino vladar vseh vernih! glej milostivo na svojega služebnika našega škofa I., ki si jih pastirja naše I. škofije postavil; dodeli jim, da tistim, čez ktere so postavljeni, z besedo ino djanjem k dobremu služijo, ino tako s čredo, ki jim je izročena, večno življenje dosežejo.

O Bog, varuh vseh kraljestev, posebno pa Avstrianskega cesarstva, podeli svojemu služebniku našemu cesarju I. svojo moč, s katero se sovražnik premaga, spoznati ino častiti, da bodo, ker so po tvoji volji cesar postali, tudi v tvojem varstvu vselej mogočni.

Z a v s e p o t r e b e k e r š a n s t v a .

Vsegamogočni, večni Bog, nebeški Oče! poglej z očmi svoje neskončne milosti naše reve ino nadloge. Usmili se vseh vernih kristjanov, za ktere se je tvoj edinorojeni Sin, naš Go-

spod ino **Zveličar Jezus Kristus**, voljno grešnikom v roke dal, ino je tudi svojo drago kri na lesu svetega križa pretil. Po tem **Gospodi Jezusu Kristusu odverni, milostivi Oče!** zaslužene šibe, sedanje ino prihodne nevarnosti, punte, vojsko, kugo, lakoto, draginjo, boleznino ino žalostne, revne čase.

Razsveti ino poterdi v vsem dobrem duhovske ino deželске oblastnike ino gosposke, da nas bodo na vse to napeljevali, kar zamore k tvoji božji časti, k našemu zveličanju ino k miru ino sreči vsega keršanstva pripomagati.

Vsegamogočni, večni Bog! ki gospoduješ črez žive ino mertve, ino se usmiliš vseh, ktere iz vere ino dobrih del za svoje spoznaš, pohlevno te prosimo, da vsi, za ktere smo se namenili prositi, kteri so pri življenji ali pa so se že iz tega sveta ločili, na prošnjo vseh tvojih svetnikov od tvoje dobrote odpušenje vseh svojih grehov dosežejo.

Dodeli nam, Bog miru, pravo edinost v veri, brez vsega razdertja ino ločitve. Preoberni naše serca k pravi pokori ino poboljšanju našega življenja. Užgi v nas ogenj svoje ljubezni. Daj nam goreče želje po vsi pravičnosti, da ti bomo kakor tvoji pokorni otroci v življenji ino v smerti prijetni ino dopadljivi.

Prosimo tudi, kakor hočeš, da nam je prositi, za svoje prijatelje ino neprijatelje, za zdrave ino bolne, za vse žalostne ino revne kristjane, za žive ino mertve.

Tebi bodi vedno priporočeno, o Gospod, vse naše djanje ino nehanje, naše delo in opravilo, naše življenje ino naša smert. Daj nam tvojo milost tukaj uživati, ino tamkaj s vsemi izvoljenimi doseči, da te bomo v večnem veselji ino zveličanji hvalili ino molili. To nam dodeli, o Gospod, nebeški Oče, po Jezusu Kristusu, svojem ljubem Sinu, Gospodi našem in Odrešniku, kateri s teboj živi ino kraljuje v edinstvi svetega Duha Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

V. Božja pomoč ostani vselej pri nas.

R. Amen.

Oče naš — Češena si Maria (trikrat).

Lavretanske litanije

o praznikih Matere božje in o sobotah.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste sliši nas!

Kriste usliši nas!

Oče iz nebes, vsegamogočni Bog, — usmili se nas!

Sin, vsega sveta rešnji Bog, -- usmili se nas!

Sveti Duh, resnični Bog, — usmili se nas!

Sveta Trojica, en sam Bog, — usmili se nas!

Sveta Maria, prosi za nas!

Sveta mati božja, prosi za nas!

Sveta devic Devica, prosi za nas!

Mati Kristusova, prosi za nas!

Mati milosti božje,

Mati prečista,

Mati brez vsega madeža,

Mati nedolžna,

Mati naj svetejši,

Mati ljubezniva,

Mati prečudežna,

Mati našega Stvarnika,

Mati našega Odrešnika,

Devica naj modrejši,

Devica častitljiva,

Devica hvale vredna,

Devica mogočna,

Devica usmiljena,

Devica verna,

Devica brez madeža spočeta,

Podoba pravice,

prosi za nas!

Sedež modrosti božje,
Začetek našega veselja,
Posodva duhovna,
Posodva časti vredna,
Posodva vse svetosti,
Roža skrivnostna,
Turn kralja Davida,
Turn slonokosteni,
Hiša zlata,
Škrinja miru ino sprave,
Vrata nebeške,
Zgodnja denica,
Zdravje bolnikov,
Pribežališe grešnikov,
Tolažnica žalostnih,
Pomoč kristjanov,
Kraljica angelov,
Kraljica očakov,
Kraljica prerokov,
Kraljica apostolov,
Kraljica marternikov,
Kraljica spoznovavcev,
Kraljica devic,
Kraljica vseh svetnikov,
Jagne božje, ki grehe sveta odjemplješ, —
zanesi nam, o Gospod!

prosi za nas!

**Jagne božje, ki grehe sveta odjemlješ, —
usliši nas, o Gospod!**

**Jagne božje, ki grehe sveta odjemlješ, —
usmili se nas, o Gospod!**

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas,

Oče naš — Češena si Maria

K presv. rešnj. Telesu.

M o l i m o.

O Bog! kateri si nam v prečudežnem zakramentu spomin svojega terpljenja zapustil, daj nam, te prosimo, svete skrivnosti tvojega telesa ino tvoje kervi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo. **Kteri živiš ino kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.**

K sveti devici, Materi božji.

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta božja Porodnica! ne zaverzi naših prošenj v naših potrebah, temoč nas vselej odreši od vseh nevarnosti. **O častitljiva ino žegnana Devica, naša Gospa, naša besednica, naša pomočnica!**

S svojim Sinom nas spravi, svojemu Sinu nas priporoči, svojemu Sinu nas izroči.

V. Prosi za nas, sveta božja Porodnica.

R. Da vredni postanemo obljub Kristusovih.

M o l i m o .

Gnado svojo, o Gospod! te prosimo, v naše serca vlij, da, ki smo skoz angelovo oznanjenje tvojega Sina Jezusa Kristusa včlovečenje spoznali, skoz njegovo terpljenje ino križ k časti vstanjenja pripeljani bomo, po listem Gospodi našem, Jezusu Kristusu. Amen.

V. Prosi za nas, sv. Jožef!

R. Da vredni postanemo obljub Kristusovih.

M o l i m o .

Naj nam presvete tvoje matere ženina zasluženje pomaga, prosimo, o Gospod! da kar naša slabost ne more doseči, skoz njegove prošnje nam bode podeljeno. Kteri živiš ino kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

P o z d r a v M a r i e o d b i n k . d o a d v e n t a .

Češena si kraljica, mati milosti, življenje, sladkost ino naše upanje, bodi češena. K tebi

vpijemo zapušeni Evini otroci, k tebi zdihujemo žalostni in objokani v tej dolini solz. **Oberni** tedaj, o naša besednica, svoje milostljive oči v nas, ino po tem revnem življenji nam pokaži Jezusa, žegnani sad tvojega telesa; o usmiljena, o dobrotljiva, o sladka Devica **Maria**.

V. Prosi za nas, sveta božja **Porodnica**.

R. Da vredni postanemo obljub **Kristusovih**.

M o l i m o.

Vsegamogočni, večni Bog! ki si telo ino dušo prečiste Device matere **Marie**, da bi vredno prebivališče za tvojega **Sina** biti zaslužila, skoz pripomoč sv. **Duha** pripravil: daj, da bomo, ki se njenega spomina veselimo, skoz njeno milostivo prošnjo od vseh prihodnih nadlog in od večne smerti rešeni.

M o l i t v e z a v s e p o t r e b e.

Ponižno te prosimo, o **Gospod!** razveži po svoji milosti naših grehov vezi, in ohrani po prošnjah svoje izvoljene matere, ljube Device **Marie** ino vseh svojih svetnikov nas, svoje služebnike, naše dobrotnike ino naše pohištvo, v vsi svetosti; tudi očisti vso našo žlahto ino

prijatelje od hudobe ino grehov, ino napolni jih z lepimi čednostmi; dodeli nam mir ino zdravje; odverni vidne ino nevidne sovražnike: odženi vse hude želje; daj nam zdravo vreme ino dobro letino; dodeli milost našim prijateljem; obvarji to faro s vsemi, ki v njej prebivajo, kuge, lakote, vojske, ognja, potresa ino prevelike vode, ino milostivo dodeli vsem vernim kristjanom, živim ino mertvim, v nebeškem kraljestvi večno življenje, mir ino pokoj. Obvarji našega papeža (I.), našega škofa (I.) ino našo duhovno gosposko, našega cesarja (I.) ino vse keršansko ljudstvo od vse nadloge ino vsega hudega. Ino tvoj sveti blagoslov pridi iz nebes sem dolj na nas, ino vselej pri nas ostani. Skoz Gospoda našega Jezusa Kristusa, svojega Sina, kateri s teboj živi ino kraljuje v edinosti sv. Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

V. Božja pomoč ostani vselej pri nas. —

R. Amen.

Oče naš itd. — Češena si Maria itd. (trikrat.)

Litanije od naj svetejšega imena Jezusa.

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Jezus, sliši nas!

Jezus, usliši nas;

Oče nebeški, vsegamogočni Bog, usmili se nas!

Sin, vsega sveta rešnji Bog!

Sveti Duh, resnični Bog!

Jezus, Sin živega Boga,

Jezus, Sin prečiste device Marie,

Jezus, naj mogočnejši, usmili se nas!

Jezus, naj močnejši, usmili se nas!

Jezus, naj popolnejši,

Jezus, naj častitljivši,

Jezus, naj čudovitnejši,

Jezus, naj veselejši,

Jezus, naj ljubeznivši,

Jezus, čistejši kakor solnce,

Jezus, lepši kakor luna,

Jezus, svetlejši kakor zvezde,

Jezus, vse časti vredni,

Jezus, naj ponižnejši,

Jezus naj ubožnejši,

Jezus, naj krotkejši,

Jezus, naj poterpežljivši,

Jezus, naj čistejši,

Jezus, prijatelj čistosti,

Jezus, prijatelj miru,

Jezus, naša ljubezen,

usmili se nas!

Jezus, začetnik življenja,
 Jezus, izgled čednosti,
 Jezus, ljubitelj duš,
 Jezus, naše pribežališe,
 Jezus, Oče ubogih,
 Jezus, tolažnik žalostnih,
 Jezus, bogatstvo vèrnih,
 Jezus, bramba popolnosti,
 Jezus, dobri pastir,
 Jezus, prava luč,
 Jezus, večna modrost,
 Jezus, neskončna dobrotà,
 Jezus, pot, resnica ino življenje naše,
 Jezus, veselje angelov,
 Jezus, kralj očakov,
 Jezus, razsvečevavec prerokov,
 Jezus, mojster apostolov,
 Jezus, učnik evangelistov,
 Jezus, moč marternikov,
 Jezus, svetloba spoznovavcev,
 Jezus, ženin čistih duš, usmili se nas!
 Jezus, krona vseh svetnikov, usmili se nas!
 Bodi nam milostljiv, — zanesi nam, o Jezus!
 Bodi nam milostljiv, — zanesi nam, o Jezus!
 Od vsega hudega, reši nas, o Jezus!
 Od vsega greha, reši nas, o Jezus!
 Od tvoje jeze, reši nas, o Jezus!

usmili se nas!

Od skušnjav hudičevih,
 Od duha nečistosti,
 Od grešnih priložnosti,
 Od prelomljenja tvojih zapovedi,
 Od večne smerti,
 Skozi skrivnost svojega svetega včlovečenja,
 Skozi svoj prihod,
 Skozi svoje rojstvo,
 Skozi svoje obrezovanje,
 Skozi svoje bolečine,
 Skozi svoje bičevanje (gajžlanje),
 Skozi svojo smert ino svoj pokop,
 Skozi svoje sveto vstanjenje,
 Skozi svoj čudežni vnebohod,
 Skozi svojo nebeško čast,
 Skozi prošnjo svoje naj ljubeznivše matere,
 Skozi prošnjo vseh svojih svetnikov,
 Jagne božje, ki grehe sveta odjemlješ, — zanesi
 nam, o Jezus!
 Jagne božje, ki grehe sveta odjemlješ, — usliši
 nas, o Jezus!
 Jagne božje, ki grehe sveta odjemlješ, — usmili
 se nas, o Jezus!
 Jezus, sliši nas!
 Jezus, usliši nas!
 Gospod, usmili se nas!

reši nas, o Jezus!

Kriste, usmili se nas!

Oče naš — Češena si Maria

M o l i t e v.

O Bog, kateri si svojega edinorojenega Sina za Zveličarja človeškega rodu namenil, ino ga Jezusa imenovati ukazal, dodeli milostljivo, da, kateri njegovo sveto ime na zemlji častimo, svoje imena v nebesih v bukvah izvoljenih zapisane najdemo, ino se obličja Jezusovega večno veselimo, po ravno tistem Gospodi našem, Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, kateri s teboj živi ino kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Molitve za razne praznike.

1. Za sveti božični praznik.

M o l i m o.

Daj, prosimo, vsegamogočni Bog! da, ker nas nova luč tvoje včlovečene Besede obsvečuje, se to sveti v našem djanji, kar po vëri sije v našem duhu. Po ravno tem Gospodi našem i. t. d.

2. Za praznik razglašenja Gospodovega.

M o l i m o.

O Bog! kateri si dnešnji den hajdom svojega edinorojenega Sina po peljanji zvezde razodel; podeli milostivo, da bomo, ki smo te že skoz vero spoznali, do gledanja lepote tvoje visokosti pripeljani. **Po ravno tem Gospodi našem i. t. d.**

3. Za velikonočno nedeljo.

M o l i m o.

O Bog! kateri si nam dnešnji den skoz svojega edinorojenega Sina smert premagal ino vrata večnosti odklenil, naše želje, ktere v nas budiš, tudi s svojo pomočjo izpolnuj. **Po ravno tem Gospodi našem i. t. d.**

4. Za praznik Kristusovega vnebohoda.

M o l i m o.

Dodeli, prosimo, vsegamogočni Bog! da, kateri verjemo, da je tvoj edinorojeni Sin, naš **Odrešnik**, dnešnji den v nebesa šel, tudi mi s svojim duhom v nebesih prebivamo. **Po ravno tem Gospodi našem i. t. d.**

5. Za binkoštni praznik.

M o l i m o .

**O Bog, kateri si dnešnji den serca i. t. d.
str. 3.**

**M o l i t v e k p r e s v. r e š n j. T e l e s u,
za papeža, škofa, cesarja ino za vse potrebe
kakor zgorej na strani 21.**

Litanije Kristusovega terpljenja.

Gospod, usmili se nas!
Kriste, usmili se nas!
Gospod, usmili se nas!
Kriste, sliši nas!
Kriste, usliši nas!
Oče nebeški, vsegamogočni Bog,
Sin, vsega sveta rešnji Bog,
Sveti Duh, resnični Bog,
Sveta Trojica, en sam Bog,
Jezus, kateri si ponižno v Jeruzalem šel,
Jezus, kateri si svojim učencem noge umival,
Jezus, kateri nam, kakor živi kruh, moč daješ,
Jezus, kateri nas s svojo sveto kervjo
posvečuješ,
Jezus, za trideset srebernikov prodan,

usmili se nasi

Jezus, na svoji duši do smerti žalosten,
 Jezus, kateri si na vertu Getzemane ker-
 vavi pot potil,

Jezus, na oljski gori od angela poterjen,

Jezus, od Juda Iškariota izdan,

Jezus, z vervmi ino verigami zvezan,

Jezus, od svojih učencev zapušen,

Jezus, pred Ana ino Kajfa postavljen,

Jezus, za uho udarjen,

Jezus, od krivih prič tožen,

Jezus, trikrat od Petra zatajen,

Jezus, kakor hudodelnik Pilatu izdan,

Jezus, pri Pilatu krivično tožen,

Jezus, v belem oblačili zaničevan,

Jezus, menje kakor razbojnik Baraba
 obrajtan,

Jezus, neusmiljeno bičevan ino razmesarjen,

Jezus, zaničljivo v škerlatast plajš oblečen,

Jezus, s ternjem kronan,

Jezus, v sveti obraz zapljuvan,

Jezus, s terstom po glavi tolčen,

Jezus, nedolžno k smerti obsojen,

Jezus, hudobnim Judom v oblast dan,

Jezus, s težkim križem obložen,

Jezus, kakor nedolžno jagne k smerti peljan,

Jezus, na gori Kalvarii slečen,

Jezus, za noge ino roke na križ pribit,

usmili se nas!

usmili se nas!

Jezus, kateri si na križu za sovražnike prosil,
 Jezus, na križu od Judov zaničevan,
 Jezus, od levega hudodelnika na križu
 preklinjan,

Jezus, kateri si spokornemu razbojniku
 sveti raj obljubil,

Jezus, kateri si na križu svojo žalostno
 mater učencu Joanezu izročil,

Jezus, na križu z jesihom ino žolcem napojen,
 Jezus, kateri si vse dopolnil, kar je bilo od
 tebe prerokovano.

Jezus, svojemu nebeškemu Očetu do smerti
 pokoren,

Jezus, kateri si na križu svojo dušo v roke
 svojega nebeškega Očeta izročil,

Jezus, kateri si na križu z nagnjeno glavo
 umerl,

Jezus, na križu s sulico v serce preboden,

Jezus, s častjo s križa vzet, usmili se nas!

Jezus, v tenčico zavrit, usmili se nas!

Jezus, v nov grob položen, usmili se nas!

Jezus, kateri si očake iz temnic rešil, usmili
 se nas!

Jagne božje, ki grehe sveta odjemlješ, —
 zanesi nam, o Gospod!

Jagne božje, ki grehe sveta odjemlješ, —
 usliši nas, o Gospod!

usmili se nas!

**Jagne božje, ki grehe sveta odjemlješ, —
usmili se nas, o Gospod!**

Kriste, sliši nas!

Kriste, usliši nas!

Gospod, usmili se nas!

Kriste, usmili se nas!

Gospod, usmili se nas!

Oče naš — Češena si Maria

M o l i m o.

Prosimo te, o Gospod, ogledaj se milostivo na to svojo družino, za katero se je naš Gospod, Jezus Kristus hotel v roke grešnikov dati ino na križu umreti. Kteri s teboj v edinstnosti svetega Duha živi ino kraljuje, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Molitve k presv. rešnj. Telesu, za papeža, škofa, cesarja ino za vse potrebe kakor zgorej na strani 21.

M o l i t v e

o posebnih potrebah po litanijah, po pridgi alj
po sv. meši.

1. Z a d e ž.

O Bog! v katerem živimo, se gibljemo ino smo; dodeli nam potrebnega dežja, da, ko v časnih rečeh potrebno pomoč dosežemo, s toliko večim zaupanjem za večne dobrote prosimo. Dodeli, prosimo, vsegamogočni Bog, da, ko v svojih nadlogah v tvojo milost zaupamo, nas tvoja pomoč vedno vseh nevarnosti obvarje.

Daj nam, prosimo, o Bog! pohlevnega dežja, ino suho obličje zemlje z nebeškimi potoki milostljivo namoči. Skozi Gospoda našega itd. Oče naš — Češena si Maria . . . (petkrat.)

2. O h u d i u r i.

O Bog! ktereга greh žali, pokora tolaži: poglej milostivo na prošnjo k tebi kličejočega

ljudstva ino šibe svoje jeze, katerih smo zavoljo svojih grehov vredni, od nas odverni.

Od svoje hiše, prosimo, o Gospod! duhovno hudobo preženi, in odverni nadzemeljsko napako hudega vremena.

Vsegamogočni, večni Bog! zanesi nam, ki se bojimo, bodi nam milostiv, ki te prosimo: da nas po škodljivem ognji v oblakih ino po silnem viharji žuganje hudega vremena napelje, tebe hvaliti.

Gospod, Jezus Kristus! ki si vetrovom ino morju zapovedal ino je bila velika tihota, usliši prošnje svojega ljudstva ino dodeli, da po tem znamenji svetega križa † prejde vse divjanje hudega vremena.

Vsegamogočni, usmiljeni Bog, kateri nas s tepenjem ozdraviš ino z odpušenjem ohraniš, dodeli, te prosimo, da se miru zaželenega potolaženja razveselimo, ino dar tvoje dobrote vselej uživamo. Skoz Gospoda našega itd.

Oče naš — Češena si Maria . . . (petkrat.)

3. Z a l e p o v r e m e.

O Bog! kterege greh žali, pokora tolaži, poglej milostivo na prošnjo k tebi kličejočega

ljudstva, ino šibe svoje jeze, katerih smo zavoljo svojih grehov vredni, od nas odverni.

Usliši nas, o Gospod! kateri k tebi zdihujemo, ino dodeli nam, te prosimo, lepo vreme, da, ker za svoje grehe po pravici terpimo, s pomočjo tvoje milosti dobrote tvoje čutimo.

Prosimo, vsegamogočni Bog! tvojo dobroto, da nalive dežja ustanoviš, ino nam svoje jasno obličje dobrotljivo pokažeš. Skoz Gospoda našega itd.

Oče naš itd. — Češena si Maria itd. (petkrat.)

4. O s l a b i l e t i n i i n o l a k o t i .

Skaži nam, dobrotljivo, o Gospod! svojo neskončno milost, da nas ne samo grehov odvežeš, temoč tudi šib, katerih si zavoljo njih zaslužimo, rešiš.

Usliši, prosimo, o Gospod! naše pohlevne prošnje, ino lakoto milostivo odverni, naj umerljivi človek spozna, da po tvoji milosti odidejo.

Tebi podverženo ljudstvo, ki zavoljo svojih grehov lakoto terpi, o Gospod! milostivo k sebi preoberni, ker si rekel, da bo tistim vse priverženo, kateri tvojega kraljestva išejo: ki živiš ino kraljuješ itd.

Oče naš — Češena si Maria . . . (petkrat.)

5. O času merjenja ino kuge.

Usliši nas, o Bog, zveličar naš, ino na prošnjo svete ino častitljive božje porodnice Marie, vselej device, ino svetega Sebastjana mučenika ino vseh svetnikov, svoje ljudstvo strahu tvoje jeze reši, ino po obilnosti svojega usmiljenja otmi.

Skaži milost, o Gospod! našim ponižnim prošnjam, ter nas ozdravi dušnih ino telesnih boleznih, da odpušenje prejmemo ino se vedno tvojega blagoslova (žegna) veselimo.

Usliši, prosimo, o Gospod! naše pohlevne prošnje, ter kužno bolezen ino merjenje milostivo odverni, naj umerljivi človek spozna, da po tvoji jezi take šibe pridejo, ino po tvoji milosti odidejo. Skoz Gospoda našega itd.

Oče naš — Češena si Maria . . . (petkrat.)

6. O času vojske.

O Bog! kateri vojske potiraš, ino nasprotnike teh, kateri v te zaupajo, z močjo svoje brambe premagaš: pomagaj svojim služebnikom, ki tvoje milosti prosijo, da svojih sovražnikov silo zateremo, ino tebe z neprenehano zahvalo častimo.

O Bog! od kterega svete želje, dobre misli ino pravične dela izhajajo, daj svojim služebnikom tak mir, kakor ga svet ne more dati, da bojo naše serca tvojim zapovedim vdane, ino časi s tvojo pomočjo brez strahu pred sovražniki varni ino mirni.

Poteri, prosimo, o Gospod! napuh naših sovražnikov ino pobij njih neukrotnost z močjo svoje desnice. Skoz Gospoda itd.

Oče naš — Češena si Maria . . . (petkrat.)

7. O času vsaktere nadloge.

Ne zaverzi, vsegamogočni Bog! svojega ljudstva, ki v nadlogi zdihuje, temoč pridi zavoljo časti svojega imena stiskanim usmiljeno na pomoč.

Skaži nam dobrotljivo, o Gospod! svojo neskončno milost, da nas ne samo grehov odvežeš, temoč tudi šib, ktere si zavoljo njih zaslužimo, rešiš.

Dodeli nam, svojim služebnikom, prosimo, o Gospod Bog! da vedno zdravje na duši ino telesi uživamo, ino da bomo po častitih prošnjah svete Marie, vselej device, sedanje žalosti rešeni, ino večnega veselja deležni.

Poglej dobrotljivo , prosimo , o Gospod! naše nadloge in odverni serd svoje jeze, ktero po pravici zaslužimo.

O Bog! naše pribežališe ino moč, začetek dobrot! poslušaj ponižne prošnje svoje cerkve, ino dodeli, da, kar z zaupanjem prosimo, gotovo dosežemo. Skoz Gospoda našega itd.

Oče naš — Češena si Maria . . . (petkrat.)

8. Za srečno smert.

O ljubezniva, milostljiva in od vekomaj izvoljena Devica, mati Jezusova, Maria! prosimo te skoz tisto tvojo ino tvojega ljubeznivega Sina, Jezusa Kristusa bridkost ino grenkost, ktero sta imela, ti pod križem, on pa na svetem križu; naj več pa ob tisti uri, ko se je njegova duša njegovega telesa ločila, da nam na pomoč prideš, ko se bojo naše uboge duše našega telesa začele ločiti, ino tiste v svoje milostljive roke sprejmeš, ino našemu Zveličarju, svojemu ljubeznivemu Sinu, Jezusu Kristusu izročiš. Zdaj mi tebi svoje duše za tisto uro priporočimo; ne zapusti nas, o Maria!

9. Hvalna pesem.

1.

Tebe Bog vsi hvalimo,
Ko Gospoda te častimo,
Tvojo moč spoznavamo,
Vsi skoz njo smo in živimo :
Vse, kar stvaril si, kriči,
Večni ! ti naš Oče si.

2.

Vse, kar nebo v sebi 'ma,
Angeli in Kerubimi,
Oblastnikov vojska vsa,
Vse moči in Serafimi :
Vse, vse poje na ves glas
Tvojo hvalo vsaki čas.

3.

Trikrat svet Bog sabaot,
Bog neskončane oblasti,
Celega sveta Gospod,
Vse je polno tvoje časti ;
Zemlja, morje in nebo
Je od nje napolnjeno.

4.

Tebe vsi apostoli,
Marterniki in preroki

Hvalijo, da njihov si
 Mojster in Gospod visoki,
 Kteri jih napolnil si
 Z duhom svoje svetosti.

5.

Oče! tebi večnemu,
 Tvojemu edinem' Sini,
 Tudi Duhu svetemu,
 Tri persone, Bog edini!
 Po vsem svetu cerkva vsa
 Dolžno čast in hvalo da.

6.

Sin Očeta večnega
 Kristus, kralj nebeške časti!
 Prišel rešit grešnika
 Iz hudičeve oblasti,
 Si 'z Device meso vzel,
 Bog in človek biti htel.

7.

Nebo ni zaperto več,
 Keršenikom v pravi veri:
 Sterl si bridke smerti meč,
 In odperl nebeške dveri;
 Na desnici tam sediš,
 Dokler k sodbi ne zbudiš.

8.

Tebe zato prosimo,
Mi skoz tvojo kerv oprani,
Kteri k tvoji službi smo
'Z tvoje milosti izbrani;
Med svetnike v sveti raj
Nam po smerti priti daj.

9.

Ljudstvu svojemu, Gospod !
Ktero tvoja je erbija
K zveličanju kaži pot;
Da peklenska hudobija
Nam ne škodi, žegnaj nas
Tu in tam na večni čas.

10.

Vsaki den želimo mi,
Tebe vel'ki Bog častiti,
In v imeni tvojem vsi,
Kar potrebno je, prositi,
Da brez vsega greha bo
Vsako delo storjeno.

11.

Vsmili, Bog ! oh vsmili se
Črez sirote nas uboge

Upamo, Gospod na te,
Da od nas boš vzela nadloge;
Tako nas usmili se,
Kakor upamo na te.

V. Hvalimo Očeta ino Sina ino svetega Duha.

R. Hvalimo ga ino poveljučjmo na vse večne čase.

V. Gospod usliši našo molitvo.

R. Ino naše vpitje naj k tebi pride.

M o l i m o .

O Bog, ktereга usmiljenje nima števila, ino ktereга dobrote bogatstvo je brezkončno: zahvalimo tvoje premilo veličanstvo za dodeljene dare, ino prosimo neprenehoma tvojo milost, da, ki prošnikom deliš, česar želijo, jih ne zapustiš, ino jih tudi k prihodnemu plačilu pripeljaš.

O Bog! kateri si serca svojih vernih skoz razsvetljenje svetega Duha učil; daj, da ravno v tistem Duhu, kar je prav, spoznamo, ino se njegovega tolaža vselej veselimo.

O Bog! ki nikoga, kateri v tebe zaupa, ne pustiš preveč stiskati, temoč prideš pohlevnim prošnjam dobrotljivo v pomoč, tebi se zahvalimo za uslišane naše prošnje ino dopolnjene

želje, ter te ponižno prosimo, da nas vselej vseh sopernosti ovarješ. Skoz Gospoda našega itd.

Oče naš — Češena (petkrat,)

SVETA MEŠA.

OČIVIDNO RAZLAGANA V DVEH NEDELJAH ALI PRAZNIKIH*)

Za pervokrat.

I. Vvod.

Sv. meša je solnce službe božje, jedro naše svete vere, serce naše pobožnosti, pa malo kristjanov jo prav razumi ino spozna; — ona je živ studenec ljubezni ino milosti božje; pa malo jih ve prav zajemati darov božjega usmiljenja; žejni pridejo, suhi od sv. meše grejo. Sv. nebesa se odprejo. Jagne božje na altar stopi ino se Očetu nebeškemu za nas daruje; — Angeli altar obdajajo, ino svoje obličje pred toliko skrivnostjo zakrivajo, mi pa se go-

*) Lepa ino hvale vredna je šega, vsako leto dve nedelji zaporedoma namesti pridige sv. mešo očividno razlagati, prvo nedeljo do kanona alj tihe meše, drugo pa od todi do konca. Eden dušnih pastirjev grejo na leco ali kancel, kakor hitro k velikemu sv. opravilu odzvoni, berejo sv. evangelj. in oznanijo potrebne reči po navadi; drugi mešnik se vstopijo pred altar, k kateremu se pripravijo kelh, bukve ino vse mešne oblačila. Organist ino pevci na kori pripravljeni čakajo. Duhovnik začnejo z lece sv. mešo razlagati, ino kar povedo, mešnik pred altarjem pokažejo, se oblečejo, ino po

stokrat nespodobno vedemo vsi raztreseni ali nevedni. — Sv. kat. cerkva zatorej želi ino vsem dušnim pastirjem po sv. Tridentinskem zboru ukazuje, naj se skrivnosti, obredi (šege) ino molitve sv. meše ali med ali po sv. meši vernim prav razumno ino zastopno razlagajo. (Trid. sbor. sej. 22. pog. 8.)

Ravno to se naj tudi zdaj prav očitvidno zgodi.

Kaj je sveta meša ?

Sv. meša je nekervava daritva nove zaveze, veden spomin kervave daritve, ki jo je Jezus Kristus na križu doprinesel. — V stari zavezi so imeli kervave daritve zaklanih živin, ktere so Bogu v čast deloma sožgali, deloma zaužili. V novem zakonu je Jezus na križu kervavo daritvo za nas nebeškemu Očetu doprinesel, ino v veden spomin te kervave daritve je pri poslednji večerji nekervavo daritvo sv. meše postavil, kder se na altarju v podobah kruha ino vina neprenehoma nebeškemu Očetu za nas daruje, ker tudi mi neprenehoma grešimo ino daritve potrebujemo.

razlaganji sv. mešo polagoma služijo. Duhovnik s kancelna napovedo prvo latinsko besedo tihe molitve; mešnik njo pred altarjem tiho molijo, duhovnik pa na leci na glas poslovenijo. Kar se pri peti meši poje, duhovnik z lece napovejo, mešnik pri altarju zapojejo, organist z orglami odgovori, potem pa molči, da namesti petja duhovnik z lece povejo, kar se je bilo po latinsko zapelo. Mešnik pred altarjem toliko počakujejo, da se na leci razloži. Pervo nedeljo se tako razlaga do srede, potem duhovnik iz lece stopijo, ino sv. peta meša se dalej po navadi dosluži.

Drugo nedeljo se sv. peta meša po navadi začne ino do srede opravi, po tem orgle umolknejo, ino duhovnik z lece ravno tako dalej razlagajo, kar mešnik pri altarju molijo, in opravijo do konca. Kedar mešnik altar zapustijo, ino na leci duhovnik sv. mešo razložijo, berejo skoncema sv. evangelj, opravijo navadne molitve, in oznanijo, kar je potrebnega.

Radi poslušajo ino gledajo verni, da se jim naj svetejša daritva tako razločno ino živo razlaga. Tako razlaganje dvakrat toliko izda, kakor ga brati ali v keršanskem nauku poslušati.

Kdo opravlja daritvo sv. meše?

Nevidno Jezus Kristus sam, *vidno* pa mešnik namesti Kristusa. Ves nebeški dvor se znajde pri altarju, *Jagne božje* zapusti svoj nebeški tron (prestol), *angeli božji* pridejo dolj, ino kar izvoljeni tam od obličja do obličja gledajo, to obhajamo mi v tej presveti skrivnosti. S kolikim poštovanjem se moramo zatorej tukaj znajti, kder se Jezus kakor Bog ino človek za nas svojemu nebeškemu Očetu daruje!

Zakaj se daritva sv. meše opravlja?

1. Da se Bogu, naj višemu Gospodi spodobna čast skaže, kakor *daritva hvale* ino *molitve*. 2. V odpušenje naših grehov, *daritva sprave*. 3. V dolžno zahvalo za vse prijete dobrote, *daritva zahvale*. 4. Za vse potrebe duše ino telesa, da potrebne gnade izprosimo, *daritva prošnje*. Le *Bogu samemu* se za žive ino verne mertve daruje. Kolika ljubezen Jezusova! Ni mu bilo zadosti, za nas rojenemu biti ino na križu umreti, on živi v presvetem rešnjem Telesi med nami nam v zveličanje! Kako merzlo ino nespodobno je pa pogosto naše zaderžanje do njega! —

Kako imamo sv. mešo slišati?

Sv. mešo imamo slišati: 1. *Spoštljivo*, v priči cele nebeške družine. 2. *Pobožno*, na to misliti, kar se je pri poslednji večerji postavilo, na križu zgodilo ino se zdaj na altarju ponavlja. 3. *Pazljivo* na vse, kar se na altarju godi. 4. *Celo*, da se iz nemarnosti nijeden del meše ne opusti. 5. *S čistim srcem* ino *dobrim namenom*. „Ako svoj dar k altarju prineseš, ino se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj soper tebe — idi poprej ino spravi se, po tem pridi ino daruj svoj dar.“ Sprašaj tudi svojo vēst, ali nima Bog kaj soper tebe, obudi popolno grevengo ino spravi se z Bogom, poprej, ko se k sv. meši podaš. — *Ob nedeljah* ino *zapovedanih praznikih* je dolžnost, *ob delavnikih* pa velik zaslužek sv. mešo slišati.

Kteri so štirje poglavitni deli sv. meše?

1. *Evangelj*, kedar se mešne bukve prvokrat prenesejo 2. *Darovanje*, kedar se z zvončekom prvokrat pozvoni. 3. *Povzdigovanje*, kedar mešnik pravo Telo ino pravo Kerv Jezusa Kristusa povzdignejo. 4. *Obhajilo*, kedar Telo ino Kerv Jezusa Kristusa zaužijejo. „Prekesno k sv. meši priti ino prerano od nje iti, je greh, ino peklenskemu sovražniku veselje.“ Sv. Dominik.

II. Priprava.

Kaj se k daritvi sv. meše potrebuje?

1. Bogu posvečena *cerkva* ali *kapela*, ino v cerkvi *altar*, v katerem so sv. ostanki sv. mučenikov vzdani v spomin, da so prvi kristiani nad grobi mučenikov sv. mešo obhajali. Altar se s *tremi platnenimi pertmi* pokrije, v spomin tajistih belih rut (čiste tenčice), v katerih so Kristusa v grob položili. V sredi stoji *podoba Križanega* (razpelo), ker je Kristus na križu prvo sv. mešo s prelivanjem kervi opravil, *Goreče sveče* nas pomnijo velike gorečosti prvih kristianov, ki so ob času kervavega preganjanja po noči v podzemeljskih berlogih sv. mešo služili; nam pa naj tudi podoba naše goreče pobožnosti bodo.

2. *Kelih* (kupa) srebern ino pozlačen, pomeni Jezusov grob. *Plitvica* ali *zlata skledica* na kelhi pomeni kamen, s katerim je bil grob Jezusov pokrit. *Rutice* mnogoverstne pri kelhu pomenijo tenčico, v ktero so Kristusovo telo zavili ino pokopali. *Bela hostia* iz naj lepše pšenične melje — *vino* od vinske terte sta darova vernih, ki se bota spremenila v pravo Telo ino Kerv Jezusa. Svoje dni so verni mnogo teh darov prinesli, ktere so deloma za sv. mešo porabili, deloma pa med mešnike in uboge razdelili. Den denešnji verni te dare z denarjem nadomestijo, s katerim sv. mešo najmejo, da bi sadu te presv. daritve posebno deležni postali. *Sv. Venčesl* je sam pšenico sejal ino vino pripravljajal za daritvo sv. meše.

3. Sv. mešne oblačila.

a) *Humerales* ali *poramnica*, v spomin na ruto, s katero so Jezusu oči zavezali, kedar so ga v njegov sv. obraz bili. Ko jo mešnik ogernejo, molijo: *Postavi o Gospod! na mojo glavo čelado zveličanja, da bi vse napade peklenškega sovražnika pregnati ino zmagati zamogel.*

b) *Alba* ali *dopetnica*, bela platnena srajca do pet, v spomin na belo oblačilo, s katerim je Herodež Kristusa zasramoval. Nam kristianom pa je bela obleka podoba čistosti, v kateri mešnik ino verni pred altar priti imajo: zatorej se moli pri oblačenji: *Operi me o Gospod in očisti moje serce, da s kervjo Jagneta očišen večno veselje doseči zamorem.*

c) *Cingulum* ali *pas*, s katerim se dolga bela srajca podpaše, pomeni vervi ino vezila, s katerimi so Jezusa zvezali; pomeni pa tudi sramežljivo, čisto življenje; zatorej molijo mešnik pri opasanji: *Opaši me, o Gospod! s pasom čistosti, in ugasi v meni plamen sladosti, da ostane v meni krepost čistosti ino zderžnosti.*

d) *Manipel* ali *naročnica* je bila svoje dni potna ruta, ino nas pomni taiste potne rute, s katero je Veronika sv. obraz Jezusov obri-sala, ter nas opominja, Jezusa na poti terpljenja posnemati. Zatorej molijo mešnik: *Naj zaslužim o Gospod! naročnico solz ino bridkosti nositi, da bi z veseljem sprejel plačilo svojega truda.*

e) *Štola* ali *nadravnica*, z ram črez persi viseč trak, znamenje mešnikove časti in oblasti, je podoba naj višje gnade, detinstva božjega. Zatorej molijo mešnik: *Dodeli mi sopet usmiljeni Bog! oblačilo nedolžnosti ino neumerjočnosti, katero sem skoz greh prvih staršev zgubil; ino dasiravno sem nevreden, presv. skrivnost obhajati, stori vendar v svoji neizmerni dobrotljivosti, da večno veselje zaslu-žim.*

f) *Kazula* ali *mešni plajš*, znamenje ljubezni, s katero jarm Gospodov veselo nositi ino butaro njegovih zapovedi spolnjevati imamo. Zatorej molijo mešnik, kedar ga oblečejo: *O Gospod! ki si rekel: Moj jarm je sladek, ino lahka moja butara, dodeli, da te jarm z veseljem objeti, nositi ino tebi dopasti zamorem.*

Na mešnem oblačili, na nadramnici ino naročnici je več križev našitih, v pomen, da se te posvečene oblačila le za službo božjo, le za daritvo sv. meše, katero je Kristus na križu opravil, rabiti smejo.

Pri *večernicah* ino sprevodih (*procesjah*) se rabi *pluvial* ali *dežni plajš*. *Diakoni* ino *poddiakoni* oblečejo pri slovesnih opravilih *dalmatike* ali *služnice*, ki so z mešnim oblačilom enake farbe.

Boja ali *barva mešnih oblačil* je *petera*, po raznih svetkih različna.

1. *Bela*, pomeni nedolžnost ino veselje, ino se rabi ob svetkih *Gospodovih*, *Marie*, *spoznovavcev* ino *devic*.

2. *Erdeča*, je barva ljubezni, ino se rabi o *binkoštih*, kdar se je sv. Duh v podobi *gorečih jezikov* prikazal, in o svetkih *mučnikov*, ki so iz ljubezni do Boga svojo kerv prelili.

3. *Zelena*, barva zaupanja, se rabi o nekih *nedeljah* po *binkoštih*, naše upanje v *nebesa* povzdigniti, kder Jezus na *desnici Boga Očeta* sedi, ino tudi za nas prostor pripravljen ima.

4. *Modra* ali *violčnata*, barva ponižnosti ino pokore; se rabi v *adventu* ino *postu*, da bi nas k pokori budila.

5. *Černo* je oblačilo žalosti in otožnosti, ter se rabi na veliki *petek* ino pri opravilih za *rajne mertve*.

Mešnik denejo na *glavo biret* ali *naglavnico*, ki se tudi *kvadrat* imenuje, nas spomniti na *ternovato krono*, katero je Jezus na glavi nosil.

Vse to imajo verni pomniti, ino mešnika v sv. meši slediti. *Mešnik* stojijo na mestu *Jezusa Kristusa*, ino *celo opravilo* sv. meše ponavljajo ino kažejo *terpljenje* ino *smert Jezusovo*. Če je več sv. meš ob enem, se mora *le na eno samo paziti*, drugači se motimo ino nijene prav ne slišimo.

Pokaditev presv. rešnjega *Telesa* je znamenje naj višjega počastenja ino moljenja večnega Boga, ter nas opominja, da ravno tako, kakor posvečeno kadilo, tudi naša pobožnost v molitvah ino petji se naj k Bogu dviguje, ki nam zato svoj blagoslov ali žegen da.*)

Bliščča monštranca ali *kazalnica*, v kateri se presv. rešnje *Telo* ljudstvu pokaže, pomeni *prestol (tron)* Jezusov v njegovem *nebeškem*

*) Hic exponi potest Sanctissimum, & dari benedictio, ad quam solito more cantatur.

veličanstvi. Svoje dni se je sv. rešnje Telo le redko, ob posebnih svečanostih, v veliki sili ljudstvu v molitvo izpostavilo. Skerbeti zatorej moramo, da pri pogostih sv. mešah z izpostavljenim rešnjim Telesom naša ljubezen ino spodobno poštovanje do Jezusa ne ugasne, ino si skoz nespodobno zadržanje namesti blagoslova prekletstva ne nakopljemo; zakaj sv. Pavl govori: „*Kdor Jezusa ne ljubi, naj bo preklet.*“

III. Nastopna molitva.

1. Preden mešnik k altarju pristopijo, se pripravijo kleče skoz posebne molitve, storijo *namen*, ter se *spomnijo tistih*, za ktere posebno sv. mešo darovati hočejo, namreč živih ali rajnih (mertvih), za ktere je sv. meša najeta. Vsak *fajmošter* so dolžni vsako nedeljo ino zapovedan praznik sv. mešo za svoje farmane darovati, zatorej so pa tudi *farmani* dolžni, v domači farni cerkvi pri farnem opravili biti, če posebno važnega izgovora nimajo. Ovece slišijo lastnemu pastirju.

2. Ko mešnik na altarju *mešne bukve odprejo*, iz kterih se bo sv. meša brala, grejo v sredo altarja, pokleknejo globoko v znamenje naj višjega poštovanja pred sv. rešnjim Telesom; če pa sv. rešnje Telo ni izpostavljeno, se pa le z glavo priklonijo pred božjo martro (razpelom.)

3. Mešnik stopijo k *spodnji stopnji* altarja, ino se priklonijo; *Jezus kleči na oljski gori*, ino trikrat svojo molitvo k Očetu ponovi. — *Strežniki* (ministranti) namestujejo verno ljudstvo na zemlji, in angele v nebesih. Da bi se le tudi vsakokrat prav pobožno obnašali! Z njimi začnejo mešnik nastopno molitvo, ter se latinsko pokrižajo, rekoč: *V imeni Boga Očeta, Sina ino sv. Duha. Amen.*

4. Zdaj moliti začnejo vzajemno s strežnikom 42. psalm, v kterem David serčne želje po hiši božji tako lepo popisuje rekoč: *Introibo ad altare Dei itd.* „*Stopil bom k altarju božjemu, ki razveseljuje mojo mladost.*“ Tako želijo tudi mešnik ino verni, Boga na altarji moliti ino daritvo sv. meše opraviti, ino prosijo Boga za gnade razsvetljenja.

5. Ker so pa le tisti vredni, v hiši božji pri sv. meši biti, ki so čistega serca, se mešnik globoko priklonijo ino molijo *Confiteor* ali očitno spoved s sledečimi besedami: *Spovem se Bogu vsegamogočnemu, sv. Marii vselej devici, sv. Mihaelu arhangelu, sv. Joanezu kerstniku, sv. apostoloma Petru ino Pavlu, vsem svetnikom ino vam, bratje! da sem grešil veliko z mislijo, besedo ino djanjem. Moj greh, moj greh, moj prevelik greh! — Zatorej prosim sv. Mario vselej devico, sv. Mihaela arhangela, sv. Joaneza kerstnika, sv. apostola Petra ino Pavla, vse svetnike ino vas, bratje! molite za me pri Gospodi našem Bogu. Strežniki v imeni ljudstva za mešnika odpušenje grehov Boga prosijo, ter molijo: „Usmili naj se te vsegamogočni Bog, ino ti odpusti tvoje grehe, ter te pripelje v večno življenje.“ — Potem molijo strežniki namesto ljudstva ravno tako pred mešnikom očitno spoved, ino jih prosijo za priprošnjo pri Bogu.*

6. Mešnik začnejo zdaj za ljudstvo moliti, rekoč: *Misereatur vestri . . . „Usmili naj se vas vsegamogočni Bog ino vam odpusti vaše grehe, ino vas pripelji v večno življenje. Amen.“* Potem: *Indulgentiam . . . „Milost, odvezo in odpušenje naših grehov nam daj vsegamogočni, usmiljeni Bog Amen.“* — Kako lepe ino prijetne so te priprošnje, da se mešnik ino věrni v ljubezni z Bogom spravijo ino k visokemu opraviu sv. meše vredni storijo.

7. Mešnik se še enkrat pred Bogom priklonijo, rekoč: *Deus tu conversus . . . „Bog! ti se boš obrnil v nas, ino nas oživil!“* Strežniki odgovorijo: *„Ino veselilo se bo tvoje ljudstvo v tebi.“* Mešnik: *„Gospod, skaži nam svojo milost!“* — Strežniki: *„Ino dodeli nam svoje zveličanje!“* — Mešnik: *„Gospod, usliši mojo molitvo!“* — Strežniki: *„Ino naj moje vpitje k tebi pride!“* — Mešnik: *„Gospod z vami!“* — Strežniki: *„Ino s tvojim duhom;“*

8. Zdaj mešnik roke razprostrejo ino k altarju grede molijo: *Oremus. Aufer a nobis . . . „Molimo! Odvzemi nam, prosimo o Gospod! naše grehe, da bomo vredni s čisto dušo stopiti k presvetišu; po Kristusu, Gospodi našem. Amen.“*

Mešnik sklenjene roke na altar naslonijo, ter molijo: *Oremus te . . . „Prosimo te o Gospod! po zasluženji tvojih svetnikov, katerih svetinje so tukaj (shranjene) ino vseh svetnikov, da milostljivo vse*

moje grehe odpustiš. Amen. — Tako se združijo mešnik ino verni tudi z izvoljenimi nebeščani, z njimi vred daritvo sv. meše obhajaj.

Mešnik poljubijo altar, ino se podajo na levo stran altarja: *Kristusa s kuševanjem izdanega zvežejo ino k sodbi peljejo.*

IV. Vhodna molitva (Introitus.)

Mešnik se pokrižajo ino začnejo vhodno molitvo, ki je prazniku primerna ino večdel iz psalmov vzeta. Na praznik sv. rešnjega Telesa je ta molitva: *Z naj boljšo pšenico jih je nahranil, aleluja ino iz skale tekočim medom jih napasel, aleluja, aleluja. Veselite se pred Bogom našim pomočnikom, ino hvalite Boga Jakobovega. Sklene se s pesmijo: Čast bodi Bogu Očetu, Sinu itd.; ino ponovi: Z naj boljšo itd.*

S sklenjenimi rokami gredo potem mešnik na sredo altarja; *Kristusa pred Ana in Kaifa peljejo, ino Peter ga trikrat zataji.* — Mešnik se priklonijo, na Kristusa križanega pogledajo, ino s strežniki poredoma devetkrat ponovijo: *Kirie eleison.* „Gospod usmili se nas.“ — Trikrat k Očetu vsega usmiljenja; trikrat k Sinu, začetniku vse milosti; trikrat k sv. Duhu, izviru vse ljubezni. — Da bi tudi mi vsakokrat z genjenim srcem devetkratno *Kirie eleison* klicali, ino z zgrevanim grešnikom usmiljenja prosili; hitro nam bo potem tolažba ino veselje z nebes, kakor pri sv. meši.

V. Gloria ali slava.

1. Mešnik zapojejo hvalno pesem angelsko, kakor so jo angeli pri rojstvu Jezusovem prepevali: *Gloria in excelsis Deo!* „Slava po višavah Bogu, ino na zemlji mir ljudem, kateri so prave volje. Hvalimo te, častimo te, molimo te, povišujemo te, hvaležni smo ti zavoljo tvoje velike časti, Gospod Bog, kralj nebeški, Bog vsega-mogočni Oče! Gospod Jezus Kristus edinorojeni Sin, Gospod Bog, Jagne božje, Sin Očetov, kateri odjemlješ grehe sveta, sprejmi našo prošnjo; kateri sediš na desnici Očetovi, usmili se nas! Ker ti sam si svet, ti sam Gospod, ti sam naj višji, Jezus Kristus! s sv. Duhom vred. v slavi Boga Očeta. Amen. — Kako lepo se versti za *Kirie*

eleison, katero so očaki štiri jezera let zdihovali, hvalna pesem angelska ali *Gloria*, katero so angeli pri jaselcah novorojenega Zveličarja sveta zapeli, da bi usmiljenje božje povzdignili, nam pa srečo naznanili, ker smo otroci božji postali po Jezusu Kristusu, ki je skóz svoje včlovečenje naš brat postal. — V adventu ino postu, ino pri mešah za mertve se ta hvalna pesem opušča.

VI. Collecta ali skupne (sbirne) molitve.

1. Mešnik poljubijo altar, v znamenje sv. poštovanja ino ljubezni do Kristusa, ki je naš altar, daritva, ino naj višji mešnik. Te sv. ljubezni vneti se obernejo mešnik proti ljudstvu z lepim pozdravom: *Dominus vobiscum!* „Gospod (bodi) z vami.“ Strežniki v imeni ljudstva odgovorijo: *Et cum spiritu tuo!* „Ino s tvojim duhom!“ — To čestito pozdravljenje nas spomni veselih besed Jezusovih: „Glejte, jaz sem pri vas do konca sveta.“ Mešnik pri tem pozdravu roke razprostrejo ino zopet na persih sklenejo, v znamenje, da bi radi vse v sv. ljubezni objeli ino v svojem serci k molitvi združili.

2. Mešnik gredo na levo stran altarja; Kristus bo k Pilatu peljan. Mešnik svoje roke razprostrejo ino spet k molitvi sklenejo, v tem, ko se proti križu na oltarji priklonijo ino ljudstvo k molitvi opomnijo z besedami: *Molimo: (Oremus)*. V praznik sv. rešnj. Telesa: „O Bog! kateri si nam v prečudežnem Zakramentu spomin svojega terpljenja zapustil, dodeli, prosimo, da sv. skrivnosti tvojega Telesa ino tvoje Kervi tako častimo, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo. Kteri živiš ino kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti sv. Duha Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.“

3. Če se več godov ob ednem obhaja, se tudi več molitev opravlja, ki se po svetkih ino godih ravnaajo.

Vse molitve so k nebeškemu Očetu obrnjene, ino se sklepajo po Jezusu Kristusu v edinosti sv. Duha, po nauku Jezusovem: „Karkoli bote Očeta v mojem imeni prosili, vam bo dal.“

4. Kakor Kristus na križu — molijo mešnik z razprostertimi rokami k Očetu. Tako so molili tudi prvi kristiani.

VII. Epistel ali berilo.

1. Po dokončanih molitvah berejo mešnik en del iz *starega testamenta*, ali iz *listov apostolov*, zatoorej se to berilo tudi list, ali po latinsko epistel imenuje. — Na praznik sv. rešnj. Telesa: Branje iz 1. lista sv. Pavla apostola do Korinčanov. „*Bratje! jaz sem prijel od Gospoda, kar sem vam tudi izročil, da je Gospod Jezus tisto noč, v kateri je bil izdan, vzel kruh ino je zahvalil, ga razlomil ino rekel: Vzemite ino jejte, to je moje telo, katero bo za vas dano; to delajte v moj spomin! Ravno tako (je vzel) tudi kelh po večerji, rekoč: Ti kelh je nova zaveza v moji kervi; to delajte, kolikorkrat bote pili, v moj spomin! Zakaj kolikorkrat bote jedli te kruh ino te kelh pili, bote smert Gospodovo oznanjevali, dokler ne pride. Kdor kolj bo tedaj nevredno jedel te kruh, ali pil kelh Gospodov, bo kriv telesa ino kervi Gospodove. Naj pa presodi človek sam sebe, ino tako je od tega kruha, ino pije od tega kelha. Zakaj kdor je ino pije nevredno, si sodbo je ino pije, ker ne razloči telesa Gospodovega.*“

2. Po dokončanem berili v imeni ljudstva strežniki rečejo: *Deo gratias!* „*Hvala Bogu!*“ da nas je po prerokih in apostolih podučil. Naj bi tudi mi vsi s hvaležnim srcem besedo božjo poslušali ino jo v svojem serci ohranili; pa tudi spolnili, kar je sv. volja božja!

3. Po berili pride *Graduale* ali *nastopje* večidel vzeto iz psalmov Davidovih, Boga zahvaliti za njegove nauke, ino ljubeznivost našega Odrešnika počastiti. Potem molijo mešnik (ali diakon) *pravno molitvo* na evangelj z besedami: *Munda cor meum*, itd. „*Očisti mi serce in usta, vsegamogočni Bog! kateri si usta preroka Izaia očistil z živim ogljem, tako me očisti s svojo nezasluženo milostjo, da tvoj sveti evangelj vredno oznanjujem: po Kristusu, Gospodi našem. Amen. — Blagoslovi me, Gospod! Gospod bodi v mojem serci ino v mojih ustih, da vredno ino spodobno oznanjujem njegov evangelj. Amen.*“

4. Med to molitvo se *mešne bukve prenesejo*. To pomeni, da se je evangelj, kterega so Judje zaverгли, ajdom (našim predstarešim) prinesel. Tudi verni se naj v duhu pripravijo, veselo oznanilo odrešenja ino posvečenja skoz Jezusa Kristusa slišati.

VIII. Evangelj.

1. Mešnik gredo na desno stran: Jezusa od Pilata k Herodežu peljejo. Vsi verni vstanejo v znamenje, da so pripravljeni sv. evangelj slišati, po njem živeti, ino kakor nekdam mučeniki tudi s svojo kervjo se za njega vojskovati.

2. Mešnik (ali diakon) pozdravijo ljudstvo s pozdravom: *Gospod z vami!* (*Dominus vobiscum.*) Strežniki s korom (pevci) namesto ljudstva odgovorijo: „*Ino s tvojim duhom!*“ naj bo Gospod, da bi mešnik njegove nauke vredno oznanili.

3. Potem mešnik pokrižajo prvič mešne bukve, ino potem sami sebe z besedami: „*Zaslišite besede sv. evangelja po spisu sv. evangelista.*“ Matea, Marka, Lukeža ali Joaneza.) Latinsko: *Sequentia sancti evangelii secundum . . .* Strežniki odgovorijo v imeni ljudstva (*Gloria tibi domine!*) „*Slava bodi tebi o Gospod!*“ za to veselo oznanilo, da hočeš z nami govoriti v sv. evangelji. Pri peti meši se evangeljske bukve pokadijo v znamenje visokega poštovanja.—Na praznik sv. rešnj. Telesa je evangelj sv. Joaneza—6. „*Tisti čas je rekel Jezuz judovskim množicam: Moje meso je res jed, ino moja kerv je res pijača. Kdor je moje meso, ino pije moje kri, ostane v meni ino jaz v njem. Kakor je mene poslal živi Oče, ino jaz živim zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, kateri je mene, živel zavoljo mene. Te je kruh, kateri je z nebes prišel, ne kakor mana, ktero so vaši očetje jedli, ino so umerli. Kdor je te kruh, bo živel vekomaj.*“

4. Po branem evangelji poljubijo mešnik bukve rekoč: *Per evangelica dicta itd.* „*Po evangeljskih besedah naj bodo zbrisane naše pregrehe.*“ Kuševanje je živo znamenje milosti, ktero nam Jezus kaže, pa tudi ljubezni, ktero smo njemu zato dolžni. — Verni po strežnikih potem odgovorijo; *Hvala tebi Kristus!* za to milost. —

Pri peti meši po evangelji diakon mešnika pokadi iz poštovanja do namestnika božjega, ki imajo kakor žlahtno dišavo Kristusov evangelj z besedo in izgledom širati.

5. Mešnik stopijo sopet k sredi altarja: Kristusa od Herodeža sopet k Pilatu peljejo. — V prvih časih keršanstva, kakor še tudi den denešnji, je bila po evangelji vsakokrat pridiga. Kristus

je svojim apostolom ukazal učiti, tako tudi cerkva vsem dušnim pastirjem zapoveduje, vsako nedeljo ino vsak zapovedan praznik pridigovati. Zatorej je pa tudi ravno tako sv. dolžnost za verne, naj bodo učeni ali neučeni, bogati ali revni, pridigo zvesto poslušati ino po njej živeti. Kdor pridigo brez pravičnega vzroka opusti, dopolni le pol cerkvene zapovedi, ino to je greh.

6. V starih časih cerkve je po pridigi diakon glasno klical: *Sancta sanctis!* to je: „*Svete reči so za sv. ljudi,*“ kar toliko pomeni, ko bi rekel: „*Meša za pervence je končana.*“ Vsi nekeršeni in očitni grešniki odstopite! Cerkva se je svoje dni potem zaklenila, ino začela sv. meša vernih z glasno zapetim Kredo.

IX. Credo (Vera.)

1. Mešnik molijo na sredi altarja pred bridko martro (razpelom) v imeni ljudstva *Credo* ali *vero* (Nicejskega zbora) s sledečimi besedami: „*Verjem v enega samega Boga, Očeta vsegamogočnega, Stvarnika nebes ino zemlje, vseh vidnih ino nevidnih reči. Ino v enega Gospoda Jezusa Kristusa, Sina božjega edinorojenega, kateri je rojen iz Očeta od vekomaj, kateri je Bog od Boga, luč od luči, pravi Bog od pravega Boga, kateri je rojen ino ne stvarjen, kateri je z Očetom vred enega bitja, od kterega je vse stvarjeno, kateri je zavoljo nas ljudi ino zavoljo našega zveličanja z nebes prišel, ino je po sv. Duhu iz Marie device mēso na se vzel, ter se včlovečil. (Pri teh besedah mešnik z ljudstvom pokleknejo z desnim kolenom, ter v sv. strahu naj višjo skrivnost včlovečenja Kristusovega molijo.) Je tudi križan bil za nas pod Poncjem Pilatom, terpel ino je bil v grob položen. Tretji den pa je vstal od mertvih po besedah pisem. Je šel v nebesa. Sedi na desnici Očetovi, ino bo sopet prišel s slavo sodit žive ino mertve; ino njegovega kraljestva ne bo konca. Verjem v sv. Duha, Gospoda in Oživljavca, kateri iz Očeta ino Sina izhaja, kterega z Očetom ino Sinom vred enako molimo ino častimo, kateri je iz prerokov govoril. In eno, sveto, katoljško, in apostoljško cerkvo. Spoznam en kerst v odpušenje grehov. Ino pričakujem vstanjenje mertvih ino življenje prihodnega veka. Amen.*“

2. „*Brez vere, govori sv. Pavl, ni mogoče Bogu dopasti;*“ zatorej tudi ne sv. meše vredno obhajati. Prosimo tedaj za prav

živo vero v Jezusa, ki bode skorej na altar prišel, ino v podobah kruha ino vina med nami prebival.

3. Ta vera se moli vse nedelje ino visoke svetke *Gospoda, Marie, angelov, apostolov, cerkvenih učnikov ino patronov*, druge menjše svetke pa ne.

X. Offertorium. (Darovanje.)

1. Po izmoljeni veri začnejo mešnik *drugi poglavitni del sv. meše*: Darovanje. Kušnejo altar, se obernejo k ljudstvu z navadnim pozdravom: *Gospod z vami! Dominus vobiscum.*

2. Ko so strežniki v imeni ljudstva odgovorili: „*Ino s tvojim duhom!*“ se mešnik k altarju obernejo ino zapojejo: *Molimo! ali Oremus.*

3. Zdaj molijo mešnik offertorium, tiho kratko molitvo večidel iz psalmov vzeto. Na praznik sv. rešnj. Telesa: *Mešniki Gospodovi bodo Bogu kadilo ino kruh darovali: ino zatorej bodo sveti svojemu Bogu, ter ne bodo madeževali njegovega imena, aleluja.* — Svoje dni so celi psalm peli, ino med tem so verni svoje darove na altar prinesli, zernja, vina ali dnarjev, deloma za daritvo sv. meše, deloma mešnikom v živež. Zatorej piše sv. Pavl: „*Kdor altarju služi, naj tudi od altarja živi.*“

4. Mešnik kelh odgernejo: *Kristusa slečejo ino bičajo.* — Pri sv. meši pričujoči naj vse časne skerbi odstranijo, ter svoj nemen z mešnikom združijo: zatorej se z zvončekom pozvoni.

5. Mešnik povzdignejo na zlati plitvici (pateni) hostio z obema rokama proti prestolu božjemu, ino molijo: *Suscipe* itd. „*Vzemi, sv. Oče, vsegamogočni večni Bog! te prečisti dar, ktereга jaz tvoj nevredni služebnik, darujem tebi, svojemu živemu ino pravemu Bogu za svoje brezštevilne grehe, zamere ino zanikarnosti; ino za vse nazočne, pa tudi za vse verne kristiane, žive ino mertve. Daj, da bo meni ino njim v zveličanje ino življenje. Amen.*“ — Potem storijo mešnik s hostio križ nad razgernjeni beli telesnik (corporale), ino spustijo hostio iz plitvice ali skledice. — K tej lepi molitvi naj vsi nazočni v duhu svoje serca na zlato skledico položijo ino Bogu darujejo.

6. Zdaj primejo mešnik *kelh*, vlijejo v njega vina, blagoslovijo vodo, ter nekaj kaplic med vino v kelh kanejo, kakor je Jezus pri poslednji večerji storil, ino molijo: *Deus, qui . . . „Bog! ki si človeka v blagem stanu čudežno stvaril, ino ga, ko je bil grešil, še bolj čudežno prenovil; daj nam po skrivnosti te vode ino tega vina združenim biti s Tistega božjo naturo, ki se je ponižal naše človeške deležen biti, Jezus Kristus, tvoj Sin, naš Gospod, ki s tebo živi ino kraljuje v edinosti sv. Duha Bog skozi vse veke vekov. Amen.“* Prilivanje vode k vinu v kelh ima visok pomen. Pomeni soedinjenje božje ino človeške nature v Kristusu, ino druženje vernih s Jezusom. Spomni nas pa tudi, da je iz sv. strani Jezusove kerv ino voda tekla.

7. Mešnik stopijo na *sredo altarja*, povzdignejo ino darujejo kelh z molitvo: *Offerimus . . . „Darujemo tebi, Gospod, kelh zveličanja, ter prosimo tvojo milost, da naj gre pred obličje tvojega božjega veličanstva v prijeten dar za zveličanje naše ino vsega sveta. Amen.“* —

Le *nekoliko kruha ino vina* darujejo mešnik v imeni vernih nebeškemu Očetu, pa ta majhna daritva bo skorej *nezmerno velika* postala, skoz spremenitvo v pravo Telo ino pravo Kerv Jezusa, božjega Sina, ki se le Bogu, *naj Višjemu samemu* daruje, ne pa svetnikom, katerih molitve daritvo le spremljajo.

8. Mešnik *kelh pokrijejo: Kristusa s ternjem kronajo.* — Mešnik roke sklenejo, jih na altar naslonijo, glavo priklonijo, ter molijo: *In spiritu . . . „V duhu ponižnosti ino s potertim srcem stojimo pred tebo; vzemi naš dar, o Gospod! ino godi se naj pred tvojim obličjem dnes tako naša daritva, da bo tebi prijetna, Gospod Bog!“* —

Tu se naj *cela veža* z Jezusom združi, ter skesano ino ponižno nebeškemu Očetu daruje vse grehe ino hude sladnosti, da jih nam zavoljo Jezusa odpusti, ter nas za svoje ljubljene otroke posveti.

9. Po tej zgrevani molitvi se *mešnik spet sklonijo*, proti nebu pogledajo, svoje roke k Bogu razprostrejo ino molijo: *Veni sanctificator . . . „Pridi, Posvečevavec! vsegamogočni večni Bog,*

ino posveti toti dar, pripravljeni tvojemu sv. imenu.“ — Med tem storijo križ v znamenje nebeškega blagoslova črez darove.

10. Pri veliki peti meši se darovi pokadijo v spomin prošnje, da bi se naši dari ino molitve, kakor prijeten duh k Bogu povzdignili, božja milost ino blagoslov pa črez nas prišla. — Kako lepi so bili v stari zavezi kadilni darovi podobe nove daritve Jezusove! Ob 3. predpoldenski uri (ob devetih) se je v Jeruzalemu v tempeljnu juterna daritva prižgala; ravno o tem času so Jezusa k smerti obsodili ino na goro Kalvario peljali. O 9. popoldenski uri (ob treh) je večerna daritva na kadilnem altarji gorela; ob tej uri je Jezus na križu umerl.

XI. Umivanje rok.

1. Mešnik stopijo na levo stran altarja ino si roke umijejo: *Pilat z umivanjem svojih rok Jezusa nedolžnega spozna.* — Umivanje rok nas pomni, da imamo s čistim srcem daritvo sv. meše opravljati, kakor je tudi Jezus svojim učencem noge umil, preden je zakrament sv. rešnjega Telesa postavil. Med tem se moli psalm: *Lavabo.* „Umil bom v nedolžnosti svoje roke, in obdajal tvoj altar, Gospod! da poslušam glas tvoje hvale, in oznanjujem vse tvoje hvale, in oznanjujem vse tvoje čuda. O Gospod, ljubim lepoto tvoje hiše ino prebivališče veličanstva tvojega. Ne pogubi moje duše s hudobnimi, o Bog! ino ne umori me z željnimi kervi, ker je krivica v njih rokah, ino njih desnica polna podkupčenja. Jaz pa hočem v svoji nedolžnosti živeti; reši me, in usmili se me. Na pravem stoji moja noga, v zbirališih, Gospod! te bom hvalil, Čast bodi Očetu ino Sinu ino sv. Duhu itd.

2. S sklenjenimi rokami grejo zdaj mešnik na sredo altarja, priklonijo svojo glavo polni ponižnosti ino poštovanja, ino povabijo vso nebeško družino, da bi z njo vred daritvo sv. meše opravili, ter molijo: *Suscipe, sancta Trinitas . . .* „Vzemi, sv. Trojica! to daritvo, katero ti darujemo v spomin terpljenja, vstanjenja ino vnebohoda Gospoda našega Jezusa Kristusa, ino v čast sv. Marie vselej device, sv. Joaneza kerstnika, sv. apostolov Petra ino Pavla, njih ino vseh svetnikov. Naj bo njim v čast, nam pa v zveličanje,

ino naj prosijo v nebesih za nas, ki obhajamo njih spomin na zemlji. Po ravno tem Kristusu, Gospodi našem. Amen.“

3. Mešnik kušnejo altar v znamenje ljubezni Jezusove, se s razprostrenimi rokami obernejo k ljudstvu, ino vse povabijo, naj z njimi molijo, rekoč; *Orate fratres . . . „Molite, bratje! da bo moja ino vaša daritva prijetna pri Bogu, vsegamogočnem Očetu.“* Ko se tako mešnik k celi cerkvi obernejo, kakor bi hotli vse k molitvi združiti, molijo strežniki v imeni ljudstva: „Naj vzeme Gospod te dar iz tvojih rok v hvalo ino čast svojega imena, tudi v prid naš ino vse svoje sv. cerkve.“ — Mešnik odgovorijo: Amen; naj se zgodi, kakor ste molili.

4. Mešnik zdaj razprostrejo roke ino molijo tihe ali odbirne molitve (*secreta*), naj Bog to daritvo dopadljivo sprejme zavoljo zasluženja Jezusovega ino po priprošnji njegovih svetnikov, katerih spomin se obhaja. Te tihe molitve so o posebnih dnevih mnogo-verstne. Na praznik sv. rešnj. Telesa: „*Proximo, Gospod! dodeli svoji cerkvi milostivo darove edinosti ino miru, ktere darovane reči skrivnostno pomenijo. Po Gospodi našem . . . itd.“*

Skoz tiho molitvo se zaupanje oživi. Mešnik zdaj glasno peti začnejo.

XII. Præfation. (Predglasje ali predgovor.)

1. Mešnik se vstopijo v sredi altarja ino se k slavnemu predglasju pripravijo: *Kristusu križ naložijo ino ga k smerti peljejo.*

2. Mešnik sklenejo s tihimi molitvami predglasje, ter začnejo: „*Od vekomaj do vekomaj.“* (*Per omnia sæcula . . .*) Amen! jim verno ljudstvo kliče.

3. Mešnik želijo ljudstvu živo pobožnost ino ljubezen do Jezusa; zatorej pozdravijo verne s pozdravom: „*Gospod z vami!*“ (*Dominus vobiscum!*) — Ljudstvo se jim zahvali in odgovori: *Ino s tvojim duhom!* naj bo Gospod s svojo milostjo.

4. Mešnik povzdignejo roke ino želijo serca vseh k prestolu božjemu povzdigniti, ter ljudstvu velijo: „*Nakvišku serca!*“

(*Sursum corda.*) — Ljudstvo odgovori: *Imamo svoje serca že pri Bogu.* ino smo vse svoje misli ino želje od vsega posvetnega odtergali.

5. Veselo sklenejo mešnik roke, rekoč: „*Hvalimo Gospoda svojega Boga!* (*Gratias agamus — itd.*) S hvaležnim srcem ljudstvo odgovori: „*Spodobno ino dolžnost je;*“ da Bogu čast ino hvalo dajemo, ki je tolike čuda nad nami storil.

6. Mešnik povzdignejo glavo, v znamenje veselja svoje roke razpostrejo, ter slavno ino krasno zahvalno pesem z besedami začnejo: (*Vere dignum & justum est.*) — To predglasje je po mnogih svetkih mnogoverstno, ino se sploh tako glasi: „*Res je spodobno ino dolžnost, prav ino dobro, da ti vselej ino povsodi hvalo dajemo, sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! po Kristusu Gospodi našem: po katerem tvoje veličanstvo hvalijo angeli, ga molijo gospodstva, pred njim trepetajo oblasti, ga nebesa ino nebeške moči ino zveličani ino serafini z družnim petjem povzdigujejo. Daj tudi našim glasom združiti se z njimi, te prosimo, z globoko ponižnostjo rekoč: Svet, svet, svet Gospod vsegamogočni Bog! Polne so nebesa ino zemlja tvoje slave. Hozana po višavah! Češen bodi, kateri pride v imeni Gospodovem! Hozana po višavah!*

7. Tako pripravi cerkva svoje verne otroke, jih sdruži k hvalni pesmi z angeli in archangeli, ino jih *Jezusu naproti pelje*, ki zdaj z nebes na altar pride, ga pozdravit kakor nekdaž na poslednjem *slavnem poti v Jeruzalem*; „*Češen bodi, ki pride v imeni Gospodovem!*“ — Kako lepa je ta hvalna pesem pred povzdigovanjem! —

8. Pri tej *serafinskej pesmi „Sanctus“* mešnik roke sklenejo, svojo glavo pred prestolom božjim globoko priklonijo, kakor tudi angeli svoje obraze zakrivajo. Pri besedah: *Hozana po višavah!* se sopet sklonijo, kakor bi hotli z ljudstvom Jezusu na proti iti, ter se prekrizajo. — Strežnik vabi z *zvončekom* vse nazočne, ino z *zvonom* v zvoniku vse verne, Jezusu naproti hiteti ino ga počastiti.

Tukaj neha glasno slavno petje sv. meše, ino zdaj se začne: Canon ali

Za drugokrat.

XIII. Tiha meša.

1. Tiha meša je *naj svetejši del* čudovitega spremenjenja kruha ino vina v Telo ino Kerv našega Odrešnika. Mešnik jo tiho molijo, ker je tudi Jezus na hribu sam k nebeškemu Očetu molil; tudi zato da bi se ležej z Bogom samim pogovarjali. V sv. tihoti se čudovito opravilo godi, da bi tudi *ljudstvo v tihi pobožnosti* to veliko skrivnost premišljevalo.

2. Skoz trikrat sveto se mešnik tako rekoč Bogu bližajo, povzdignejo oči ino roke proti nebu pred prestol nebeškega Očeta, dokler molijo: *(Te igitur.) „Ponižno te tedaj prosimo, nezumno usmiljeni Oče! po Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, Gospodi našem, da sprejmeš ino posvetiš te † ponudbe, te † darila, te † prečiste sv. darove, ktere ti darujemo zlasti za tvojo sv. cerkvo, da ji mir daš, jo varješ, jo v edinosti ohraniš, ino vladaš po vsem svetu; pa tudi za tvojega služebnika našega papeža I. ino našega škofa I. ino našega cesarja I. ino za vse, kteri se prave katoljške apostoljske cerkve deržijo.“*

3. Mešnik se pri tej molitvi priklonijo ino *kušnejo altar: Kristusa na križ položijo*, da bi za nas darivno smert prestal. Mešnik *tri križe nad kruhom ino vinom storijo: Kristusa na križ pribijejo*. Kakor je Kristus na križu z razprostertimi rokami molil, tako razprostrejo tudi mešnik roke, ker za sv. cerkvo, za gosposke ino vse verne molijo.

4. Tihe molitve pred povzdigovanjem so za *cerkvo, ki se še na zemlji vojskuje*; zatorej storijo mešnik spomin *tistih živih*, ktere posebno v daritvi sv. meše priporočiti hočejo, ker roke razprostrejo, molijo: *Memento . . . „Spomni se, Gospod! svojih služebnikov ino služebnic I. I.“* Mešnik se zdaj tiho spomnijo vseh sebi posebno dragih. Nazočni naj svoje domače, starši svojo deco itd. v daritvo sv. meše priporočijo. — Mešnik molijo naprej; *„ino vseh nazočnih, kterih vero poznaš, ino pobožnost vidiš, za ktere ti darujemo, ali kteri ti darujejo te hvalni dar za se ino za vse svoje v odrešenje svojih duš, doseči zveličanje ino varnost, ino ti pošiljajo svoje želje, tebi večnemu ino pravemu Bogu.“*

5. Ko mešnik za žive na zemlji odmolijo, se združijo z izvoljenimi v nebesih, z vladajočo cerkvo, ino jih povabijo z nami v sv. družbi prositi, ter govorijo: (*Communicantes . . .*) „Sklenjeni s vso družbo izvoljenih, in obhajajoči spomin sosebnostno čestite vselej device Marije, matere našega Boga ino Gospoda Jezusa Kristusa, pa tudi tvojih sv. apostolov ino mučenikov: Petra ino Pavla, Andrea, Jakoba, Joana, Toma, Jakoba, Filipa, Jerneja, Matea, Simona ino Tadea, Lina, Kleta, Klemenca, Siksta Kornelia, Cipriana, Lavrenca, Krizogona, Joana ino Pavla, Kozma ino Damiana, ino vseh tvojih svetnikov; po katerih zaslužnji ino prošnjah daj, da bomo v zavetji tvoje pomoči ohranjeni pri vseh rečeh. Po ravno tem Jezusu Kristusu, Gospodi našem. Amen.“ — Kolika tolažba za nas, da z izvoljenimi v nebesih v sv. družbi zedinjeni živimo! Oni stojijo pred obličjem božjim ino prosijo za nas. Veliko premore molitva pravičnih.

6. Zdaj iztegnejo mešnik svoje roke nad darovani kruh ino vino, ino položijo grehe vseh na to naše darilo, Jagne božje, ki grehe sveta odjemlje, ino molijo za zadostenje in odpusenje po Jezusu Kristusu k nebeškemu Očetu z besedami: (*Hanc igitur . . .*) „Prosimo te tedaj, o Bog! sprejmi potolažen te dar, kterege ti darujemo tvoji hlapci ino z nami vred vsa tvoja družina; daj nam v tvojem miru preživeti svoje dni, reši nas od večnega pogubljenja, ino daj nam štetim biti med tvoje izvoljene. Po Kristusu Gospodi našem. Amen.“

7. Potem mešnik roke sklenejo, ino prosijo vsegamogočnega Boga, da naj te darove blagoslovi, ino v Telo ino Kerv Kristusovo spremeni, ter molijo: (*Quam oblationem . . .*) „Daj, te prosimo, o Bog! da bo te dar ves † posvečen, † sprejet, † poterjen, resničen ino prijeten, da nam bo spremenjen v † Telo ino † Kerv tvojega preljubega Sina, Gospoda našega, Jezusa Kristusa.“ — Pri tej molitvi storijo mešnik 5 križev žrez darove v znamenje, da je Jezus na vseh 5 počutkih zavoljo nas terpel. Trije križi se storijo, da 3 božje osebe prosimo, to veliko skrivnost dospeti; eden križ se stori črez kruh, eden črez vino v spoznanje, da se bo skorej spremenilo v pravo Telo ino pravo Kerv Jezusa, ki je za nas na križu umrl.

8. Mešnik dalej molijo: (*Qui pridie.*) „*Kteri (Jezus) je, pred svojim terpljenjem tisti den, vzel kruh v svoje svete ino častite roke ino vzdignil oči proti nebu k tebi, svojemu vsegamogočnemu Očetu, te zahvalil, ino ga posvetil, razlomil, ter dal svojim učencem, rekoč: Vzemite ino jejte vsi od tega.*“ — Pri tej molitvi se naj vsi verni z Jezusom sklenejo, ino nebeškemu Očetu darujejo, potem pa Jezusa v duhu v *obednico* k poslednji večerji in odtod na *Kalvario* k križu sprejmejo. Kar se je tam godilo, se bo tukaj čudovito ponovilo.

XIV. Povzdigovanje. (Spremenjenje.)

1. Mešnik izrečejo čez kruh vsegamogočne besede Jezusove: (*Hoc est . . .*) „*Zakaj to je moje Telo.*“ Ino zdaj ni več kruh, ampak pravo, živo Telo Jezusa. Zatorej mešnik z desnim kolenom do tal pokleknejo ino ga molijo; strežnik pa z zvončekom opominja vse ljudstvo, naj Jezusa na kolenih moli ino na persi terka, ker smo mi grešniki večno smert zaslužili, ktero je pa Jezus za nas terpel.

2. Mešnik Telo Jezusovo v molitvo visoko povzdignejo; tudi Jezusa na križu povzdignejo. Mi imamo Jezusa v podobi kruha moliti, rekoč: „*Bodi pozdravljeno Jezusa pravo Telo, iz Marie rojeno, na križu za nas umorjeno, ki zdaj na desnici Očeta v nebesih kraljuješ, iz ljubezni do nas pa med nami prebivaš. Ponižno te molimo ino prosimo: Usmili se nas!*“

3. Potem mešnik kelh odkrijejo ino storijo, kar je Kristus dalej storil, z besedami: (*Simili modo . . .*) „*Ravno tako je vzel (Jezus) po večerji tudi te prečudni kelh v svoje svete ino častite roke, te (Oče) spet zahvalil, ino ga posvetil, ter dal svojim učencem rekoč: Vsemite, ino pijte vsi iz njega; zakaj te je kelh moje kervi, novega ino večnega testamenta, skrivnost vere, ktera bo za vas ino za njih veliko prelita v odpušenje grehov.* — *Kolikorkrat bote to delali, storite v moj spomin.*“

4. Mešnik se globoko priklonijo, ino povzdignejo kelh s presveto rešnjo Kervjo v molitvo: *iz ran Kristusovih teče na križu draga kerv našega odrešenja.* — Vsi verni naj na kolenih pravo

živo Kerv Jezusa Kristusa molijo. rekoč: „*Bodi nam povdvavljena draga Kerv našega Odrešnika, na križu za nas prelita, ki k nebeškemu Očetu neprenehoma kličeš: Oče! odpusti njim; oni ne vejo, kaj delajo. O Jezus! skoz svojo prelito Kerv nas očisti naših grehov in usmili se vernih duš v vicah.*“

XV. Po povzdigovanji.

1. *Naj veči čudež ljubezni božje se je skoz vsegamogočne besede Kristusove zgodil; ravno tisti Jezus, ki na desnici Očeta sedi, je bitstveno pričujoč s telesom ino z dušo, z mesom ino s kervjo, Bog ino človek; le zvanja podoba kruha ino vina je še ostala, da nju zaužiti zamoremo, — pred Jezusom v vsem njegovem veličanstvi bi mi zemeljske stvari obstati ne mogli.*

2. *Pred povzdigovanjem molijo mešnik le v imeni cerkve, po povzdigovanji pa molijo kakor namestnik Jezusov; Jezus sam moli z njimi za nas k nebeškemu Očetu. Iz sv. straha ino poštovanja je svoje dni ljudstvo od povzdigovanja do Očenaša na svojem obrazu ležalo; zdaj bi imeli, ako le mogoče, v tem času verni saj klečati.*

3. *Po povzdigovanji ponovijo mešnik spomin vseh tistih daritev, ki so bile Bogu dopadljive, ter molijo: (Unde & memores . . .) „Po tem povelji tedaj obhajamo, o Gospod! mi tvoji hlapci ino tvoje sv. ljudstvo, spomin presv. terpljenja, od smerti vstanjenja ino častitega vnebohoda ravno tega Kristusa, Sina tvojega, Gospoda našega, ino darujemo tvojemu prečudežnemu veličanstvu od tvojih darov ino daril te čisti † dar, te sveti † dar, te brezmadežni † dar, sveti † kruh večnega življenja, ino kelh † večnega zveličanja.“*

4. *Pet križev črez telo ino pravo kerv Jezusa pomeni pet ran kristusovih, ktere je na križu za nas prijel, da bi nas z Očetom spravil. Zatorej mešnik naprej molijo: (Supra quæ . . .) „Poglej na te dare s potolaženim ino milostljivim obličjem, ino sprejmi jih, kakor si bil sprejel dare svojega hlapca, pravičnega Abeljna, ino daritvo našega očaka Abrahama, ino pa sv. daritvo*

ino brezmadežno posvečbo, katero ti je daril tvoj veliki duhoven Melhisedek.“

5. Mešnik se priklonijo, sklenjene roke na altar naslonijo ino prosijo, da bi se Kristus sam svojemu nebeškemu Očetu v daritvo naprejpostavil, rekoč: (*Supplices te . . .*) „Ponižno te prosimo, vsegamogočni Bog! reci prinesiti te dare po rokah svojega sv. angela na tvoj visoki altar, pred tvoje božje veličanstvo, da bomo vsi, kar nas bo deležnih tega altarja, ino zaužilo presv. † Telo ino presv. † Kerv tvojega Sina, napolnjeni s vso nebeško dobroto ino milostjo. Po ravno tem Kristusu Gospodi našem. Amen.“ — Pri tej molitvi kušnejo mešnik altar, storijo en križ čez presv. Telo, drugega čez presv. Kerv, s tretjim pa sami sebe pokrižajo v znamenje čiste, popolnoma sklenitve z Jezusom. Ta molitva globoko skrivnost zapopada. Sv. angel je Jezus sam, mi smo tisti dari, ktere kakor naš Srednik pred prestol Očeta nese.

6. Molitve po povzdigovanji slišijo pa tudi rajnim mertvim v vicah, ker je Jezus za vse žive ino pokojne umerl. Zatorej se spomnijo zdaj mešnik tistih mertvih, ktere posebnega sadu sv. meše udeležiti želijo. Razprostrejo svoje roke ino molijo: (*Memento etiam . . .*) „Spomni se tudi Gospod! svojih služebnikov ino služebnic, ki so šli pred nami z znamenjem vere ino spijo v miru!“ Tu zdaj mešnik tiho nekoliko mertvih imenujejo, verni pa naj svoje v Gospodi rajne (mertve) v sv. mešo izročijo. Potem dalje molijo: „Prosimo te, Gospod! da te ino vse, ki v Kristusu počivajo, deneš v kraj hlada, luči ino mira. Po ravno tem Kristusu, Gospodi našem. Amen.“

7. Ker so mešnik tudi mertve sada sv. meše udeležili, se spomnijo tudi naših grehov, ino se udarijo na persi, rekoč: (*Nobis quoque peccatoribus,*) Kristus razbojniku na križu sv. raj obljudi. Mešnik molijo: „Tudi nam grešnikom, svojim služebnikom, ki v tvoje veliko usmiljenje zaupamo, daj kaj deleža ino družbo s svojimi sv. apostoli ino mučeniki: z Joanom, Štefanom, Matiem, Barnabom, Ignaciem, Aleksandrom, Marcelinom, Petrom, s Felicito, Perpetuo, Agato, Lucio, Nežo, Cecilio, Anastazio, ino s vsemi svojimi svetniki, v kterih družbo, te prosimo, nas vzemi ne zavoljo našega zaslužnja, temveč zavoljo svoje prizanesljivosti. Po Kristusu

Gospodi našem: po katerem vse te dobrote, Gospod! vselej stvariš, † posvetiš, † oživiš, † blagosloviš ino nam podeliš.“ — Trije križi pomenijo tri naj britkejše ure, v katerih je Jezus živ na križu visel. — Kakor so mešnik pred povzdigovanjem za priprošnjo svetnikov prosili, tako prosijo zdaj po povzdigovanji za *delež njihovega zveličanja*. Imenujejo svetnike obojega spola, vsakega stana, ker vsem skoz Jezusa pot v nebesa odperta stoji, če le hočemo zveličani biti.

8. Mešnik do tal pokleknejo, s presv. hostio 3 križe črez kelh, 2 pred kelhom storijo, ino govorijo: (*Per ipsum.*) „*Po njem (Jezusu) †, z njim † ino v njem † je tebi, Bogu Očetu † vsegamogočnemu, v edinosti † sv. Duha vsa čast ino slava.*“

9. Tu zdaj *neha tiha meša*. — Mešnik ino ljudstvo se k sv. obhajilu pripravljajo skoz *naj lepšo molitvo* Gospodovo.

XVI. Oče naš.

1. Ko mešnik kelh pokrijejo ino pred naj svetejšim zakramentom do tal pokleknejo, ter ga molijo, glasno začnejo: „*Skozi vse veke vekov.*“ (*Per omnia saecula saeculorum!*) Amen strežniki s korom v imeni ljudstva odgovorijo,

2. Vneti sv. gorečnosti mešnik roke sklenejo, ter vse k vesoljni molitvi povabijo, rekoč: „*Molimo! Po Zveličarjevi zapovedi opominjani ino z njegovim božjim naukom podučeni si upamo reči: Oče naš*“

Mešnik s povzdignjenim glasom začnejo: *Oremus* Poslednjo prošnjo: „*Temoč reši nas zlega!*“ strežniki s korom v imeni ljudstva molijo. Nekdaj je vse ljudstvo Oče naš z mešnikom vred glasno molilo; zdaj ga naj vsak saj tiho moli.

3. Tukaj mešnik ljudstvu odgovorijo: „*Amen! Reši nas, prosimo, Gospod Bog! vseh nesreč preteklih, sedanjih ino prihodnih ino na prošnjo sv. čestite vselej device ino božje matere Marie, svojih sv. apostolov Petra ino Pavla, Andrea ino vseh svetnikov daj milostivo mir v naših dneh, da bomo s pomočjo tvoje milosti podpirani vselej brez greha, in obvarovani vse zmote.*“

4. Pri tej molitvi primejo mešnik *pozlačeno plitvico*, se z njo pokrižajo, jo kušnejo iz nježne ljubezni do Jezusa, kterege presv. Telo na njo položijo. — Po tem kelh odkrijejo, v sv. pošto- vanji Najsvetejše molijo, deržijo sv. hostio nad kelhom ino jo na tri dele prelomijo, dva večja na zlato skledico položijo, z besedami: „*Po ravno tem Gospodi našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, ki s tebo živi ino kraljuje v edinosti sv. Duha Bog.*“ — Potem na glas dalej molijo: „*Skoz vse veke vekov.*“ (*Per omnia . . .*) Strežniki odgovorijo: *Amen!*

5. Mešnik storijo s tretjim naj menjšim delom hostie 3 križe nad kelhom, izpustijo te kosček v presv. Kerv, ino molijo med tem: „*Mir † Gospodov bodi † vedno † z vami.*“ Ljudstvo jim po strež- nikih odgovori: „*Ino s tvojim duhom!*“ Po latinsko: *Pax Domini.* — Potem molijo mešnik: „*Ta zmes ino posvečba Telesa ino Kervi Gospoda našega Jezusa Kristusu nam bodi, ki jo prejmemo, v večno življenje. Amen.*“ — *Lomljenje* presv. hostie pomeni ločitvo duše od telesa Jezusovega na križu. Mešnik izpustijo en kosček presv. hostie v kelh: *duša Jezusova gre v predpekel*, pobožne očake to- lažit, ki so odrešenja željno pričakovali. — Zdaj se začne četerti ino poslednji del sv. meše:

XVII. Obhajilo.

V sv. obhajili Jezus našo živo vero obilno plača, ino sam sebe nam v dušno hrano deli, da bi se popolnoma z nami združil.

1. Mešnik se globoko priklonijo, svoje oči proti Jezusu ober- nejo, se trikrat na persi udarijo (*pri smerti Jezusovi jih veliko svoje grehe spozna*) ino molijo: (*Agnus Dei.*) „*Jagne božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas! Jagne božje, ki odjemlješ greha sveta, usmili se nas! Jagne božje, ki odjemlješ grehe sveta, daj nam mir!*“ — Da se trikrat na persi udarimo, spoznamo trikrat svoje grehe pred Bogom, za ktere je Jezus naše klavno jagne zadostil; le po njem zaupamo odpušenje, ako z njim sklenjeni ostanemo.

2. Dosihmal so mešnik *molitve le k Bogu Očetu* po Jezusu Kristusu pošiljali, zdaj pa k sv. obhajilu 3 molitve k Jezusu Kri-

stusu obernejo, prvo molijo za brambo ino mir sv. cerkvi Jezusovi, ker govorijo: (*Domine Jesu Christe.*) „Gospod Jezus Kristus! ki si rekel svojim apostolom: Mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne glej mojih grehov, ampak vero svoje cerkve, ino daj ji po svoji volji mir in edinost: kateri živiš ino kraljuješ Bog skoz vse veke vekov. Amen.“ —

V prvih časih keršanstva so vsi nazočni eden drugega kušnili, v znamenje, da eden drugemu odpustijo ino se ljubijo; zato se še zdaj pri veliki peti meši duhovniki pred altarjem objemejo. Pri sv. meši za mertve se ta molitva opusti.

3. V drugi molitvi prosijo mešnik za čistost serca, da bi Jezusa vredno sprejeli, ter molijo: *Domine Jesu Christe, Fili . . .*) „Gospod Jezus Kristus, Sin živega Boga, ki si po Očetovi volji s sv. Duhom vred svet s svojo smertjo v življenje obudil, reši me s tem svojim presv. rešnjim Telesom ino svojo presv. Kervjo od vseh mojih grehov in od vseh nesreč; daj, da se vselej deržim tvojih zapovedi, ino ne dopusti, da bi se kedaj ločil od tebe. Ki z ravno tem Bogom Očetom ino sv. Duhom živiš ino kraljuješ Bog v veke vekov. Amen.“

4. V tretji molitvi prosijo mešnik, naj jih Jezus nevrednega obhajila, naj več nesreče obvarje, ter molijo: (*Perceptio . . .*) „Gospod Jezus Kristus! užitje tvojega Telesa, katero se jaz nevreden človek prederzнем prijeti, mi ne bodi v sodbo ino pogubo, temveč naj mi bo po tvoji dobroti bramba ino zdravje duše ino telesa. Ki živiš ino kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti sv. Duha Bog skoz vse veke vekov. Amen.“ — Te tri lepe molitve naj tudi nazočni v duhu z mešnikom vred molijo, ker se tudi oni po duhovsko obhajajo.

5. Zdaj mešnik z desnim kolenom pokleknejo ino molijo presv. Telo Jezusovo, katero v roke prejmejo, se priklonijo v svoji nevrednosti ino s vsem ljudstvom, katero strežnik z zvončekom opomni, trikrat, kakor stotnik v evangelji, rečejo: (*Domine, non sum dignus . . .*) „Gospod! nesem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le besedo, ino bo ozdravljena moja duša.“ itd.

6. Zdaj storijo s presv. Telesom Jezusovim križ nad sebo, rekoč: (*Corpus . . .*) „Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa naj ohrani

mojo dušo v večno življenje. Amen.“ — Ponižno ino ljubezni vneti se mešnik priklonijo ino použijejo presv. Telo. „*Jezusa s križa vzetega v grob položijo.*“

7. Ker so mešnik nekoliko Jezusa v svojem serci molili ino se mu zahvalili, odkrijejo *kelh*, se globoko priklonijo pred presv. Telesa pobe-rejo, ino v goreči hvaležnosti molijo: (*Quid retribuam.*) „*Kaj bom povernil Gospodu za vse, kar mi je dal? Kelh zveličanja bom vzel, ino klical v Gospodovo ime. Klical bom njega, oznanjevaje njegovo hvalo, ino bom v zavetji pred svojimi sovražniki.*“ — Potem primejo mešnik *kelh*, storijo z njim križ čez se ino molijo: „*Kerv Gospoda našega Jezusa Kristusa naj ohrani mojo dušo v večno življenje. Amen;*“ ino sv. Kerv iz kelha spijejo. — Oh, koliko zveličanje z Jezusom popolno združenemu biti! „*Z Jezusom biti je sladek raj, brez Jezusa biti je grozoviten pekel.*“ Tom. Kemp. Da bi mi vsi to veliko srečo občutili ino hvaležno spoznali!

8. Mešnik *kelh* poplaknejo ino molijo: (*Quod ore . . .*) „*Kar smo z ustmi prijeli, Gospod! naj nam bo s čistim srcem zaužito, ino te časni dar nam bodi večno zdravilo.*“

9. Mešnik omijejo svoje perste, izmijejo *kelh* ino molijo: (*Corpus tuum . . .*) „*Tvoje Telo, Gospod! ki sem ga zaužil, ino Kerv tvoja, ktero sem pil, naj se sklene z mojim srcem; ino daj, da ne bo madeža pregrehe v meni, ki so me čiste sv. skrivnosti pokrepčale. Ki živiš ino kraljuješ v veke vekov. Amen.*“ — Po-tem popijejo vino ino vodo, zbrišejo *kelh* z rutico ino ga poger-nejo; *grob Jezusov zapečatijo ino s stražo obstavijo.*

XVIII. Duhovno obhajilo.

1. V *starih časih* so šli pri sv. meši vsi nazočni k obhajilu. Njih življenje je bilo sveto ino brezmadežno, njihova ljubezen ino gorečnost do Jezusa velika. Obhajilo kristjanov je bilo zatorej ročno med mešo, kakor se še zdaj veliki čertertek godi. — Da ni ljudem predolgo čakati, se po navadi verni še le po sv. meši obhajajo.

2. Tudi sedaj še želi, prosi ino zarotuje sv. mati katoljška cerkva svoje verne otroke, da bi prav pogosto, kolikorkrat se le vredno zgoditi zamore, presv. rešujo Telo prejeli; ino če se bitstveno ne zgodi, naj nazočni pri vsaki sv. meši saj *sv. duhovno obhajilo prejmejo*. Neki pobožni gospej je Jezus nekdanj *zlato ino sreberno posodo* pokazal, ino ji rekel, da v zlatej njene zakramentalne — v srebernej pa njene duhovne obhajila shranjuje. Zatorej sv. Tridentinski zbor duhovno obhajilo visoko povzdiguje ino ga vernim serčno priporoča.

3. K duhovnemu obhajilu je pred vsem potreba 3 reči: *žive z gorečo ljubeznijo združene vere — stana posvečujoče gnade božje — ino pa goreče želje Jezusa prijati*. — Te tri čednosti k duhovnemu obhajilu se lahko v kratkej molitvi obudijo: „*Ljubi Jezus! jaz verjem, da si v presv. zakramentu pričujoč. Črez vse te ljubim. Iz ljubezni do tebe zgrevam vse svoje grehe; vekoma nočem več grešiti. Želim te v svoji duši pričujočega imeti. Ker te pa zdaj bitstveno sprijeti ne morem, pridi saj s svojo gnado v moje serce. Objemem te, moj Jezus! kakor resnično pričujočega ino se popolno sklenem s tebo. Ne dopusti, da bi se kedaj več tebe ločil. Amen.*“

XIX. Po obhajili.

1. Ko so mešnik kelh pokrili, sklenejo svoje roke, se z glavo globoko križu priklonijo v znamenje serčne zahvale ino gredo na levo stran altarja. Da se mešne bukve na to stran spet prenesejo, pomeni, da bodo ob konci vseh časov tudi Judje nauk Jezusov sprejeli, ino da se njim bo sopet sveti evangelj ovznanjeval.

2. Mešnik molijo tako imenovano *obhajilno molitev*, v kateri se ljubezen in usmiljenje božje povzdiguje; mi se po njej k hvaležnosti budimo: *Kristus čestito od mertvih vstane*. Vzeta je obhajilna molitva iz kakega psalma ali pa od drugod iz sv. pisma, ino se je v starih časih *med obhajilom ljudstva* pela, ter je po posebnih svetkih mnogoverstna. Na svetek sv. rešnj. Telesa se moli: „*Kolikorkrat koli bote te kruh jedli ino pili te kelh, bote smert Gospodovo oznanjevali, dokler ne pride; kdor koli tedaj bo*

nevredno te kruh jedel, ino kelh Gospodov pil, bo kriv Telesa ino Kervi Gospodove, aleluja.“

3. Mešnik se vernejo k sredi altarja, ga kušnejo ino se k ljudstvu obernejo: *Kristus se po vstanjenji apostolom prikaže s pozdravom: „Mir vam bodi!“* Tako tudi mešnik ljudstvo veselo pozdravijo, rekoč: *Dominus vobiscum!* — Mešnik grejo sopet k mešnim bukvam, ino rečejo: *Molimo: (Orenus!)* Potem molijo glasno *poobhajilne molitve* v zahvalo za gnado sv. obhajila. Te molitve so tudi mnogotere po raznih svetkih ali praznikih. Na praznik rešnj. Telesa: *„Stori, prosimo te, o Gospod! da bomo skoz večni užitek tvoje božje nature nasiteni, ktereга časno sprejetje draga Telesa ino Kervi tvoje premeni; ki živiš ino kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti sv. Duha od vekomaj do vekomaj,“* — Strežniki s korom v imeni ljudstva *Amen* odgovorijo, kakor bi hotli reči: To želimo ino prosimo, da se tebi, Oče! vsa část ino zahvala daje, ino nas tvoja gnada krepča po vseh naših potih, po zasluženji Jezusa, ino priprošnji tvojih svetnikov, s kterimi zdaj v sv. edinosti živimo.

4. Ko so mešnik te molitve zmolili, grejo k sredi altarja ga kušnejo iz velike ljubezni do *Kristusa, ki se svojim apostolom po vstanjenji večkrat prikaže*; se obernejo ino veselo ljudstvo pozdravijo, rekoč: *(Dominus vobiscum.) — Gospod z vami!* ter se jim odgovori: *„Ino s tvojim duhom!“*

5. Zdaj se mešnik ino verni poslovijo. Mešnik v slovo zapojejo: *„Pojdite, minola je meša!“* Ljudstvo po strežnikih odgovori: *„Bogu (bodi) hvala.“* Po tatinsko: *Ite missa est! — Deo gratias!* —

V dnevih pokore ino v postu se mešnik vmesto tega poslovljenja k altarju obernejo ino povabijo *ljudstvo, naj še dalej Bogu hvalo daja*, rekoč: *Zahvalimo Gospoda! (Benedicamus Domino!) —*

V takšnih dnevih se verni starih časov neso razšli, temoč so še k molitvi v cerkvi zbrani ostali. Ljubezen ino hvaležnost pervih kristjanov je bila tolika, da se od kraja daritve sv. meše niso več ločiti hotli: vedno bi bili radi pred obličjem božjim v njegovem sv. prebivališi ostali. — Pri černih mešah za rajue mertve se mešnik tudi hitro k altarju obernejo, rekoč: *„Requiescant in pace;*

to je: *Naj počivajo v pokoju!*“ Pri sv. mešali za pokojne se živim blagoslov ob konci sv. meše ne da.

8. Ko so se mešnik sopet k altarju obrnili, naslonijo roke na njega, ino globoko nagnjeni molijo: (*Placeat tibi . . .*) „*Naj ti dopade, sveta Trojica! opravilo moje službe, ino daj, da bo daritva, ktero sem neveden človek pred očmi tvojega veličanstva daroval, tebi prijetna, za me pa ino za vse, ki sem jo za nje opravil, po milosti tvoji spravna. Po Kristusu Gospodi našem. Amen.*“

9. Polni zaupanja, da je njihova molitva pri Bogu uslišana, kušnejo mešnik altar v znamenje ljubezni Jezusove, povzdignejo oči ino roke proti nebesom, da bi čez ljudstvo blagoslov izprosili, hvaležno pred Bogom svojo glavo nagnejo, se obernejo k ljudstvu ga blagoslovit, ino storijo čez tisto sv. križ rekoč: *Blagoslovi vas vsegamogočni Bog Oče, Sin, † ino sv. Duh. Amen.* — Tukaj ne blagoslovijo mešnik, ampak vsegamogočni, trojnoedini Bog, kakor je tudi Jezus svoje učence na oljski gori blagoslovil, preden se je izpred njih oči k Očetu v nebesa podal.

Zdaj se obernejo mešnik na desno stran altarja, *poslednji evangelj brat.* Če je pa kak poseben poslednji evangelj brati, se mešne bukve še enkrat na desno stran prenesejo. Navadno se here *zlati evangelj sv. Joaneza* od božjega bitja Jezusa Kristusa. Mešnik pokrižajo bukve ino potem sami sebe z besedami: (*Domini vobiscum!*) „*Gospod z vami!*“ — „*Ino s tvojim duhom!*“ odgovori ljudstvo. Mešnik: „*Začetek † sv. evangelja po sv. Joanezu.*“ Ljudstvo po strežnikih odgovori: „*Slava tebi, gospod!*“ ino vsi se pokrižajo. — Potem molijo evangelj s sklenjenimi rokami, ki se glasi: „*V začetku je bila Beseda ino Beseda je bila pri Bogu, ino Bog je bila beseda. Ta je bila v začetku pri Bogu. Vse je po njej storjeno ino brez nje ni nič storjeno, kar je storjenega. V njej je bilo življenje, ino življenje je bilo luč ljudi. Ino luč v temi sveti ino tema je ni zapopadla. Bil je človek poslan od Boga, kteremu je bilo ime Joanez. Te je prišel v pričevanje, da bi pričeval od luči, da bi verovali po njem. On ni bil luč, ampak da bi pričeval od luči. Prava luč je bila, ktera razsvetli vsakega človeka, ki pride na te svet. Na svetu je bila, ino svet je po njej storjen, ino svet nje ni spoznal. V lastino je prišla, ino njeni nje neso sprejeli. Kolikor pa jih njo je sprejelo, jim je dala*

oblast božjim otrokom biti, jim, ki verjejo v nje ime, ki neso iz kervi, ne iz volje mesa, ne iz volje moža, ampak iz Boga rojeni. In Beseda je meso postala, ino je med nami prebivala, (ino smo videli nje veličanstvo, veličanstvo kakor Edinorojenega od Očeta) polna milosti ino resnice.“ — Pri skrivnostnih besedah: „In Beseda je meso postala itd.“ mešnik do tal pokleknejo v znamenje dolžne molitve. K sklepu odgovorijo strežniki v imeni ljudstva: „Bogu hvala!“ *Deo gratias!* — Pač, celo naše življenje bi imelo biti vedna zahvala za neizrečene obilne gnade ali milosti, ktere po daritvi sv. meše prejmemo!

XX. Od izpostavljenega presv. rešnjega Telesa.

1. Kedar se *presv. rešnje Telo* izpostavi, se naj z naj večo svečanostjo moli, kajti je tukaj Tisti skrit, pred katerim se *vsa kolena priklanjajo*. Kdor le more, naj poklekne ne z enim kolonom, kakor so Judje v zasramovanje storili, ampak z obema v dolžno molitvo.

2. Vsi, če le znajo, naj *pesem k blagoslovu* skupaj pojejo. Pri posebnih svečanostih mešnik latinsko pesem začnejo: *Tantum ergo* — potem: *Genitori, Genitoque . . .* to je: „Večnemu Očetu hvala. — Hvala božjemu Sinu itd.“ *) „Zolze so me polile,“ piše sv. Avguštin, „ker sem v Milanski cerkvi čudovito milo petje zbrane črede vernih slišal.“ Slovesno *cerkveno petje* je nebeška podbujajoča pobožnosti, je naj lepša molitva.

3. Ko mešnik s svetim rešnjim Telesom *blagoslov delijo*, *blagoslovi Jezus* sam s svojo vsegamogočno roko svoje na križu odrešene verne kristjane.

4. *Zakaj gori večna luč pred sv. rešnjim Telesom?*

Opomni nas naj, da je večni Sin božji, *luč sveta*, ki je z nebes prišla, tu pričujoč, naš božji Učnik, ki nas je v vsi resnici

*) Hic dari potest ultima benedictio.

podučil. — Večna luč v svetilnici pa tudi naj našo *gorečnost* do Jezusa v presv. zakramentu *pokaže* ino domesti.

Kaj pomenijo mnogotere podobe angelov ino svetnikov na altarji?

Vidimo v teh podobah *angele* v sv. strahu, zameknjene v molitvo ino poštovanje v podobljene — *svetnike* veselo moliti božjo ljubezen ino Boga hvaliti za dodeljeno svetost ino zveličanje. Te podobe nam kažejo, kaj tu na altarji *ves nebeški dvor dela*, kder je Jezus, Jagne božje pričujoč. One nas opominjajo ino nam kličejo: „*Kristjani! pridite! najte, na kolenih molimo Boga, Zveličarja nošega!*“

Kako se ima verni kristjan pri sv. meši prav obnašati?

1. Dobro paziti ima na 4 dele sv. meše; pri sv. evangelji stati — od povzdigovanja do obhajila, če mogoče, klečati, za drugo pa sedeti ali stati, če sv. rešnje Telo ni izpostavljeno.

2. K sv. meši se naj sploh *žalostni del roženkranca* moli; pri 4 poglavitnih delih se pa naj nekoliko preneha, ino dober namen stori.

3. Kdor brati zna, naj opravi pobožne *mešne molitve*. Naj bolje so tiste mešne molitve, ktere mešnik molijo. Preveč z mešnimi bukvicami spreminjati ni dobro; naj bolje je, ako tiste molitve tako dolgo moliš, da jih že iz glave znaš.

4. Kdor ima *gerlo za peti*, naj mešne pesmi s pevci vred poje, seosebno pa pesem k žegnu ino pridigi. Lepo *petje* je *dvojna pobožnost*.

Kaj se ima ob nedeljah ino svetkih doma storiti, ako se v cerkvo ne more?

Tudi doma si dolžen sv. mešo z vernimi v cerkvi obhajati, ino sicer takole:

1. Ko pride čas farnega opravila, *oberni se ino glej proti farni cerkvi*, ter stopi v dubu v sredo med zbrane farmane.

2. Vzemi *molitvene bukve* ali *roženkranc* (molek) v roke, in opravi mešne molitve. Če slišis *zvon* poglavitne dele sv. meše naznanjevati, je toliko bolje.

3. Ko pridejo ljudje od službe božje domu, poprašuj, prosi jih, naj ti *kaj od pridige* povedo. Tako si tudi doma drugo cerkveno zapoved dopolnil. Celi svet je Bogu posvečen tempel, vsako pobožno keršansko serce je tako njegov altar. Ravno to imajo storiti, ki morajo v *takšnih dnevih na poti* biti.

Ino zdaj, ljubeznivi! ali ste dobro razumeli, kaj velikega je daritva sv. meše? ali ste zapomnili, kako pri sv. meši biti morate, da vam bo v zveličanje?

Terdno zaupam, zakaj drugači jedra sv. keršanske vere ne poznate, Sv. Avguštin govori: „Dasiravno je Bog neskončno moder, nam ni vedel nič večega dati, kakor to presv. daritvo, kder se Jezus, Sin božji, sam za nas v dar prinese.“

Oj čudež ljubezni! kde je ljudstvo na daljni zemlji, ki bi tako daritvo imelo, kakor jo mi katoljški kristjani imamo? Ne Judje, ne pagani, tudi lutrani nimajo te daritve; studenec milosti se jim je posušil, ki za nas neprenehoma teče. -- Kar gledajo izvoljeni v nebesih od obličja do obličja, — to imamo mi na zemlji v čudoviti skrivnosti presv. mešne daritve. — Gotovo bi prav pobožni, sveti ino zveličani bili verni kristjani, ako bi to presv. daritvo prav razumeli ino vredno obhajali! „Zatorej naj bode vekoma hvaljen ino češen Jezus Kristus v presv. zakramentu sv. rešnjega Telesa. Amen.“

Sveti križev pot.

Začni, prosimo, o Gospod! s svojim Duhom naše djanja ino spremljaj jih s svojo pomočjo, da se vse naše molitve ino dela vselej s tebo začnejo ino s tebo začete v tebi končajo. Skoz Jezusa Kristusa, Gospoda našega. Amen.

Darovanje.

O moj dobrotljivi Jezus! ljubim te iz celega serca ino črez vse, ker si ti večna dobrota ino neskončna milost. Grevam me iz celega serca, da sem tebe, o naj večji dobrota! kedaj žalil. Lete križev pot tebi darujem k časti tistega pretežavnega pota, kterega si ti za me ubogega grešnika storil. Želim vse tiste odpustke zadobiti, ki so od cerkve za obiskanje svetega križevega pota podeljeni, ino hočem v te namen moliti, ki je k temu koncu potreben. Prosim te, o Jezus, daj mi skozi te križev pot v tem življenji svojo milost, ino v prihodnem večno veselje zadobiti. Amen.

P e r v i š t a c i o n .

Jezus je k smerti obsojen.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Premisli prečudno ponižnost svojega nedolžnega Jezusa, s katero je krivično sodbo brez vsega izgovarjanja poslušal ino sprejel. Tvoji grehi so tiste krivične ino lažnive priče, ktere so sodbo podpisale. Hudoba tvojega jezika, s katero si se večkrat čez Boga ino svojega bližnjega pregrešil, je sodnika oslepila, da je nedolžnega Jezusa k smerti obsodil. Oberni se tedaj k njemu, jokaj ino zdihuj več s srcem, kakor z ustmi, ter reci:

O moj ljubeznivi Jezus! kako neizmerna je tvoja ljubezen proti meni, ubogemu grešniku. Boš tedaj za svojo hudobno stvar ječo, grozovitno vezanje, vklepanje ino tepenje terpel, ino se še celo tako strašno umoriti dal!

Oh! to je črez zadosti, za raniti moje serce ino za objokati vse pregrehe, ktere sem s svojim jezikom doprinesel, Objokam jih tedaj ino kličem k tebi:

O moj Jezus! usmiljenje prosim: usmiljenje ino milost, o Jezus!

Oče naš — Češena si Maria — Čast bodi Bogu Očetu . .

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas, o Gospod!

Drugi štacion.

Jezus vzeme križ na svoje rame.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Premisli s kakšnim veseljem ino s kako radovoljnim srcem dobrotljivi Jezus križ objeme, ino kako poterpežljivo tepenje ino suvanje divjega ljudstva prenese. Ti pa poln nevolje ino nepoterpežljivosti bežiš pred križem, kolikor je mogoče! Kaj ne veš, da brez križa ni mogoče nebeškega veselja zadobiti? Oh objokaj svojo slepoto, ter se oberni k svojemu Gospodu ino zdihuj rekoč:

Ne tebi, o Jezus! ampak meni se spodobi te križ!

O težki križ, kterega so ti moji grehi naložili!

O ljubeznivi Jezus! dodeli mi svojo gnado ino moč, vse križe voljno sprejeti, ktere sem si s svojimi grehi zaslužil. Stori, da bom svoj križ voljno objel, ino se tako od sveta ločil. Daj mi tako ljubezen do križa, da bom vselej s tvojo služebnico, sv. Terezio, želel terpeti alj umreti, — umreti alj terpeti. **Oče naš . . Češena . . Čast bodi . . Usmili se . .**

Tretji štacion.

Jezus pade pervokrat pod križem.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Poglej ino premisli, kako tvoj Jezus zavoljo toliko prelite kervi ves slab na tla pade. Oh, kako ga s pestmi bijejo, z nogami pehajo, ino semterta suvajo: ino vendar nijene nevolje ni iz njegovih ust slišati. Ti si pa ves nevoljen, ako le kak majhen križ občutiš, ako le eno krivo besedo slišiš. Oh, odpovej se svoji nepoterpežljivosti, prevzetnosti ino napuhu, ino zdihni k Jezusu:

O ljubeznivi Jezus! poglej zaveržen grešnik ležim pred tvojimi nogami. Oh kolikrat ino v kake velike grehe sem padel! kolikrat

se v globočino hudobije vgreznil! O Jezus! stegni svoje rame ino podaj mi svojo roko. Pomoč o Jezus! pomoči od tebe išem, da bi ves čas svojega življenja v nijen smertni greh več ne padel, ino tako o smertni uri zveličanja upati zamogel.

Oče naš . . Češena . . Čast bodi . . Usmili se . .

Četerti štacion.

Jezus sreča svojo žalostno Mater.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Oh, kako veliko žalost ino bolečino je občutilo serce Jezusa: s kakšno grenkostjo ino žalostjo je bilo napolnjeno serce Marie, kedar sta se onadva srečala! Poslušaj, o nehvaležna duša! „Kaj ti je storil moj Sin?“ kliče k tebi Maria. „Kaj ti je storila moja mati?“ te vpraša Jezus. „Oh zapusti že vendar enkrat svoje pregrehe, zavoljo katerih midva toliko žalost ino martro terpiva.“ O grešnik! kaj praviš na to? Zdihni v svojem serci, ter reci:

O božji Sin Marie, o presveta mati mojega ljubeznivega Jezusa! ves spokorjen ino ponižan

ležim pred vajnimi nogami. Jaz sem tisti izdajavec, z mojimi grehi sem ostril meč, ki je vajno serce ranil. Oh, greva me iz serca; prosim vaju, odpustita mi. Milost, o Jezus! milost o Marija! Po vajni preveliki milosti mi podelita to gnado, da ne bom nikdar več grešil, ampak da bom vajno grenko terpljenje ino žalost noč ino den preišljeval in objokoval. Oče naš . . Češena . . Čast bodi . . Usmili se . .

Peti štacion,

Simon pomaga Jezusu križ nositi.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Spomni se, da si ti tisti Simon, ki je nečimernosti tega sveta ino željam svojega mesa ves vdan. Svoje križe, ne iz ljubezni do Jezusa, ampak, ker se jih iznebiti ne moreš, z veliko nevoljo nosiš. Oh, zbudi enkrat svoje serce in usmili se svojega tako obloženega Zveličarja . . . Objemi radovoljno vse križe, ktere ti bo tvoj ljubeznivi Oče poslal; skleni ne samo vse sopernosti s poterpežljivostjo nositi, ampak se še tudi svojemu Bogu za tiste hvaležen skazati. Prosi pa ino reci:

O ljubeznivi Jezus! zahvalim se ti za premnoge priložnosti, ktere mi dajaš, da bi za te terpeti ino za se kaj zaslužiti mogel. **O moj Bog!** daj mi gnado, vse, kar se mi bo v tem življenji težkega prigodilo, s poterpežljivim srcem prenesti, ino si s tem večno veselje zaslužiti. **Stori, o Jezus!** da tukaj s tebo jočem ino terpim, potem se pa v nebesih večno s tebo veselim.

Oče naš . . Češena . . Čast bodi . . Usmili se . .

Šesti štacion.

Veronika Jezusu potni pert poda.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Poglej ino premisli na tem pertu presveto obličje svojega usmiljenega Zveličarja. Oh vendar ga ljubi, ino skoz to ljubezen vtisni v svoje serce njegov obraz! Oh, kako srečen boš, ako boš z obrazom Jezusovim v svojem serci živel ino z njim v večnost stopil. Da to gnado zadobiš, se obrni k njemu ino reci:

O moj žalostni Jezus! prosim te: vtisni v moje serce podobo svojega svetega obličja, da

bom brez nehanja na tebe mislil, noč ino den tvoje grenko terpljenje pred očmi imel ino svoje grehe objokoval. **O Jezus!** s kruhom tvojega terpljenja hočem svojo dušo sititi; moje oči bojo vedno solze črez moje grehe točile. **Oče naš . . Češena . . Čast bodi , . Usmili se . .**

Sedmi štacion.

Jezus drugokrat pod križem pade.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Premisli, kako Jezus, tvoj Bog ino Gospod spet na zemlji leži, ves slab od prevelikih bolečin ino terpljenja, zaničevan od sovražnikov. Premisli, da je tvoja prevzetnost Jezusa poterla ino ga na tla vergla; tiste on prenesti ne more. Oh! zapusti enkrat svoj napuh, ne bodi več tako prevzetnega serca. Zgrevaj se, ino skleni za naprej Jezusovo ponižnost posnemati. Reci ves zgrevan ino spreobrnjen:

O nikdar zadosti hvaljeni Jezus! vidim sicer, da na zemlji stegnjen ležiš, vendar te molim ino častim, kakor svojega mogočnega, večnega Boga. Prosim te: poteri moj napuh,

odvzemi od mojega serca vso prevzetnost, da bom svojo nečimernost spoznal, vse zasramovanje s tako tebi dopadljivo ponižnostjo sprejel, s tem pa srečo zadobil, tebi, ki na zemlji ležiš, pomagati, in enkrat v nebeškem kraljestvi povišan biti.

Oče naš . . Češena . . Čast bodi . . Usmili se . .

Osmi štacion.

Jezus tolaži Jeruzalemske žene.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Premisli ino preudari v svojem serci, kako zlo ti je potreba žalovati ino jokati. Pervič zavoljo svojega ljubeznivega Jezusa, ki zavoljo tebe toliko terpi. Drugič črez sam sebe, ker si še zmirom tako nehvaležen, da ne nehaš, njega žaliti. Kako zamoreš še terdovraten ostati, če premisliš, kaj on za te terpi. Poglej kako milostljiv ino ljubezniv se Jezus žalostnim ženam skaže! Oberni se tudi ti k njemu z zaupanjem ino reci z objokanim sercem:

O moj ljubeznivi Jezus! kako je mogoče, da se moje cerce od žalosti ne raztopi! Solze,

o Jezus! prosim, — solze prave pokore ino priserčnega usmiljenja, da bi z objokanimi očmi ino z zgrevanim srcem tisto gnado zadobil, ktero si žalostnim ženam skazal. O Jezus, ne obrni od mene svojih milostljivih oči! Poglej z njimi mene ubogega grešnika, da bom tudi jaz tebe zadnjo uro poln tolaženja videti zamogel.

Oče naš . . Češena . . Čast bodi . . Usmili se . .

Deveti štacion.

Jezus tretjokrat pod križem pade.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Premisli, s kako veliko bolečino je Jezus že tretjokrat pod križem padel. Oh, kako vendar Judje in Ajdje to krotko ovčico, ko stekli volkovi tepejo, suvajo ino semterta po terdem kamenji vlačijo. Oh greh! kako hudoben si, da samega Sina božjega tako grozovitno martraš! Grešnik, alj ne bo tvoj ves poterti ino tako grozovitno martrani Bog tvojih solz vreden? Oh reci z žalostnim srcem:

O vsegamogočni Bog! ki nebo ino zemljo z enim perstom deržiš: kdo te je tako neu-

smiljeno na zemljo vergel? Oh! nihče drugi, ko moje pregrehe, v ktere tolikokrat padem. Od grehov ni jenjala moja hudobnost, ino z njimi se množi tvoje terpljenje! Alj poglej, o Jezus, pri tvojih nogah sedaj ležim z zgrevanim srcem ino terdno sklenem svoji hudobii konec storiti; v žalosti svojega duha ti obljubim: Nikdar več nočem grešiti, o moj Bog! nikdar več.

Oče naš . . Češena . . Čast bodi . . Usmili se . .

Deseti štacion.

Jezusa slečejo ino mu žolča piti dajo.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Premisli, duša, kako Jezusa, ki je zvnaj na svojem životu že ves ranjen, še znotraj z grenkim žolčem martrajo. Poglej, kako on nesramnost, nespodobnost ino prevzetnost tvojega oblačila s svojo nagostjo plačuje ino z žolčem tvojo požrešnost. Ali zamoreš svojega Jezusa brez usmiljenja pogledati? Oh! verzi se k nogam svojega golega Jezusa ino reci k njemu:

O žalostni Jezus! kako velik razloček je med tebo ino meno: Ti si ves ranjen, poln

grenkosti ino s kervjo pokrit, jaz pa ves nečimern, poln sladnosti ino veselja, alj saj tak želim biti! — Oh jaz nesem na pravem poti. O Jezus! spravi me ti na pravo stezo. Stori da mi bodo vse nečimernosti tega sveta grenke ino soperne, ino le hoja za tebo prijetna ino sladka, da bom tako vreden s tebo večno veselje uživati.

Oče naš . . Češena . . Čast bodi . . Usmili se . .

Ednajsti štacion.

Jezusa na križ pribijejo.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Premisli neizrečeno bolečino, ktero je tvoj dobrotljivi Jezus občutil, kedar so rabeljni njegovo meso, kite ino žile z žreblji prederli. Oh, kako je to, da se tvoje serce od žalosti ne razpoči, ker vidiš, da tvoji grehi tako neusmiljeno tvojega Zveličarja martrajo? Saj zdaj toči svoje solze, obžaluj svoje grehe ino reci:

O dobrotljivi, zavoljo mene križani Jezus! vlij v moje serce sveti strah ino gorečo ljubezen do tebe. Ino ker so moji grehi tisti

žreblji, ki so tebe na križ pribili; stori skoz svojo gnado, da bodo vse moje hude želje in občutki na tvoj križ pribiti, ino tamkaj umorjeni, da jaz v življenji ino v smerti s tebo križan, tudi v nebesih s tebo večno kraljevati zamorem.

Oče naš . . Češena . . Čast bodi . . Usmili se . .

Dvanajsti štacion.

Jezus na križ povišan umerje.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Odpri tukaj svoje oči ino premisli svojega na križ pribitega Jezusa. Poglej njegovo vse blede obličje. Puslušaj, kako prosi odpušenje tistim, ki ga križajo ino žalijo. Razbojniku obljubi nebeško kraljestvo, izroči svojo mater Joanezu, priporoči svojo dušo nebeškemu Očetu, zadnjič tudi umerje z nagnjeno glavo! — Tako je tedaj umerl moj Jezus? Umerl je — umerl na križu — zavoljo mene! O duša moja, kaj boš sedaj počela? Oh ne pojdi proč, kakor s ponižnim zgrevanim srcem. Objemi križ ino zdihni k Jezusu :

O moj ljubeznivi Zveličar! Vem ino spoznam, da so moji grehi tisti rabeljni, ki so tebe tako neusmiljeno umorili. Nijene gnade nesem vreden, ker sem tebe križal! Alj koliko tolaženja in upanja čuti moja duša, ko te slišim tudi za tiste prositi, ki so tebe križali. Kaj hočem tedaj za te storiti, ker si ti toliko za me storil? Poglej, o Jezus! pripravljen ino voljen sem, vsem odpustiti, ki so me kedaj razžalili. Odpustim, o moj Bog! zavoljo tvoje ljubezni vsem, jih iz serca objemem ino jim želim vso dobroto skazati, zato pa tudi upam enkrat slišati: „Dnes boš z meno v paradizu! Oče naš . . Češena . . Čast bodi . . Usmili se . .

Trinajsti štacion.

Jezusa s križa vzemejo.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Premisli, kako oster je bil meč, ki je serce žalostne Matere prebodel, kedar je svojega Sina mertvega v svoje naročje dobila. Videla ga je vsega ranjenega ino kervavega. Oh! kakšno žalost ino bolečino je tedaj v svojem serci občutila! Pa kakšen meč je bil tako

oster, da je njeno serce prebodel? Oh greh je bil, kateri je Jezusu življenje vzel ino serce Marie tako močno ranil! Objokaj sedaj hudobni greh, skleni svoje solze s solzami svoje žalostne Matere, ino zdihni k njej tako:

O Kraljica vseh marternikov, kdaj bom vreden, prav zapopasti tvojo žalost ino martro? kedaj bom gnado zadobil, tisto vedno v svojem serci nositi ino s tebo terpeti? **O velika Gospa!** sprosi mi to gnado, da bi jaz noč ino den svoje grehe objokoval, ki so tebi toliko žalost naredili, da bom tako ves zgrevan v zaupanji ino ljubezni do tvojega božjega Sina umerl, ino po smerti s tebo večno živel.

Oče naš . . Češena . . Čast bodi . . Usmili se . .

Štirnajsti štacion.

Jezusa v grob položijo.

V. Molimo te, Kristus, ino te hvalimo!

R. Ker si skoz svoj križ svet odrešil.

Premisli tukaj žalovanje, zdihovanje ino jokanje Magdalene, Joaneza ino drugih pobožnih duš, kedar jim je Jezus vzet ino v grob položen bil. Zlasti pa si k sercu vzemi težavo ino britko žalost Marie njegove ma-

tere, kedar je iz naročja svojega ljubeznivega Sina zgubila! V premišljevanji lete njene žalosti ino terpljenja se imaš resnično sramovati, da si pri obiskovanji križevega pota tako malo k usmiljenju genjen bil. Oh obudi svoje serce saj zdaj pri zadnjem štacionu, kušni s spoštovanjem kamen božjega groba, položi v njega svoje serce, ter reci k svojemu mertvemu Jezusu:

O usmiljeni Jezus! ki si lete kervavi pot iz ljubezni do mene storil: častim te v grobu ležečega ino te molim. Želim te v serci zapertega imeti, da bi s tebo sklenjen, skoz te križev pot k novemu življenju vstal, ino se v tvoji gnadi iz tega sveta ločil. Skoz zasluženje tvojega terpljenja, katero sem premišljeval, mi milostljivo dodeli, da bo moja hrana na zadnjo uro tvoje presveto rešnje Telo; moje zadnje besede: Jezus, Maria, Jožef! da svoj zadnji zdihljej s tistim zdihljejem sklenem, s katerim si ti svoje sveto življenje sklenil: da tako v živi veri, terdnem zaupanji ino goreči ljubezni s tebo ino zavoljo tebe umerjem ino potem s tebo vekomaj živim.

Oče naš. . Češena. . Čast bodi. . Usmili se. .

M o l i t e v.

O nebeški Oče, večni Bog! skoz tisto ljubezen, s katero si svojega Sina Jezusa Kristusa na svet poslal, ino s katero me je on s svojo bitko martro ino grenko smertjo odrešil, ti darujem lete križev pot, kterega sem skoz tvojo gnado obiskal.

Sprejmi to pobožno premišljevanje tvojega svetega terpljenja k povišanju svoje časti ino v zahvalo za vse meni ino drugim dodeljene gnade, za odpušenje grehov celega sveta, za pomoč vernim dušam, zlasti pak tistim, za ktere sem tebe od začetka prosil. **O** milostljivi nebeški Oče! poglej obličje Kristusa, svojega Sina; usliši glas njegove svete Kervi ino bodi gnadljiv ino milostljiv meni ubogemu grešniku. Amen.

Oče naš . . Češena . . Čast bodi . . Usmili se . .

Sveti Roženkranec.

I. Veseli del.

Po veri v treh: Češena si Maria . . . Jezus! reci:

1. **Kteri nam oživi pravo vero.**
 2. **Kteri nam da terdno upanje.**
 3. **Kteri nam užgi serčno ljubezen.**
-

1. **Kterega si Devica od sv. Duha spočela.**

O Jezus ves ponižen, ki si nebesa zapustil ino za nas človek postal, daj nam po izgledu Marie ponižno serce, naj bomo vselej tvojega usmiljenja vredni. Amen.

2. **Kterega si Devica v obiskanji Elizabete nosila.**

Obiši, usmiljeni Jezus z Mario, svojo ljubo Materjo, naše serca, naj bo naše serce čisto, tebi posvečeno prebivališče. Amen.

3. Kterega si Devica rodila.

Uči nas, o Jezus, s svojim rojstvom ubožstvo ljubiti, bližnjim radovoljno pomagati ino za nebeško kraljestvo skrbeti. Amen.

4. Kterega si Devica v tempeljni darovala.

O Maria, mati božja, izprosi nam pravo pokoršino, vse svoje dolžnosti tako zvesto dopolniti, kakor si jih ti dopolnila. Amen.

5. Kterega si Devica v tempeljni našla.

O Jezus, ki zgubljene ovčice išeš, daj nam sveto skerb, tebe z Mario iskati ino srečno najti. Amen.

II. Žalostni del.

Po veri v treh: Češena si Maria . . . Jezus! reci:

1. Kteri nam poterdi naš spomin.
 2. Kteri nam razsveti našo pamet.
 3. Kteri nam omehčaj našo voljo.
-

1. Kteri je za nas kervavi pot potil.

O Jezus, kteri si za nas kervavi pot potil, uči nas grehe prav obžalovati, ino se podati v sveto voljo božjo. Amen.

2. Kteri je za nas bičevan (gajžlan) bil.

O Jezus, za nas kervavo gajžlan ino ves poterpežljiv, daj nam gnado svete poterpežljivosti, vse težave ino krivice tega sveta voljno poterpeti. Amen.

3. Kteri je za nas s ternjem kronan bil.

O Jezus, s ternjem kronan, naš nebeški kralj ino Bog! uči nas vse zasramovanje pohlevno prenesti, ino nam daj krotko, ponižno serce. Amen.

4. Kteri je za nas težki križ nesel.

O Jezus, ki nas ljubeznjivo vabiš, svoj križ zadeti ino za tebo hoditi; pomagaj nam, vse križe ino težave stanovitno nositi ino srečno za tebo priti. Amen.

5. Kteri je za nas križan bil.

Križani Jezus! tebe molimo ino te hvalimo, ker si skoz svoj križ svet odrešil. Ponižno

te prosimo, ne dopusti, da bi tvoje zasluženje za nas zgubljeno bilo. Amen.

III. Častitljivi del.

Po veri v treh: Češena si Maria . . . Jezus! reci:

1. **Kteri nam vodi misli.**
2. **Kteri nam vodi besede.**
3. **Kteri nam vodi djanje.**

1. **Kteri je od mertvih vстал.**

Premagaj, o Jezus, z lučjo svoje vsegamogočnosti teme posvetnih zmot ino hudobij, kakor si premagal s svojim vstanjenjem greh, pekel ino smert, ter nam ohrani svete vere luč. Amen.

2. **Kteri je v nebesa šel.**

Dodeli nam, usmiljeni Jezus, saj en majhen kotec (kraj) v nebeškem kraljestvi, ino nam pomagaj tisti prostor srečno doseči, kterega si nam v hiši nebeškega Očeta pripravil. Amen.

3. **Kteri nam je svetega Duha poslal.**

Sveti Duh, ti oče prave moči, daj nam hudo srečno premagati, dobro prav spoznati ino storiti. Amen.

**4. Kteri je tebe, Devica, v nebesa
vzel.**

Maria, prečista Devica, prosi za nas, da vse hudo, kakor ti, srečno premagamo, se na srečno smert vredno pripravljamo, in za tebo v večno življenje pridemo. Amen.

**5. Kteri je tebe, Devica, v nebesih
kronal.**

Kraljica nebes ino zemlje! bodi pri Bogu naša besednica; odverni nam zaslužene šibe, ino nam ohrani svete katoljške vere pravo luč. Amen.

Po navadi se vsakemu delu dostavlja:

6. Usmili se vernih duš v vicaah.

Sveti Roženkranec

ino molitve k sveti meši:

Pripravna molitev o Gospodovih dneh.

Pred Roženkrancem.

Vsegamogočni, neskončno dobrotljivi Bog! ponižno pred tebe pokleknemo, ki smo prah ino pepel, ino trepetaje tebe molimo, ki si naš Stvarnik ino Gospod, pa tudi naš ljubi Oče.

Oče nebeški! lepo se tebi zahvalimo, da si nam dal doživeti veseli Gospodov den (sveto nedeljo), naj naše truplo dela počije, naša duša se pa k nebesom povzdiga ino zauživa obilnost zveličanskih dobrot.

Naj si je ravno tvoja sveta volja ino naša dolžnost, naj delamo ino za časno skerbimo, se vendar preradi v posvetno preveč zamislimo, tebe ino večnost pa pozabimo. Popraviti hočemo, kar smo v delavnikih pozamudili: prav pogosto na tebe, o Bog, misliti, ino za zveličanje svoje duše skerbeti.

Pervo delo nam dnes naj bo, poslušati božjo besedo. V pridigah ino v keršanskih naukih ti, o Bog, nam govoriš. Tvoja beseda od tebe pride ino nas k tebi pelje; naj jo zatorej v serci ohranimo ino po tisti živimo.

Sveto mešo slišati je dnes naše naj imenitnejše opravilo; oh naj se spodobno ino prav pobožno zgodi! Pomniti hočemo Jezusove ljubezni ino pa njegove britke smerti na križu, ker je za nas svojo rešnjo Kerv prelil. Tebi, o Bog, hočemo sebe ino vse svoje darovati, obžalovati svoje pregrehe ino terdno skleniti, se vsega hudega varvati ino le po tvoji sveti volji živeti.

Ves dnešnji den hočemo k tvojej veči časti ino zveličanju svoje duše obrniti, kaj duhovskega brati alj poslušati, stan svoje duše preišljevati, sovražne nagone svojega serca spoznavati ino prav dobro preudariti, česar se nam je izogibati. Hočemo se pa tudi s svetimi pesmi ino poštenimi pogovori razveseliti ino potolažiti.

Ovaruj nas, o Bog, vsakega greha, posebno pa onih grehov, katerih se o nedeljah ino praznikih (svetkih) naj več zgodi. Svoje po-

čutke hočemo v berzdah imeti, se vseh nevarnih krajev ino zapeljivih tovaršij varvati, na pregrešne dobrevolje ne hoditi, tvoje dare, o Gospod, zmerno uživati, ino tudi druge hudega braniti, naj ti, ljubi Oče, žaljen ne boš.

Poterdi, o Bog, te naše dobre misli ino svete želje, da jih zvesto dopolnimo ino dnešnji den k tvoji časti ino v zveličanje svoje obernemo; po Jezusu Kristusu, Gospodi našem. Amen.

Zdaj se moli apostoljska vera ino tri „Češena si Maria“ s pristavkami, i. t. d.

V začetku.

Darovanje sv. meše.

Tebi, Oče nebeški, hočemo služiti nekervavo daritvo svete meše k tvoji naj večji časti, k časti tvojih svetnikov, ino naši duši v zveličanje, za vse verne, žive ino mertve. Amen.

Zdaj se moli sveti Roženkranc, kakor je cerkvenemu času pristojno.

1. K evangelju.

V imeni Boga † Očeta, ino Sina † itd. vstanemo k svetemu evangelju, ino vse terdno verjemo, kar je Kristus učil, kar so apostoli pridigvali ino kar nam sveta mati katoljska cerkev vervati veli. Daj nam, o Bog, v tej sveti veri živeti in umreti. Amen.

2. K darovanju.

Tebi izročimo Oče nebeški, po namenu mešnikovem kruha ino vina, ki se bo premenilo v Telo ino Kerv Jezusa, tvojega ljubega Sina. Vse kar imamo, naj tebi posvečeno bo, duša ino telo. Amen.

3. K povzdigovanju.

Bodi lepo pozdravljeno Jezusovo rešnje Telo, od Marie rojeno, na križu za nas umorjeno, ki na desnici božji sediš, iz ljubezni do nas pa med nami živiš. V ponižnosti te molimo ino te pohlevno prosimo: o Jezus! usmili se nas.

Bodi pozdravljena presveta rešnja Kerv Odrešnika našega, na križu za nas prelita! Skoz svojo sveto rešnjo Kri, o Jezus, grehov nas omij, in usmili se vernih duš v vicah. Amen.

4. K obhajanju.

O Gospod! nesem vreden, da pod mojo streho greš; ampak reci le besedo, in ozdravljena bo duša moja. (Trikrat.)

Ker sem pa tebe toliko potreben, pridi, o Jezus, v serce moje, ino vselej pri meni ostani. Amen.

Duhovsko obhajilo.

O moj Jezus! živo verjem, da si v tem presvetem zakramentu pričujoč, ino te ponižno

molim. — Terdno zaupam, da me ne boš zavergel, ino te prelepo prosim. — Črez vse te ljubim; in iz ljubezni do tebe so meni žal vsi moji grehi. Nikdar nočem več grešiti.

Moja duša tebe želi; ker mi pa ni dopušeno, tebe zdaj v presvetem zakramentu prejeti, pridi saj s svojo gnado v serce moje.

Tebe, moj Jezus, objemem, ino se popolnoma s tebo sklenem. Ne daj mi se kdaj tebe ločiti. Amen.

D o k o n č a n j e.

Blagoslovi (požegnaj) nas, vse naše djanje ino nehanje Bog † Oče, Sin † ino sveti Duh; ino tvoj sveti blagoslov (žegen) pridi črez nas ino vselej pri nas ostani.

O Jezus, tebi živimo; o Jezus, tebi umerjemo; o Jezus, tvoji smo živi ino mertvi. Amen.

V. Gospod! usliši molitev našo.

R. Ino naše vpitje naj k tebi pride.

V. Vsegámogočni in usmiljeni Bog nas usliši.

R. Amen.

V. Ino vernih duše naj po milosti božji v miru počivajo.

R. Amen.

V. Božja pomoč ostani vselej pri nas.

R. Amen.

Angelsko pozdravljenje.

1. V. Angel Gospodov je Marii oznanil.
R. Ino je spočela od svetega Duha.
Češena si Maria itd.
 2. V. Glej dekla sem Gospodova.
R. Zgodi se meni po tvoji besedi.
Češena si Maria itd.
 3. V. Ino Beseda se je včlovečila.
R. Ino je med nami prebivala.
Češena si Maria itd.
- V. Prosi za nas, o sveta božja Porodnica!
R. Da bomo vredni obljub Kristusovih.

M o l i m o.

Milost svojo, prosimo, o Gospod! v naše serca vlij, da, ki smo po angelovem oznanjenji včlovečenje Kristusa tvojega Sina spoznali, po njegovem terpljenji ino križu častitljivo vstanjenje dosežemo; po ravno tem Kristusu, Gospodi našem. R. Amen.

(Od kerstne, velikonočne sabote do nedelje presv. Trojice se moli namesti angelskega počešenja)

- V. Veseli se, Kraljica nebeška, aleluja!
R. Kterega si zaslužila nositi, aleluja!
Češena si Maria itd.
- V. Je vstal od mrtvih, kakor je rekel, aleluja!
R. Prosi za nas Boga, aleluja!
Češena si Maria itd.
- V. Veseli, se ino raduj, devica Maria, aleluja!
R. Ker je resnično vstal Gospod, aleluja!
Češena si Maria itd.

M o l i m o .

O Bog! ki si po vstanjenji svojega Sina, Gospoda našega Jezusa Kristusa svet razveselil; dodeli prosimo, da po njegovi Materi, devici Marii, dosežemo večnega življenja veselje; skoz Kristusa, Gospoda našega. R. Amen. *)

*(Vsak večer se moli za verne duše v vicah: Oče naš itd.
Češena si itd.*

V. Dodeli, o Bog, vsem vernim mertvim večni pokoj!

R. Ino večna luč jim naj sveti.

V. Gospod, daj jim po svoji milosti v miru počivati!

R. Amen.

M o l i t v a

v spomin smertne bridkosti Jezusove na Oljski gori
o četertkih vzvečer.

1. Oče! ako je mogočno, odvzemi mi kelih terpljenja, vendar ne moja, temoč tvoja volja se naj zgodi.

Oče naš itd.

2. Moja duša je žalostna do smerti.

Oče naš itd.

3. Ino njegov pot je postal, kakor kaplje kervi, tekoče na zemljo.

Oče naš itd.

V. Bog svojemu lastnemu Sinu ni prizanesel.

R. Temoč ga je za nas vse dal.

O milostljivi Gospod, Jezus Kristus, ki si zavoljo naših ino vsega sveta grehov toliko otožnosti ino žalosti prestal, kervavi pot potil, ino si bil v svoji bridkosti od angela potolažen; dodeli nam gnado, se v vsaki težavi v sveto voljo božjo podati, smertne bridkosti srečno prestati ino doseči večno življenje, ki z Bogom Očetom ino s svetim Duhom živiš ino kraljuješ Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

*) Angelsko pozdravljenje se moli v cerkvi o sabotah, nedeljah, in od velike noči do prve nedelje po binkoštih stoje, drugokrat pa kleče.

M o l i t v a

v spomin Jezusove smerti o petkih.

1. Od šeste do devete ure je po vsi zemlji tema postala.
Oče naš itd.
 2. Ob deveti uri je Jezus z velikim glasom zavpil: „Moj Bog! moj Bog! zakaj si me zapustil.“
Oče naš itd.
 3. Jezus je še enkrat z velikim glasom zavpil: „Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo,“ je glavo nagnil ino je umerl.
Oče naš itd.
- V. Kristus je bil za nas pokoren do smerti —
R. Do smerti na križu.

O Gospod Jezus Kristus! skoz bridkost tvojega svetega terpljenja, ki si ga za nas na križu prestal, posebno ob uri, kedar se je tvoja sveta duša telesa ločila, te prosim, usmili se tudi moje revne duše, kedar se bo trupla ločila, naj tvoj križ ino terpljenje za me zgubljeno ne bo. Pripelji tudi mene kakor spokorjenega razbojnika v sveti raj, ki z Bogom Očetom ino s svetim Duhom živiš ino kraljuješ, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Zlate molitvice.

1. *Zjutraj se pokrižaj ino reci:* Oče nebeški! lepo te zahvalim, da si me ohranil nicojšnjo noč; ovarji me tudi dnešnji den. Naj bo vse k tvoji časti ino k mojemu zveličanju. Amen. — Jezus, Maria ino sv. Jožef! vam izročim svojo dušo ino telo.
2. O Bog! jaz verjem, da si pri meni, ino te ponižno molim. Jaz upam, da me ne boš zapustil, ino te prelepo prosim. Jaz tebe ljubim ino tebi vse svoje misli, besede ino djanje izročim.
3. O Maria, moja ljuba mati, moje zaupanje ino pribežališe! v tvojem varstvu hočem živeti in umreti. Ovarji me greha, ino mi izprosi božjo pomoč.
4. Preljubi Angel varuh moj, povsodi mi na strani stoj!

5. *Dober namen.* O moj Bog! vse k tvoji vekši časti; vse iz ljubezni do tebe, moj Jezus!

6. *Pred jedjo.* Oče naš . . . Češena si Maria . . . Požegnaj, o Gospod, nas ino te tvoje dare, ktere bomo od tvoje dobrote zaužili; ki živiš ino kraljuješ vekomaj. Amen.

7. *Po jedi.* Zahvalimo te vsegamogočni, večni Bog! za vse dobrote tvoje, po Jezusu Kristusu, Gospodi našem. Amen.

Oče naš . . . Češena si Maria . . . Čast bodi Bogu.

8. *Kedar koga srečaš, reci:* Hvaljen bodi Jezus Kristus!
Odgovori pa tudi: Amen na večne čase!

9. *V skušnjavi soper sveto čistost reci:* O Jezus, Maria ino sv. Jožef! vam izročim svojo dušo ino telo. Rajši hočem umreti, kakor grešiti.

10. *Kedar te jeza prime, reci:* O Jezus ves pohleven ino v serci ponižen, daj mi voljno poterpeti. O Maria, prosi za me, da se ne razjezim.

11. *Na večer pred posteljo poklekni, rekoč:* Oče nebeški! lepo te zahvalim za vse dobrote tvoje; prosim te, odpusti mi grehe moje, ino daj mi ljubo lahko noč. — Maria, moja ljuba mati, tvojemu svetemu varstvu se priporočim: — Preljubi Angel, varuh moj, varji me nicoj. — Bog daj vernim mertvim večni pokoj, ino večna luč jim vseti naj. Amen.

12. *Po noči v postelji pomisli, rekoč:* Enkrat moram umreti — pa ne vem kdaj, ino ne vem kde, ino ne kako, pa to dobro vem, da, če v smertnem grehu umerjem, bom pogubljen vekomaj. Oh tega Bog ne daj! — Sveta Maria, mati božja! prosi za me ubogega grešnika zdaj in ob uri moje smerti. Amen.

13. *Po storjeni molitvi skleni, rekoč:* Oče nebeški! sprejmi mojo slabo molitvo; ino kar moja pobožnost ne velja, naj moj usmiljeni Jezus doda!

14. Naj se zgodi, visoko hvali ino vekomaj časti naj pravičnejši, naj višji ino naj ljubeznivši sveta volja božja v vseh rečeh. Amen.

(Kdor to molitvico vsak den moli, zadobi 100 dni odpustke.)

Pij VII. 19. maja 1819.)

Molitva za svete odpustke.

O Bog! oglej se z očmi svoje neskončne milosti na svojo cerkvo, ktera se tukaj na zemlji vojskuje. Razširi jo po celem svetu, varji, vodi in ohrani jo v edinosti. Odverni vsako pohujšanje ino vse grehe od nje. Daj ji moč soper sovražnike tvojega svetega imena. Stori, da vsi krivoverci svoje zmote spoznajo ino zapustijo. Dodeli lepo zastopnost, pravo edinost vsem keršanskim kraljem in oblastnikom. Ne zapusti ovčie svoje črede, za ktero je tvoj ljubi Sin, Jezus Kristus, svojo presveto Kerv prelil. Stori nebeški Oče! da bodo vsi tebe ino Jezusa Kristusa, kterega si poslal, s svetim Duhom vred spoznali ino častili. Amen.

(Moli zdaj pet očenašev ino pet češenasi in apostoljsko vero.)

OZNANILO

svetih časov ino praznikov (svetkov) cerkvenega leta.

Cerkveno leto, ki se o prvi adventni nedelji začne in o poslednji nedelji po binkoštih konča, je lepo ogledalo vseh skrivnosti našega zveličanja; pa malo kristjanov to imenitno ogledalo prav pozna ino zato svete dni le slabo obhaja. — Našo sveto vero oživljati, krepčati upanje naše ino pa vnemati božjo ljubezen, mislim, da bi dobro bilo, razumecno oznanilo najprej, kaj sveti časi ino prazniki (nedeljci, svetki) pomenijo, po tem pa, kako se naj obhajajo; na primer:

I. Za sveti adventni čas.

Prihodno nedeljo se začne sveti adventni čas, spomin prihoda Zveličarja našega, Jezusa Kristusa, prične se tudi cerkveno leto, ktero nam skrivnosti našega zveličanja ino svete čednosti božjih svetnikov kaže, naj bi Boga molili ino hvalili, svetnike pa častili ino posnemali. — Štiri adventne nedelje pomenijo tiste štiri jezera (tavžent) let, katerih so stari očaki na prvi prihod obljubljenega Odrešnika željno čakali, zdihovaje: „Rosite ga nebesa, oblaki dežite Pravičnega.“ Pomni nas pa tudi sveti adventni čas drugega prihoda Kristusa, našega Sodnika, zato se bere evangelj od poslednje sodbe.

Sveta mati kat. cerkev želi, naj bi se v tem času za prvi prihod Jezusa, Odrešnika zahvalili, pa tudi na drugi strašni prihod Jezusa, našega ostrega Sodnika, vredno pripravljali s postom ino prijemo svetih zakramentov, ter bi tako pripravljani sveto rojstvo Jezusovo spodobno obhajali.

Sveti adventni post je vsako sredo ino petek, ino pa kvaterno soboto, da si pritergamo ino se le enkrat take postne dneve nasitimo. Mesojeja pa je le vsak petek, kvaterno sredo ino soboto prepovedana. Zaupati je, da bodo vsi verni kristjani v tem svetem adventnem času svojo sveto spoved opravili, po lepem redu, kakor se vam oznani. . . .

Svitnice alj zorne svete meše se bodo obhajale. . .

II. Za svetek spočetja Marie.

Prihodni — bomo hvaležno obhajali častiti spomin tistega veselega dneva, o katerem je bila Maria, izvoljena mati Jezusa, Odrešnika našega, skoz posebno gnado brez vsega madeža izvirnega greha spočeta.

Sveta cerkev nam pred oči postavi nedolžno, prečisto serce Mariino, ter nas opominja, naj bi Mariino sveto čistost posnemali ino po priprošni Marie prosili usmiljenega Jezusa v pomoč, Bogu z neomadežanim telesom služiti ino s čistim srcem dopasti.

Vsi udje bratovšine Mariinega prečistega serca, pa tudi sobratje ino sestre kerš. družbe zadobijo te praznik popolnoma odpustke, ako zakrament svete pokore ino presvetega rešnjega Telesa vredno prejmejo; kar se vsem mladeničem ino devicam posebno pri-

poroči. Kar na praznik prečist. spočetja ni mogoče, naj se skoz to osmino zgodi.

Udje družbe neomadežanega spočetja Mariinega pomagati katoličanom na Turškem imajo svoj bratovski god. Udje te lepe Mariine bratovšine molijo vsak den 1 Oče naš, 1 Češena si Mario, ino dostavek: Maria, brez greha spočeta, prosi za naše verne brate na jutrovem. Vbogaimo dajo za vsak mesec 5 krajcarjev alj pa 1 goldinar za leto

Pervo opravilo bo . . .

III. Za sveti božični den rojstva Jezusovega.

Prihodni — bomo veselo obhajali sveti božični praznik, častiti spomin tiste srečne noči, v kateri se nam je rodilo božje dete Jezus kakor človek na te svet, nas pogubljenja odrešit, nas z Bogom spravit, nas storit božje otroke ino dediče (erbiče) božjega kraljestva. Sveta cerkev nas povabi k jasecam Jezusovim, naj v ponižnosti Jezusa molimo ino ga priserčno zahvalimo, da se je za nas včlovečil in od Marie rojen bil, naj bi nam svete nebesa odperl, ktere sta nam Adam in Eva po prvem grehu zaperla.

Božično bilo (na predbožični den) je terdno zapovedani post, si pritergati ino se mesenega zderžati za vredno pripravo k visokemu prazniku rojstva Kristusovega.

Na sveto noč se začne duhovsko opravilo . . .

IV. Za praznik sv. Štefana ino vseh drugih svetih mučencev.

Hitro po častitem rojstvi Jezusovem prvi den obhaja sveta kat. cerkev spomin častitljive smerti sv. Štefana,

ki je prvi učencev Kristusovih za sveto vero svojo kerv pretil; obhaja pa tudi spomin vseh svetih mučnikov ino mučenic, ki so rajši svoje življenje dali, kakor bi bili pravo vero zatajili ino zgubili večno življenje, ktereга nam je usmiljeni Jezus s svojo Kervjo tako drago prikupil.

Spomin svetih mučnikov nam kaže, da nebeško kraljestvo silo terpi, ino da si morajo veliko prizadevati ino do konca stanoviti ostati, kateri hočejo krono večnega življenja doseči. — Sveto opravilo bo o . . .

Prihodni—je sopraznik alj nedeljec sv. Joaneza apostola in evangelista, Jezusovega ljubeja. V spomin sv. Joaneza, kteremu so neverci strupnega vina podali, naj bi pil in umerl (po znamenji sv. križa pa mu strup ukončan ni škodil), blagoslovi sveta cerkev vino, naj bi vernim ne škodovalo, ki to žlahtno blago s hvaležnim sercem v ljubezni, ktero je sv. Joanez učil, zmerno uživajo.

V. Za poslednji den starega leta.

Prihodni — je poslednji den starega leta 18
Zvečer o — bo zahvalno opravilo za toliko milosti ino dobrot, katerih smo preteklo leto za dušo ino telo od Boga prijeli.

Vernim se priporoči, naj to zahvalno pobožnost pridno obišejo; ako pa v cerkvo ne morejo, naj vsaj doma pri serčno za vse prijete gnade zahvalijo, za odpušenje storjenih grehov prosijo, ino se božjemu varstvu priporočijo.

VI. Za novo leto.

Sveta kat. cerkev nam novega leta den pokaže Jezusa veliko pokoršino, da se je dal po Judovski postavi osmi den po rojstvu obrezati, ter je začel kakor človek za nas kerv prelivati ino terpeti, naj bi nam izgled postavil, kako imamo tudi mi vsem postavam pokorni biti, če ravno terpimo. Le skoz pokoršino ino pa poterpežljivost sveti ino Bogu prijetni prihajamo.

Kedar si novo leto vošimo ino drug drugemu srečo ino vse dobro želimo, ne pozabimo, da bo lahko poslednje novo leto za nas, ter prav zvesto Bogu obljubimo, v novem leti tako živeti, da bode Bogu v čast ino nam v zveličanje. Spomnino se pa tudi rajnih, ki so lani veselo novo leto z nami obhajali, pa neso novega leta čakali. Lehko bo tudi z nami k letu osorej taka.

Lansko leto je bilo poročenih. — Daj jim Bog v svetem zakonu srečno živeti! Rojenih je bilo. . — Daj jim Bog rasti, ne le na starosti, ampak tudi na ljubeznivosti pri Bogu ino pri ljudeh.

Pomerlo jih je v naši duhovniji. . . — Daj jim Bog večni pokoj, ino večna luč jim naj sveti!

VII. Za praznik svetih treh kraljev.

Prihodni — bomo obhajali veliki praznik svetih treh kraljev, alj spomin razglašenja Gospoda našega J. Kr., kateri se je dal modrim po čudežni zvezdi — v potoku Jordanu keršen po glasu svojega nebeškega Očeta, da

je njegov ljubeznivi Sin, oklicati ino po prvem čudeži, v Kani Galilejski svojim učencem spoznati, da je vsega-mogočni Odrešnik ino Zveličar sveta. V spomin tega se voda svetih treh kraljev blagoslovi.

Sveta cerkev nas želi skoz te praznik opomniti, kako ljubeznivo je dober Bog po modrih iz jutrovih dežel se tudi naših nekdanjih dedov (ki so neznabogi alj hajdje bili) ino po njih tudi nas. usmilil, ter nas je k spoznavi prave vere v svojo sveto cerkvo poklical. Dolžni smo se Bogu za preveliko dobroto svete vere prav serčno zahvaliti, ino mu svojo molitvo, ljubezen ino zahvalo iz vsega serca darovati.

VIII. Za nedeljo presvetega imena Jezusovega.

Prihodno nedeljo obhaja sveta cerkev spomin naj svetejšega imena Jezus, ki pomeni toliko kakor Zveličar, ktero presladko ime je Bog po angelu Gabrielu Marii oznanil. Sv. cerkev verne skoz to posvečevanje uči, da zveličanja ni razun v imeni Jezusovem (Djanj. ap. 4, 12:) ino nas opominja, to naj svetejše ime častiti skoz edinost v pravi veri, terdno upanje ino skoz gorečo ljubezen do njega, pred katerim se vse kolena pripogibajo v nebesih, na zemlji ino pod zemljo, ino vsak jezik spozna, da je Jezus v časti Očeta (Fil. 2, 9 — 11). Vselej glavo pripognimo, kedar presveto ime Jezus izrečemo alj zaslišimo, ino nikolj v šali alj nepri doma tega presv. imena ne izrekajmo, marveč spodobno ino z veliko častjo.

V nedeljo presvetega imena Jezusovega ino vseh osem dni potem deli sv. cerkev popolnoma odpustke,

katere vsi verni enkrat teh osem dni v vsaki cerkvi lahko zadobijo, ki zakrament svete pokore ino presvetega rešnjega Telesa vredno prejmejo, očitno službo pobožno slišijo, kateri se tudi vernim dušam v vicah lahko kakor priprošnja daruje. K temu naj verni kristjani za razširjanje prave vere, za pokončanje krivover, za edinost keršanskih poglavarjev, za blagostanje papeža ino škofa pobožno Boga prosijo. (Pius VII. 21. maja 1808.)

IX. Za svečnico alj očiševanje Marie.

Svečnica se tudi imenuje praznik darovanja alj očiševanja Mariinega, ktera je 40 dni po porodu božje dete Jezusa v Jeruzalemski tempelj prinesla ino ga Očetu nebeškemu darovala, hterega je stari Simeon v svoje naročje vzel ino luč sveta imenoval. Sv. cerkev v të spomin sveče blagoslovi, ktere verni v rokah deržijo, kedar v lepi procesji gredo ino slovesno sveto mešo slišijo. Pomni nas ta častita obhaja, kako so tudi nas svoje dni naša mati po porodu v cerkvo prinesli, Bogu darovali in obljubili, nas po keršansko izrediti, naj bi stanovitno za Jezusom hodili, ki je luč sveta, da nam sveti skoz to življenje v vočno zveličanje.

X. Za godovno sv. Cirila ino Metoda, škofov ino spoznovavcev.

Prihodni — bomo obhajali obletnico bratovšine s v. Cirila ino Metoda, apostolov Slovenskih narodov, naj bi usmiljeni Bog po zaslugah Jezusa Kristusa, po

prošnji Marie, svetih bratov Cirila ino Metoda, pa tudi vseh drugih svetnikov po krivoveri odločene kristjane, posebno Slovane (staroverce) k naši sveti cerkvi združil ino nas v pravej veri poedinil.

Vsi udje te pobožne bratovšine zadobijo popolnoma odpustke, ki na den teh svetih bratov alj skoz osmino tega spomina zakrament sv. pokore ino presvetega rešnjega Telesa vredno v te namen prejmejo ino pa molitvo braterno: 1 Oče naš, Češena si Maria, ino pa dostavek: Sv. Civil ino Metodi prosita Boga za nas! pobožno opravljajo. (Pius IX. 12. maja 1852.)

XI. Za praznik (svetek) sv. Jožefa, deželnega patrona.

Prihodni — je svezek (praznik) sv. Jožefa, rednika Jezusovega ino patrona dežele naše. —

Prednamci naši so sv. Jožefa varuha ino posebnega patrona deželi naši izvolili, ker je bil sv. Jožef zvest varuh Jezusov ino pri Bogu s svojo prošnjo veliko premore, on svet mož, ljub Bogu ino ljudem. Sveta kat. cerkev nam ga v lep izgled postavi, kako naj ponižno, poterpežljivo ino zadovoljno v svojem stanu živimo, radi molimo ino pridno delamo, kakor sv. Jožef, ino zvesto dopolnimo dolžnosti svojega stanu.

Posnemajmo lepe čednosti sv. Jožefa ino se njegovemu varstvu priporočajmo, naj ovarje našo deželo vsega hudega, nam v poslednji uri v pomoč pristopi ino vsem v nebesa pomaga.

XII. Za oznanjenje Mariino alj včlovečenje Kristusovo.

Prihodni — je terdno zapovedan praznik (svetek) oznanjenja Marie, kateri je veliki angel Gabriel oznanil, da bo mati božjega Sina, Zveličarja sveta, kateremu je Maria odgovorila: „Glej, dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi!“ Na to privoljenje Mariino se je naj vekši skrivnost zgodila: Beseda se je včlovečila, v prečistem telesi Marie vselej device je božji Sin človek postal.

Na to prečudežno včlovečenje Kristusovo nas sveta cerkev vsak den trikrat opomene, kedar juternico, opoldnevnico ino pa večno luč zvoní, naj bi angelsko češenje molili, hvalili Boga za odrešenje, častili Mario božjo porodnico ino posnemali njeno sveto ponižnost.

XIII. Za tri predpepelnične nedelje.

Prihodna nedelja je prva prepepelnična nedelja, ino se po cerkveno imenuje Septuagesima (sedemdesetnica), kajti so svoje dni svetoželjni kristjani že to nedeljo sveti velikonočni post začeli, ino se postili 70 dni v spomin Babilonske sužnosti božjega ljudstva. Ravno tako se zove druga predpepelnična nedelja Seksagesima (šestdesetnica), tretja pa Kvinkvagesima (petdesetnica), kakor so se verni postiti začeli.

Sv. mati katoljška cerkev opusti od te nedelje do velike noči v duhovskih molitvah vsako veselo petje, p. alelujo, ob nedeljah ino vsakdenskih božjih službah Te

Deum (Tebe Bog vsi hvalimo), pri sveti meši utihne gloria (Slava Bogu), nosi mešne oblačila višnjeve (modre, plave) farbe, ino sklenc ob nedeljah sveto mešo z resnim opominom (Benedicamus Domino) Pohvalimo Boga!

Vse to nam oznanjuje pokore sveti čas, naj bi se na post vredni pripravljali, in izogibali predpustnega razuzdanja, kterege se toliko po svetu godi. Vse to je skerbne matere glas; ako njeni glas čujete, nikarte svojih serc ne oterpnite: „ker so dnevi hudi.“ Ef. 5, 16.

XIV. Za pepelnico ino 40denski post.

Prihodno sredo bo pepelnica, začetek 40denskega posta. Pepel se bo blagoslovil ino vernim na glavo potrosil z besedo: Pomni človek, da si pepel, ino v pepel se boš povernil! Tako je Bog Adama obsodil po storjenem grehu.

Štiridesetdenski post se obhaja po izročili apostolov v spomin, da se je tudi Jezus postil poprej, ko je očitno učiti začel, naj bi njegov sveti izgled posnemali ino se pripravljali, z Jezusom sveto veliko noč spodobno obhajati, zakramenta sv. pokore ino presv. rešnjega Telesa vredno prijati.

Svoje dni so se verni kristjani toliko terdno postili, da neso ničesar zauživali, kar je od mesa bilo, tudi ne jajc, ne mleka, ter so le enkrat na den jedli ino še le po večernicah. Sveta mati kat. cerkev naši slabosti prizanaša ino nam dovoli, se enkrat na den do sitega najesti, zvečer pa le kaj malega použiti.

Kar mesojejo zadeva, je dopušeno mesenih jedil zauživati, razun teh dni (Bere se postni list.)

Vsakdo, ki meseno o teh dnevih zauživa, naj moli vsak tak den — očenaše ino — češena si Mario, pa vero v čast Kristusovega terpljenja. Dobro je, ako se te molitve z družino pri mizi ino pa na glas opravljajo. Ravno to je dolžen vsako soboto moliti, kdor v soboto meso je.

Podoba križanega Jezusa se nam na altari očitno pred oči postavi, naj bi ves postni čas premišljevali terpljenje Kristusovo, naj bi spoznali, koliko je za nas terpel, kako drago nas odkupil; naj bi pa tudi mi po njegovem izgledu svoje pregrešne navade opustili ino pravično živeli. Sveti post je Bogu prijeten čas, so dnevi zveličanja; nikar jih ne napravimo!

XV. Za sveto velikonočno spoved.

Prihodno nedeljo — se začne sveta velikonočna spoved ino terpi do — nedelje po veliki noči. Vsak verni katoličan je dolžen, pod smertnim grehom se na velikonočno spoved ino sveto obhajilo posebno zvesto pripraviti; zato je predvelikonočno izpraševanje ino poduk. Vsak pospodar ino hišni oče naj svoje domače, ki so pod njegovo streho alj v njegovi skerbi, k izpraševanju pošlje, ino naj skerbi, da se v potrebnih resnicah podučijo. Kdor izpraševavnega skazka ne dobi, ni dovolj podučen. Za velikonočno spoved se ima izpraševavni dokazek (cetele) spovedniku odrajtati, zakaj oni ne smejo pod grehom nijenega

za sveto veliko noč izpovedati, ki jim ne dokaže (z cetelcem), alj ga drugače ne poznajo, da je dovolj v kerš. nauku podučen. Kdor se izpraševanju pregrešno umika, njegova spoved za sveto veliko noč ne velja.

Sveta kat. cerkev želi, naj bi vsi verni v svojej. domači cerkvi velikonočno obhajilo opravili. Da vam bo to ležej (lehkej) storiti, bomo od prihod — po tem redu izpovedovali: — (Velikonočna spoved se lahko obhaja po spolu — stanu in okolical). — Za bolnike ino stare ljudi, kateri v cerkvo ne morejo, bode oznanjen poseben den, da jih pojdemo na dom za veliko noč obhajati.

Po dokončani sveti velikonočni spovedi naj vsak gospodar od svojih domačih ljudi, bojo si otroci, posli, prihajači alj osebenjaki, dokazke (cetele) velikonočnega sv. obhajila skerbno pobere ino prej ko mogoče odrajta. Kdor se vsaj enkrat v leti ne izpove, in o velikonočnem času ne obhaja (presv. rešnj. Telesa ne prejme), njega sveta mati kat. cerkev za svojega otroka ne spozna; on je iz društva pravovernih odločen (izobčen), ino brez keršanskega pokopališa bo, ako v tem nespokornem stanu umerje. (IV. Later. zbor.) Ta zapoved se ima pogosto oznaniti, da se nihče z nevednostjo ne izgovarja.

XVI. Za cvetno nedeljo ino pobiranje za Jeruzalem.

Prihodno cvetno nedeljo bomo nedeljni alj cvetni les, (presnece) blagoslovili, ino po tem procesjo imeli v spomin častite ježe Jezusove v Jeruzalem, naj bi tudi

mi Jezusa, kralja nebes ino zemlje spodobno počastili, ino vredni bili, enkrat z njim iti v nebeški Jeruzalem, kamor nam je skoz svoje terpljenje ino križ vrata odperl, ki so nam bile zavolj greha zaperte, kar pomeni cerkveni obred, pri procesji vrata zapreti, ino jih na trojno poterkanje s križem odpreti.

Prihodno nedeljo se bo pobiralo za božji grob v Jeruzalemu, tistim duhovnim ino misjonarjem v pomoč, ki sveti grob v Jeruzalemu varjejo, v kterega je bil Jezus pokopan, pa tudi po svetih krajih keršansko vero označujejo, po kterih je Kristus hodil, čuda delal in učil, ktere svete mesta pa zdaj neverni Turki v oblasti imajo.

Iz ljubezni do Jezusa ino do svetih krajev njegovega življenja ino terpljenja naj vsak verni vloži po svojem premoženji; naj pa tudi moli te svete dni, da bi se Bog tistih krajev zopet usmilil, kterim je luč svete vere ugasnila, naj bi se božje kraljestvo zopet po njih razširilo, ino se neverni Turki ino krivoverci v sveto kat. cerkvo povernili.

XVII. Za veliki teden.

Prihodni teden se sveti alj veliki teden imenuje zastran velikih ino svetih skrivnosti, kterih spomin se te dni obhaja. V ponižni žalosti pomni sv. kat. cerkev bridko terpljenje ino grenko smert Jezusa svojega božjega ženina, ino da brati terpljenje (pasion) Kristusovo, kakor so ga vsi štirje evangelisti popisali, naj bi verni priserčno premišljevali, kaj je usmiljeni Jezus za nas prestal.

Veliki četrtek se obsaja častiti spomin poslednje večerje Jezusove, pri kateri je vpostavil presv. rešnje Telo v vedni spomin svoje neizrečene ljubezni do nas, ki ni le na križu za nas umerl, temveč je hotel tudi v tem zakramentu med nami vedno prebivati ino se naši duši dati zauživati. Sveta cerkev opominja verne skoz svoje svete obrede, naj Jezusa v presv. zakramentu altarja molijo, hvalijo ino njegovo ljubeznivo ponižnost posnemajo, kajti je svojim učencem noge umival.

Veliki petek nas pomni prečudne smerti Kristusove na križu, kateri je za nas svojo rešnjo Kerv do poslednje kaplice prelil, naj bi mi zveličani bili. Pri obiskovanji božjega groba se spomnimo svojega odrešenja, ino ponovimo Jezusu svojo priserčno obljubo, le njemu živeti in umreti, ker je tudi Jezus za nas terpel in umerl.

Veliko alj kerstno soboto se ogenj, po tem kerstna sveča ino kerstna voda blagoslovi v spomin, da je prišel Jezus kakor nebeška luč na ti svet, ki nas je razsvetil po svojem nauku, ino nam skoz sveti kerst dodelil pravico večnega življenja. Svoje dni so le na veliko ino pa binkoštno soboto novince kerstili; v to se te dve tudi kerstni soboti imenujete.

Častito vstanjenje Kristusovo se bo obhajalo. . —Rada se pri streljanji nesreča prigodi; varujte zatorej, da se nam veselje v žalost ne premeni.

Veliko noč (nedeljo) obhaja sveta cerkev veseli spomin častitega vstanjenja Jezusovega, ki je premagal greh, smert ino pekcl, ter je skoz svojo lastno moč veličastno iz groba vstal, našo vero in upanje poterediti, da

bomo tudi ravno tako od mrtvih vstali, če bomo po njegovem nauku živeli in umerli.

Sveta cerkev nas o tem veselem svetku (prazniku) opminja, naj bi tudi mi vsi iz groba svojih starih pregrešnih navad vstali, Kristusu na novo živeli, ino, kakor Jezus več ne umerje, se tudi mi ne povernili več v staro pregrešno življenje. Za to podelijo prezvišani škof na veliko nedeljo v svojej stolni cerkvi iz apostolske pooblastitve papežev žegen ino pa popolnoma odpustke vsem pričujočim vernim, ki zakrament svete pokore ino presvetega rešnjega Telesa vredno prejmejo, za razširjo svete kat. vere, za pokončanje krivover, za edinost kerš. oblastnikov, za blagor papežu ino škofu pobožno molijo.

XVIII. Za slovesno obhajo sv. Jezusovega detinstva.

(V četertek po 2. nedelji po veliki noči.)

Prihodni četertek bodo obhajali otroci, udje sv. detinstva Jezusovega svoj častitljivi bratovski den, ino z njimi vsi dobri prijatelji otrok, rešiti uboge zamorske otroke časne ino večne smerti.

Otroci sv. detinstva Jezusovega molijo vsak den 1 Češena si Maria, ino pa izdihljej: „Sveta Maria, prosi za nas ino za uboge hajdovske otroke!“ — Dokler še otroci moliti ne znajo, moli kdo odrašenih za nje. Vsak mesec se 1 krajcar srebra vbogaimo da, otroke nevernikom odkupiti ino po keršansko izrediti.

Otroci do 12. leta so poklicani, bratje ino sestrice sv. detinstva Jezusovega biti. 12 otrok naredi 1 versto, 12 verst pa 1 oddelek, 12 oddelkov pa 1 celo družbo.

Sveto opravilo za otroke detinstva Jezusovega bo o —. Vsem udom te svete družbe dodelijo sv. oče papež Pii IX. te četertek, (pa tudi v četertek po svetih treh kraljih) popolnoma odpustke, ki svete zakramente vredno prejmejo, pobožno sveto mešo slišijo, ino pa za žive ino mertve družbane molijo.

XIX. Za sv. Marka den.

Prihodni — na den sv. Marka evangelista bomo imeli ob — procesjo. Sveta mati kat. cerkev nas v procesjo pelja, naj bi Boga ponižno prosili za odvernitvo zasluženih šib ino kazni, na prošnjo vseh ljubih svetnikov ino svetnic, božjih prijateljev ino prijateljic, ktere v litanijah v pomoč kličemo, naj bi za nas Boga prosili. Vsaka kerš. hiša naj pošlje k procesji, kolikor ljudi utegne. Procesja je duhovska vojska, naše orožje bo molitva ino sveto petje; več kakor nas bo, poprej bomo uslišani, ako bomo prav molili v duhu pokore ino resnice.

XX. Za križev teden.

Prihoden teden je križev, ino bo procesja v ponedeljek — v tork — v sredo. — Sv. mati kat. cerkev nas te tri dni v procesjo pelja Boga prosit, naj bi na prošnjo vseh ljubih svetnikov blagoslovil naše vinske gore ino žitno polje, nam zdravo vreme ino dobro letino dal. Kri-

ževi dnevi so dnevi pokore, ino če ravno neso zapovedani posti, vendar sveta mati kat. cerkev želi, da se vse hude prilžnosti varjemo, ino trezni očitne molitve opravimo, ter pred vsem išemo božjega kraljestva ino pa njegove pravice, da nam bo vse drugo naverženo.

XXI. Za veliko križevo alj vnebohod Kristusov.

Prihodni četertek se bo obhajalo veliko križevo, častito godovno vnebohoda Jezusa Kristusa, ki je štirideseti den po svojem vstanjenji očividno pred svojimi apostoli na oljski gori v nebesa šel, tudi nam v hiši svojega Očeta prostor pripravit. Od onod bo enkrat zopet prišel kakor pravičen Sodnik živih ino mertvih. Sveta cerkev želi, naj bi vsi verni za Jezusom hodili, ino prav živo obudili serčne želje po nebesih.

XXII. Za binkoštno nedeljo.

Prihodno soboto je terdno zapovedan post, naj bi se vredno pripravili častiti god obhajati prihoda Boga sv. Duha, ki se je petdeseti den po veliki noči črez apostole razlil, jih razsvetil ino poterdil, sveto vero Jezusovo vsemu svetu oznanjevati. Ravno te binkoštno svetke obhajamo tudi vseli spomin začetve ino vstanovitve naše svete matere kat. cerkve, naj bi se Bogu sv. Duhu prav serčno zahvalili za neprecenljivo srečo, da smo pravoverni kristjani, udje prave, edino zveličanske cerkve, otroci božji, bratje ino sestre Jezusa Kristusa, ino njegovi sodediči nebeškega kraljestva. Prosimo pa tudi Boga sv. Duha za njegovih sedmero darov, da bomo svojo vero prav

spoznali, v djanji pokazali ino tako večno življenje dosegli.

XXIII. Za kvaterni teden ino nedeljo presv. Trojice.

Prihodni teden je kvaterni, v sredo, petek ino soboto zapovedan post. Sveta kat. cerkev želi, naj bi verni kristjani o vseh štirih letnih časih se svojih grehov očistili ino s svetim postom z Bogom spravili. Zato prejmejo skerbni kristjani vsake kvatre zakrament svete pokore ino presv. rešnj. Telesa. — Sveta cerkev nas tudi uči spomladanske (vigredne) kvatre Boga prositi, naj bi obsejano polje lepo rodilo — po leti, da bi sejanje srečno zorelo — o jesenskih kvatrah, da bi pridelke srečno pospravili, in o pozimskih, naj bi nam teknilo, kar bomo užili; naj bi bilo Bogu v čast, nam pa k časni sreči ino v večno zveličanje.

O kvaternih tjednih pa tudi sveta kat. cerkev verne opominja, moliti za dobre duhovske pastirje, kateri se o kvatrah v to imenitno službo posvečujejo.

Prihodna nedelja presvete Trojice nam kaže naj večo skrivnost naše svete vere: edinega Boga v treh božjih peršonah (osebah), ino sklene naj imenitnejše svetke alj praznike cerkvenega leta. Kakor so božični svetki Bogu Očetu posvečeni, ki je svet toliko ljubil, da nam je svojega edinorojenega Sina dal, velikonočni svetki Bogu Sinu, ki nas je odrešil, ino binkošti Bogu sv. Duhu, ki nas je posvetil, tako sveta trojiška nedelja vsem trem peršonom velja, naj molimo presv. Trojico, ino hvalimo

Boga Očeta za stvarjenje, Sina za odrešenje, ino sv. Duha za posvečenje. To se godi, kedar se spodobno pokrižamo, alj pa ponižno rečemo: „Čast ino hvala (slava) bodi Bogu Očetu, ino Sinu, ino sv. Duhu, kakor je bilo v začetku, ino zdaj ino vselej, ino vse večne čase. Amen.

XXIV Za praznik presvetega rešnjega Telesa (Telovo.)

V četrtek po nedelji presvete Trojice obhaja sv. cerkev prečastiti spomin presvetega rešnjega Telesa, ker na veliki četrtek zavoljo žalosti ne more zadosti veličastno hvale ino zahvale svojemu božjemu Ženinu opravljati. V slavni procesji Jezusa svojega kralja nebeškega spremljamo, svetu očitno pokazati, da v njega verjemo ino ga v presvetem zakramentu molimo, ino ga hvalimo, da iz ljubezni do nas med nami prebiva. Po svoji moči hočemo Jezusu skoz to svečavno obhajilo poverniti svojo merzloto, ino gosto žaljenje, ki se mu skoz nespodobno zadržanje v cerkvi godi. Prosimo pa tudi usmiljenega Jezusa, naj nas ne zapusti, temveč nas blagoslovi na duši ino telesi. Prizadenimo si, to sveto godovno prav lepo obhajati; ono je krona vseh svetih praznikov.

XXV. Za spomin presladkega Serca Jezusovega.

Prihodni petek (po osmini božjega Telesa) bomo obhajali častiti spomin presvetega Jezusovega serca, bratovski den vseh bratov ino sester pobožne družbe

presladkega serca Jezusovega. Kdor braterne molitve opravlja: vsak den 1 Oče naš, 1 Češena si Mario, apostoljsko vero, ino pa kratek izdihljej: „Daj, o Jezus, naj presladko serce tvoje ljubi bolj ino bolj revno serce moje! zadobi vsakega mesca popolnoma odpustke, ako se vredno spove, presveto rešnje Telo prejme, ino v namen sv. Očeta moli.

Sveta mati kat. cerkev bi rada skoz to lepo bratovščino v naših sercih živo ljubezen do Jezusa vnela, kterega božje serce ljubezni do nas plameni. V to sveto bratovščino stopiti se posebno mladim ljudem priporoča, da jih ljubezen sveta ne oslepi.

XXVI. Za god sv. apostolov Petra in Pavla.

Prihodni — se bo obhajalo godovno častite smerti sv. Petra ino Pavla, pa tudi spomin vseh drugih apostolov, ki so sveto kerš. vero vsemu svetu oznanili, ino jo sveti kat. cerkvi izporočili, naj jo ohrani brez vse pomote skoz pomoč sv. Duha neoskrunjeno za vse narode, za vse kraje ino vse čase.

Naša dolžnost je o svetku apostolov pravo živo vero obuditi, ino prav terdno skleniti, v tej sveti pravi veri, ktero je sam Bog razodel, apostoli oznanili, ino sveti kat. cerkvi izročili, naj jo ohrani in uči, živeti in umreti.

Svoje dni so se verni vsakemu apostolu posebej postili; zdaj je na bilo (predvečer) sv. Petra ino Pavla v čast vseh apostolov terdno zapovedan post; naj ga zatorej zvesto deržimo.

XXVII Za veliko Gospojnico alj vnebovzetje Marie.

Obhajali bomo prihodni — častiti god vnebovzetja Marie, ki se tudi velika gospojnica alj velika meša imenuje, spomin tistega srečnega dneva, o katerem je bila Maria v nebesa vzeta, ino nad vse angele ino svetnike povišana Kraljica nebes ino zemlje. Sveta kat. cerkev opominja, naj bi verni svoje serca kakor otroci za svojo Materjo povzdigali, njene svete čednosti posnemali, se njenim mogočnim prošnjam priporočali ino tako vredni bili k Marii, svoji ljubi Materi v nebesa priti.

Na predvečer (bilo) velike Gospojnice je terdno zapovedan post.

XXVIII. Za angelsko nedeljo.

Sveta kat. cerkev obhaja prihodno nedeljo spomin vseh angelov, naj bi se verni spomnili toliko dobrot, katerih so že svoje žive dni po angelih prijeli, Boga hvalili in angele, svoje zveste varuhe, častili.

Angelska nedelja naj nam bo vesela opomnica, angelov varuhov ne žaliti, ki so povsodi pri nas, tem več jim pomagati nedolžne greha varvati, zapeljane poboljšati ino posvariti, pa tudi moliti za grešnike, kar je posebno starišev, rednikov in učiteljev sveta dolžnost, kateri imajo biti vidni angeli sebi izročeni otrok.

XXIX. Za malo Gospojnico alj rojstvo Marie Device.

Prihodni — obhaja sveta kat. cerkev častito rojstvo Marie, božje Porodnice Jezusa Kristusa, Zveličarja sveta, ki je bila iz rodu kralja Davida.

Male Gospojnice alj male meše obhajajo bratje ino sestre Mariine bratovšine, pomagati misjonarjem v sredni Afriki, zamorce pokristjaniti ino pripeljati v sveto kat. cerkvo. Kdor v to lepo Mariino družbo stopiti želi, moli vsak den 1 Očenaš in 1 Češena si Mario s pristavkom: „O Maria, nebeška Kraljica, prosi za nesrečne zamorce, da bodo z nami vred deležni obljub Kristusovih!“ — Vsak mesec, če premore, 5 krajcarjev v srebrni milošine da misjonarjem v pomoč. Udje te Mariine družbe, ki na mali Šmarn zakrament sv. pokore ino presvetega rešnjega Telesa v te namen prejmejo, se popolnoma odpuštkov deležni storijo.

V nedeljo po rojstvi Mariinem obhaja sveta cerkev spomin presv. imena Marie Device, ki je začetek našega veselja, ktera nam je rodila Sina božjega, kteri nam je pravo veselje prinesel. V nedeljo Mariinega imena nas sveta kat. cerkev pomni posebnega varstva na prošnjo Marie, skoz kterege so verni kristjani svoje dni neverne Turke pred Dunajem (Bečem) srečno zmagali, ino dodeli vsem vernim popolnoma odpustke, ki zakrament sv. pokore ino presvetega rešnjega Telesa vredno prejmejo, ino so to nedeljo pobožno pri svetem opravili; pa tudi za razširjanje svete kat. vere, za pokončanje krivover, za edinost keršanskih oblastnikov, ino za blagor papežu ino škofu ponižno molijo,

XXX. Za roženkransko nedeljo.

Prihodna nedelja roženkranska nas pomni prav lepe molitve svetega roženkranca, v kteri prečudne skrivnosti našega odrešenja ino zveličanja hvaležno premišljujemo,

ter Jezusa ino Mario častimo ino prosimo, naj bi se sadu odrešenja vredni storili.

Bratje ino sestre živega roženkranca imajo svojo bratovsko nedeljo, katerim se spodobi sveto spoved opraviti, če je mogoče, ino k božji mizi vredno pristopiti, da se odpustkov jim dodeljenih udeležijo. Predstojnik alj predstojnica vsake rože naj poskerbi, da vsakdo petnajst udov svoj oddelek tiste skrivnosti sv. roženkranca zvesto moli, ktera po versti na njega pride, naj bo vsaki den vsih petnajst skrivnosti vsake rože skerbno odmo-ljenih.

XXXI. Za obletnico posvečenja vseh cerkev.

Prihodno nedeljo se bo obhajal častiti spomin posvečenja naše domače — pa tudi vseh drugih cerkev, naj bi se farani ino farance hvaležno spomnili neštivilnih duhovskih dobrot, katerih so v svoji farni cerkvi prijeli; naj bi pa tudi posebno ljubezen do svoje domače farne cerkve ponovili, ki jim bo vrata nebeške, če bojo skerbno božjo službo obiskovali, zvesto božjo besedo poslušali, ino sv. zakramente vredno prijemali.

V stolni cerkvi dodelijo pri velikem opravili milostivi škof vsem pričujočim papežev žegen (blagoslov), kakor na veliko nedeljo, pa tudi popolnoma odpustke jim, ki zakrament sv. pokore ino naj svetejšega rešnjega Telesa vredno prejmejo, za razširjanje prave kat. vere, za pokončanje krivover, za edinost kerš. kraljev in oblastnikov, za blagor papežu ino škofu ponižno molijo.

Ravno to nedeljo v vseh cerkvah te škofije, ktere so od škofa posvečene, odpustke 40 dni lahko zadobi, kdor opravi, kar cerkva v zadobitek odpustkov terja.

XXXII. Za praznik vseh Svetnikov.

Prihodni — se bo obhajal častiti spomin vseh svetnikov, izvoljenih prijateljev ino prijateljic božjih, pa tudi naših, kteri se že v nebesih veselijo ino za nas Boga prosijo. Sveta cerkev želi, naj bi o vseh svetih Boga hvalili, ki jim je dal gnado ino pomoč tako sveto živeti, pa tudi svete čednosti svetnikov posnemali, jih častili ino se jihovi prošnji priporočali, naj bi srečno došli v družtvo zveličanih.

Na predvečer (bilo) vseh svetnikov je terdno zapovedan post.

XXXIII. Za spomin vseh vernih duš, ali na dušno.

Opomniti nas vseh rajnih (pokojnih), ki so sicer v Gopodi pomerli, pa še neso čisti dovolj, priti v nebesa pred božje obličje, ino še v vicah časno terpijo, obhaja naša skerbna mati sv. kat. cerkev prihodni — spomin vseh vernih duš v vicah.

Naša dolžnost je rajne v spominu imeti ino jim pomagati skoz molitvo, milošino, sveto mešo ino druge dobre dela, naj bojo rešeni svojega terpljenja ino dosežejo večno zveličanje. S kakšno mero mi rajnim merimo, se bo tudi nam enkrat merilo. Dnes meni — jutre tebi!

XXXIV. Za godovno sv. Leopolda.

Prihodni — den sv. Leopolda spoznovavca je bratovski den vsem udom hvalevredne bratovšine sv. Leopolda, ki so združeni pomagati kat. misjonem. posebno v severni Ameriki med Indjani, kateri vsak den 1 Oče naš, 1 Češena si Mario molijo, pa izdihljej dostavijo: „Sv. Leopold, prosi Boga za nas!“ Vsak mesec dajo, ako premorejo, 1 krajcar srebra vbogaimis misjonarjem pomagati.

Udje te bratovšine prejmejo, kedar v bratovščino stopijo, na den sv. Leopolda, pa tudi vsakega mesca enkrat popolnoma odpustke, ako saj mesec dni poprej bratovske dolžnosti vsak den opravijo, vredno k spovedi ino k sv. obhajilu gredo ino v kaki cerkvi za lepo slogo kerš. kraljev ino cesarjev, za pokončanje krivover ino za razširjanje sv. kat. cerkve molijo.

Sveta kat. cerkev nas budi z molitvijo ino milošino kolikor premoremo, pomagati, naj bi božje kraljestvo med vse ljudi prišlo, naj bi vsi Boga prav spoznali, njemu služili ino zveličani bili, kar nam Kristus priporoča, rekoč: „Žetev je velika, delavcev pa malo: prosite zatorej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev v svojo žetvo.“

XXXV. Za čas (dobo) posvečenja novih mešnikov.

Prihodne dni . . . , bodo milostni škof nove mešnike posvečevali, ino jim zakrament mešnih redov podelili, da

bodo kakor dušni pastirji v sveti kat. cerkvi besedo božjo oznanjevali, sveto mešo služili, svete zakramente delili, ino delali, kakor dobri delavci v vinogradu Gospodovem, za zveličanje duš.

Imena duhovnikov, ki jih bodo posvetili, so

Vsem vernim se priporoči, da te dni posebno pri sv. meši prav pobožno za mlade duhovnike molijo, naj jih sv. Duh razsveti, da bodo svoj s v e t i s t a n vredno nastopili, naj jih v vsem dobrem poterdi, da bodo svojo visoko službo zvesto opravljali, ino prav veliko duš v nebesa pripeljali.

Za njih zatorej

M o l i m o .

O Bog, nebeški Oče, ki delavce v svoj vinograd kličeš, ino mešnike v žetvo svoje svete cerkve pošiljaš, ponižno te prosimo, daj nam dobre dušne pastirje. — O Gospod, kako velika je tvoja žetev za nebeško kraljestvo, ino kako malo še delavcev tvojih na svetu! Pošlji mešnikov, namestnikov svojih, ki so polni tvojega duha, ino ne daj, da bi kdo nevredno tvojo sveto službo nastopil.

Razsveti mladim duhovnikom um ino pamet, naj bodo prav spoznali svoje visoke dolžnosti, očisti in oživi jim serca, da bodo serčno ino modro vodili tvojo drago odkupljeno šredo z živo besedo ino z lepimi izgledi.

Daj novim mešnikom pravo gorečo ljubezen do tebe ino do tvoje svete cerkve, pa tudi do sebi izročениh duš, naj hudobne serčno svarijo, slabe podpirajo ino vsem v nebesa pomagajo, Daj jim stanovitnost ino pomoč, da

pod težo svoje službe ne onemagajo, vselej pripravljeni dati tudi življenje za svoje ovčice. Za to te prosimo, naj višji Pastir naših duš, Jezus Kristus, ki živiš ino kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti sv. Duha, Bog od vekomaj do vekomaj, Amen.

XXXVI. Za godovno sv. Andreja apostola, patrona Lavantinske škofie.

Prihodni — bo god (sopraznik) sv. Andreja apostola, ki je naše Lavantinske škofie posebni patron ino priprošnik.

Vsi verni naše škofie naj se sv. Andreju priserčno priporočajo, naj za nas prosi, da bi dobri Bog vse hudo posebno pa greh, pohujšanje ino krive vere od naše škofie odvernili ino dal, naj bi med nami sveta vera živela, katero je sv. Andrej apostol oznanjeval, naj bi terdno upanje ino keršanska ljubezen pri nas dober sad obrodile, ino mi vsi bili izvoljena čreda Jezusova enkrat na onem svetu.

XXXVII. Za rojstveni den presvetlega cesarja.

Prihodni . . (alj prihodno nedeljo) bomo obhajali slavno rojstvo Njih apostolskega Veličanstva, našega presvetlega cesarja ino deželnega očeta, Franciska Jožefa.

Vsi verni ino zvesti podložni naj se veselijo ino za veliko srečo Boga zahvalijo, ki nam je dal cesarja pravičnega, pa tudi milega očeta, ki nas sovražnikov varjejo, ino po svoji moči za našo srečo skerbijo.

Kakor dobri otroci za svojega očeta — molimo za svojega cesarja tudi mi, naj jim Bog, on Kralj vseh kraljev ino Gospod vseh gospodov, da srečo ino blagoslov (žegen) za vse modre sklepe ino dobre napravlila, naj bodo dolgo naš dobri cesar, mi pa njih dobri ino srečni podložniki. „To je dobro ino dopadljivo pred Bogom, veli sv. Pavl, da naj se opravljajo prošnje, molitve, priporočitve ino zahvaljenja za kralje (cesarje) ino vse oblastnike, da bi mirno ino pokojno živeli v vsi pobožnosti ino pravičnosti.“ I. Tim. 1, 1 — 3.

Slovesna sv. meša za presvetlega cesarja bo o —. Povabljeni ste obilno k tej obsežni službi božji.

Za imenski den presvetlega cesarja se ravno to oznanilo ponovi, ino premenijo besede po svečanosti

Kazalo.

	Stran
Molitva pred keršanskim naukom	3
Molitva po keršanskem nauku	4
I. Tri božje čednosti na kratko	5
II. Tri božje čednosti na dalje	6
Očitna spoved	8
Kes ali grevenga	9
Ponovljenje kerstne obljuje	10
Litanije vseh svetnikov	12
Lavretanske litanije	24
Litanije od naj slajšega imena Jezusa	30
Molitve za razne praznike	34
Litanije Kristusovega terpljenja	36
Molitve 1. Za dež	40
„ 2. O hudi uri	40
„ 3. Za lepo vreme	41
„ 4. O slabi letini ino lakoti	42
„ 5. O času merjenja ino kuge	43
„ 6. O času vojske	43
„ 7. O času vsaktere nadloge	44
„ 8. Za srečno smert	45
Hvalna pesem	46
Sveta meša očitvidno razlagana.	
Za pervokrat	50
Za drugokrat	68
Od izpostavljenega presv. rešnjega Telesa	80
Sveti križev pot	83
Sveti Roženkranec	100
Sveti Roženkranec ino molitve k sveti meši	105
Angelsko pozdravljenje	110
Molitva o četertkih	111
„ o petkih	112
Zlate molitvice	112
Molitva za svete odpustke	114

O z n a n i l o.

Stran

I. Za sveti adventni čas	115
II. Za svetek spočetja Marie	116
III. Za sveti božični den	117
IV. Za praznik sv. Štefana	117
V. Za poslednji den starega leta	118
VI. Za novo leto	119
VII. Za praznik svetih treh kraljev	119
VIII. Za nedeljo presvetega imena Jezusovega	120
IX. Za svečnico	121
X. Za godovno sv. Cirila ino Metoda	121
XI. Za praznik sv. Jožefa	122
XII. Za oznanjenje Mariino	123
XIII. Za tri predpepelnične nedelje	123
XIV. Za pepelnico ino 40denski post	124
XV. Za sveto velikonočno spoved	125
XVI. Za cvetno nedeljo	126
XVII. Za veliki teden	127
XVIII. Za slovesno obhajo sv. Jezusovega detinstva	129
XIX. Za sv. Marka den	130
XX. Za križev teden	130
XXI. Za veliko križevo alj vnebohod Kristusov	131
XXII. Za binkoštno nedeljo	131
XXIII. Za kvaterni teden ino nedeljo presv. Trojice	132
XXIV. Za praznik presvetega rešnjega Telesa (Telovo)	133
XXV. Za spomin presladkega Serca Jezusovega	133
XXVI. Za god sv. apostolov Petra ino Pavla	134
XXVII. Za veliko Gospojnico alj vnebovzetje Marie	135
XXVIII. Za angelsko nedeljo	135
XXIX. Za malo Gospojnico alj rojstvo Marie Device	135
XXX. Za roženkransko nedeljo	136
XXXI. Za obletnico posvečenja vseh cerkev	137
XXXII. Za praznik vseh Svetnikov	138
XXXIII. Za spomin vseh vernih duš	138
XXXIV. Za godovno sv. Leopolda	139
XXXV. Za čas (dobo) posvečenja novih mešnikov	139
XXXVI. Za godovno sv. Andreja apostola, patrona Lavan- tinske škofie	141
XXXVII. Za rojstveni den presvetlega cesarja	141